ALEXANDRE DUMAS

CONTESA FANTOMA

Coperta : LUMINIȚA IONESCU

I.S.B.N. 973-95947-3-5

ALEXANDRE DUMAS

CONTESA FANTOMĂ

(Taina castelului Eppstein)

Traducere ALEXANDRU BĂDAN

Editura „ATLANTIS“

— 1993 —

Cuvînt înainte

Florența, iarna anului 1841.

Ne aflam la castelul prințesei Galitzin. Seara, lungă ca toate serile de iarnă, era totuși plăcută.

Ne înțelesesem de cu vreme, ca fiecare din noi să povestească cea mai interesantă aventură a vieții sale.

Toți se achitaseră de datorie, fiecare se ostenise cît mai mult să ne încînte, fie prin verva lui, fie prin diversitatea întîmplărilor povestite, fie prin nimbul de mister care înconjura pățania fiecăruia.

— Dar contele Elim, de ce nu ne povestește ceva? zise într-un timp unul din musafiri, care începuse să simtă povara tăcerii.

Încă tînăr, contele Elim avea o statură înaltă, subțire și impunătoare. Ochii săi erau ferestrele bunătății și melancoliei sufletului său; privirea lor sinceră trăda sentimentele ce-l stăpîneau, tot atît de schimbătoare ca și firea lui nehotărîtă.

Trăsătura cea mai caracteristică a lui Elim era însă fără îndoială, credința sa în fantome, în năluci, în apariții și în spectre.

De cîte ori prietenii îl întrebau care e explicația acestei credințe, sau cel puțin care sînt motivele ce l-au convins de realitatea aparițiilor, Elim nu avea decît un singur răspuns, același totdeauna „Cred".

De ce credea? Nimeni nu știa.

De fapt nu s-a găsit omul, care să poată spune cu precizie de ce este sigur de realitatea unor astfel de lucruri; fiecare, crede sau nu, fără să se întrebe de ce și pentru ce.

S-ar fi putut discuta asupra acestui subiect ceasuri întregi. Contele Elim nu ţi-ar fi răspuns niciodată mai mult decît invariabilul „Cred".

Nimeni nu se îndoia însă de buna sa credinţă. Nimeni nu ar fi cutezat să gîndească măcar că Elim n-ar fi sigur de apariţia spectrelor sau a celor dispăruţi.

Aşadar, cînd veni rîndul său, fiecare se întoarse spre el, hotărît să înfrunte orice argument de împotrivire al povestitorului şi convins că ceea ce va urma, avea să îmbrace haina realităţii.

Dar Elim nici nu se gîndea să refuze invitaţia de a vorbi. Îşi cerea numai iertare că dezvăluie auditorilor o întîmplare **strict personală.**

Se înţelege că această mică introducere nu, era menită decît să mărească atenţia ascultătorilor.

Fiecare aştepta începutul povestirii. Răbdarea lor, nu fu pusă la grele încercări, căci contele începu :

„1838. Călătoream prin Germania ; mă îndreptam spre domeniul de vînătoare al unui negustor din Frankfurt care ştiindu-mă pasionat după acest sport, mă invitase să vînez, nu cu el (trebuie să recunosc : negustorul nu aprecia deloc patima mea), ci cu fiul său care avea cu totul alte idei decît tatăl.

În ziua hotărîtă, ne-am întîlnit la locul fixat. Trăsurile ne aşteptau. Vizitiii, ba chiar şi caii, dădeau semne de neastîmpăr, aşa că ne-am grăbit să plecăm.

După vreo două ore, am ajuns la castelul gazdei ; ne aştepta acolo un ospăţ în toată regula. Stăpînul vroia să-şi arate şi el talentele.

Nu eram prea numeroşi — numai opt — aşa că prieteniile s-au legat destul de uşor.

Fiul amfitrionului, profesorul lui, alţi cinci prieteni şi cu mine eram foarte veseli şi ne bucuram de ideea că, în curînd ne vom putea arăta priceperea.

La masă, am fost aşezat lîngă profesor ; vorbeam de călătorii. El fusese în Egipt, iar eu tocmai sosisem din ţara faraonilor.

Ne-am împrietenit repede. O unire pe care o credem de lungă durată la început, dar se rupse foarte uşor.

Ne-am înțeles să vînăm împreună, unul lîngă altul. Sculîndu-se de la masă, profesorul mi-a dat un sfat: să fim veșnic în fruntea celorlalți și să ne apropiem cît mai mult de munții Taunus.

— Iepurii și potîrnichile, spuse el, se adăpostesc întotdeauna în pădurile acestor munți.

Am urmat sfatul cu ardoare, și aceasta cu atît mai mult cu cît am căpătat repede convingerea că spusele profesorului erau adevărate. Belșugul vînatului ne-a făcut să uităm întîrzierea pe care o suferise plecarea noastră de la castel.

Ispita era însă atît de mare încît, încredințat de simțul de orientare al cîinelui meu, m-am hotărît să mă afund, cît mai mult posibil în pădure.

Dar... omul gîndește și Dumnezeu hotărăște.

Intr-adevăr cîtăva vreme, deși în plină pădure, puteam zări pe tovarășii mei; nu m-aș fi putut rătăci deci.

Deodată, un cîrd de potîrnichi se coborî spre valea întunecoasă m-am luat după el. Țintisem cîteva din ele și, dornic de a mai nimeri și altele, le urmăream.

— Încă o dată vă cer iertare, ne zise contele Elim, pentru toate aceste amănunte lăudăroase, sînt însă trebuincioase pentru a explica singurătatea mea și fantastica aventură care urmează.

Am asigurat pe conte de atenția noastră. Numai atunci a continuat

— Urmăream deci cu înfocare stolul meu de potîrnichi care, din colț în colț, din vale în vale, m-a condus în afunzimile prăpăstioase ale muntelui.

Nici nu observasem că norii acoperiseră cerul și că furtuna amenința, dar bubuitul tunetului mi-a atras atenția.

Mă aflam în fundul unei văi, în mijlocul unui luminiș. În jurul meu nu vedeam decît crestele amenințătoare ale stîncilor. În depărtare se zăreau ruinele unuî vechi castel, probabil părăsit; dar nu observam nici un drum, nici o potecă. Nu știam ce să fac

Norii cenușii acopereau cerul. Tunetele, din ce în ce mai puternice, erau mai dese acum. Picături mari

de ploaie începuseră să cadă. Vîntul puternic învolbura frunzele căzute, dînd naștere la vîrtejuri macabre.

Ce puteam face ?

Nu aveam timp de pierdut. M-am hotărît să merg drept înainte. Trebuia să găsesc o cărare sau un drum care să mă ducă la un adăpost. Nu-mi era frică de nimic. Muntele nu era locuit decît de iepuri și... poate de țărani timizi și neospitalieri. Atunci, dacă n-aș fi găsit o casă în care să poposesc, m-aș fi culcat în pădure.

Da, dacă cerul nu mi-ar fi vestit intențiile sale.

Mă grăbeam. Pasul mi-era însă împiedicat de greutățile terenului. Desișurile, gropile, atît de des întîlnite în ținuturile de munte, întunericul care se iuțea să îmbrățișeze natura s-au hotărît să mă împiedice și să mă pedepsească pentru îndrăzneală mea. Pe lîngă toate acestea, foamea începuse să mă chinuiască. Pădurea devenea din ce în ce mai deasă ; totuși înaintam, căci nu pierdusem speranța de a găsi un adăpost.

Așteptările mele n-au fost zadarnice. În sfîrșit, iată urmele unei poteci. Dar în ce parte trebuia să mă îndrept : spre stînga, spre dreapta ?

Neștiind, m-am luat după cîinele ce mă însoțea ; o apucase spre dreapta.

Dacă aș fi avut răgaz, aș fi admirat cu bucurie minunăția naturii.: fulgere luminoase brăzdau cerul, răspîndind asupra pădurii o lumină fantastică, zgomotele tunetelor se nășteau în fundul unei văi pentru a muri în adîncul alteia, vîrtejuri de vînt îndoiau brazii cei falnici și stejarii seculari. Totuși lupta era mare, pădurea se războia cu forțele dezlănțuite ale naturii, arborii gemeau, munții vuiau, iar peste tot zvon trist, foarte trist, întocmai ca al unui om care simte că i se apropie sfîrșitul.

Sufeream însă prea mult din cauza furtunii, ca să mai pot admira poezia locului ; apa mă udase pînă la piele, iar foamea nu-mi dădea astîmpăr.

După o jumătate de ceas de mers, zăresc umbra unui bordei. Cîinele nu mă înșelase.

Grăbesc pasul, încălzit de speranța unei odihne binefăcătoare.

Mă aflu în faţa colibei, dar, spre amărăciunea mea, nu zăresc nici o lumină.

Nu era prea tîrziu. Desigur că proprietarul „casei" nu se culcase. Uşile şi ferestrele erau închise. Singurătatea pe care o închideau se răspîndea chiar în afara lor. Dar se vedeau urmele mîinilor omeneşti o viţă de vie de toată frumuseţea acoperea un zid întreg, iar grădiniţa era destul de îngrijită.

Am bătut, deşi eram convins că nimeni nu mă va auzi. În cele din urmă bătăile pumnilor mei au trebuit să înceteze, căci nimeni nu se arăta ; am strigat, dar nimeni nu m-a auzit.

Mărturisesc că dacă aş fi putut intra, aş fi făcut-o fără să mai întreb pe cineva ; uşile şi ferestrele se opuneau însă dorinţei mele.

Un singur lucru mă mai liniştea : nu se putea ca această colibă să fie răzleaţă, cu siguranţă că în apropiere, se afla un castel, sau poate chiar un sat...

Am făcut o ultimă încercare, dar fără succes ; atunci m-am aşternut din nou la drum.

Aşa cum prevăzusem, după două-trei sute de paşi zăresc un parc. Am sărit micul zid ce-l împrejmuia şi m-am aflat înăuntrul lui.

Era unul din acele domenii princiare, cum se văd din cînd în cînd în Germania. Un singur lucru m-a impresionat la prima vedere ; coliba pe care o văzusem adineauri părea îngrijită, pe cînd parcul, mîndra grădină a unui principe, avea, în contrast, un aspect jalnic ; tristeţea, singurătatea şi sălbăticiunea lui te înfiorau.

Pe cer norii se risipiseră, furtuna se potolise, luna începuse să apară din nou pe boltă, iar natura se liniştea ; am remarcat atunci că parcul, fără îndoială măreţ altădată, părea acum devastat de o nevăzută forţă răufăcătoare mărăcinişurile şi bălăriile te împiedicau să înaintezi, arborii, dezrădăcinaţi de mînia furtunilor sau doborîţi de bătrîneţe, înfundau aleile făcute pentru plimbări, astfel că la fiecare moment trebuia să tai ramurile care te opreau, sau să sări peste copacii care stăteau de-a curmezişul drumului. Totul îţi dădea impresia de jale, de moarte, de negare.

Peisajul mă descuraja, nu mai aveam decît puține speranțe că palatul pe care trebuia să-l întîlnesc și în care aveam să mă adăpostesc, era locuit.

Ajungînd la o încrucișare a cărărilor și scrutînd zările, zăresc o luminiță care, mînată parcă de o iuțeală înspăimîntătoare, s-a grăbit, întocmai ca și o nălucă, să dispară.

Mi-a fost deajuns pentru a-mi îndrepta pași într-acolo. După zece minute, o masă imensă neagră, înconjurată din toate părțile de arbori, apăru în calea mea. Bănuiam că era castelul mult dorit.

Nu m-am înșelat, dar lumina dispăruse fără speranțe de revenire, iar castelul părea din ce în ce mai singuratec.

Era unul din cele mai mărețe palate ale Germaniei; stilul lui trăda secolul în care fusese clădit: al XIV-lea. Ferestrele cu totul adîncite în întuneric îi dădeau un aspect de tristețe înfiorătoare.

Numai trei din ele aveau obloane, și acestea sparte sau mîncate de putregai. Celelalte erau complet dezvelite. Jaluzelele împrăștiate prin curte măreau jălnicia castelului.

Căutam cu înfrigurare un mijloc prin care să pot pătrunde în curtea interioară a castelului; de acolo aș fi văzut cu siguranță luminița pe care o zărisem adineauri.

La unul din colțurile clădirii observ o poartă mare de fier; de bună seamă însă, gîndeam eu, era ferecată. Nu. Pentru prima oară mă înșelam, am deschis-o foarte ușor.

Trec peste prag, traversez o alee întortocheată și mă aflu înăuntrul unei curți interioare. Și aici aceiași mărăcini, aceeași lipsă de îngrijire.

Dar în sfîrșit, iată că din negura care mă înconjura se desprinde o rază aurie de lumină; era singurul lucru care mă interesa.

Un slab opaiț proiecta umbrele lui tremurătoare asupra a doi bătrîni ce se încălzeau la gura unui cămin. Erau fără îndoială bărbat și nevastă.

Căutam ușa.

Am găsit-o lîngă fereastră, o deschid și mă aflu în pragul unei camere mici, dar prietenoase. La vederea mea, femeia dă un țipăt ce trăda spaima de care fusese cuprinsă.

M-am grăbit să-i liniștesc de frica pe care, fără voia mea, o pricinuisem.

— Să nu vă fie teamă, oameni buni, sînt un vînător rătăcit; sînt obosit, mi-e foame, mi-e sete, am venit deci să vă cer o bucată de pîine, un pahar cu apă și un pat.

— Iertați spaima soției, îmi zise bătrînul, ridicîndu-se în picioare, dar castelul este atît de departe de orice așezare omenească, încît numai un accident ne poate aduce cîte un vizitator.

Să nu vă mirați așadar,, că Bertha s-a speriat la vederea unui om înarmat, cu toate că, mulțumim lui Dumnezeu, aici, nici nouă și nici stăpînului nostru nu ne este frică de hoți.

— În orice caz, prieteni, liniștiți-vă, sînt contele Elim M., știu că nu mă cunoașteți, dar veți ști cine sînt, dacă vă voi spune că întrețin legături de prietenie cu contele R..., din Frankfurt.

— O domnule, continuă bărbatul, în timp ce femeia mă privea foarte curioasă, noi nu mai cunoaștem pe nimeni în oraș, căci nici eu, nici soția mea, n-am mai fost pe acolo de vreo 20 de ani; dar nu aveam nevoie de alte informații decît cele pe care ni le-ați dat. Vă e foame, sînteți însetat și vă este somn; ne vom duce deci să pregătim masa, cît despre pat (cei doi bătrîni se priviră lung unul pe altul) va fi poate ceva mai greu, dar în sfîrșit, vom vedea.

— O parte din cina voastră și un fotoliu în fundul castelului, asta-i tot ce vă cer.

— Lăsați totul pe seama noastră, îmi spuse femeia care-și revenise din prima emoție, ne vom da toată osteneala să vă fim pe plac; între timp încălziți-vă și uscați-vă hainele.

Sfatul era îmbietor și necesar. Eram ud pînă la piele și-mi clănțăneau dinții de frig. Cîinele îmi și dăduse pilda. culcîndu-se în fața vetrei, și îndura cu plăcere o căldură

care ar fi fost de ajuns ca să frigă unul din iepurii pe care-i vînasem mai înainte.

Bănuiam însă că mîncarea acestor oameni trebuie să fie destul de simplă ; cu siguranţă că în afară de supa care bolborosea pe maşină şi de rasolul nedespărţit, nu mai aveau nimic altceva ; de aceea le-am oferit tolba.

— Cred, domnule, zise bătrînul, că faceţi foarte bine. Cu siguranţă că nu v-aţi fi putut mulţumi cu sărăcăcioasa noastră cină şi, s-o mărturisesc, observînd pofta dvs. de mîncare, eram puţin îngrijorat.

După cîteva cuvinte schimbate în şoaptă, femeia începu să cureţe potîrnichile de fulgi şi să jumulească iepurele.

Bărbatul dispăru, trăgînd cu putere uşa în urma lui.

Zece minute mai tîrziu, timp în care începusem şi eu să mă încălzesc, bătrînul se reîntoarse spunîndu-mi

— Domnule, dacă aţi vrea să treceţi în sufragerie, veţi fi mai bine ca aici. Am făcut un foc mare şi masa e pregătită.

I-am reproşat că se osteneşte prea mult pentru mine.

Aş fi fost foarte mulţumit să pot lua masa împreună cu ei. Dar nu vru să primească acest lucru, deşi mi-era recunoscător pentru onoarea pe care i-o făceam.

N-am mai insistat, şi l-am urmat în odaia ce-mi fusese destinată.

Cîinele, cu mare greutate, mă urma.

Mă grăbeam să ajung la focul promis, şi de aceea n-am observat lungile ganguri sau camerele întunecoase prin care treceam ; simţeam că totul are un aspect nespus de jalnic.

O uşă mare se deschise. În sfîrşit, focul aşteptat. M-ă grăbesc spre cămin, dar şi de astădată, Fido, mulţumită labelor sale care-şi regăsiseră acum toată elasticitatea, mi-o luase înainte.

Privirile mi-au căzut spre celălalt colţ al odăii. M-au impresionat albeaţa şi fineţea feţei de masă. Devenisem curios ; am cercetat atunci tacîmurile pregătite. Toate erau foarte frumoase, dar mai ales trădau o imensă bogăţie. Pe fiecare era gravată stema proprietarului şi

o coroană de conte. Eram preocupat de astfel de gînduri, cînd ușa se deschise și un valet în livrea apăru aducîndu-mi, într-o ceașcă de argint, supa clocotindă. Uitîndu-mă mai bine la cel ce mă servea, mi-am dat seama că era bătrînul de adineauri.

— Prietene, i-am spus, mă răsfeți prea mult, prea multă ceremonie, și eu nu vreau să vă stingheresc; de ce vă osteniți atîta?

— Știm cît respect datorăm domnului conte, pentru a-l primi cît putem mai bine. Dealtfel nici contele Everard nu ne-ar da voie să facem altfel.

Am cedat. Am vrut să mă așez pe un scaun, dar majordomul nu m-a lăsat, mi-a oferit un fotoliu, acela al stăpînului său. Pe spetează lui aceleași semne: armele contelui și coroana princiară.

Am mîncat cu poftă. Totul era delicios, în special vinul cel mai bun din viile de Bordeaux de Bourgogne și de Rin.

În acest timp bătrînul nu înceta să-și ceară iertare de felul în care mă primea, după el nu destul de **„maiestos"**.

Găseam de prisos scuzele lui, de aceea am schimbat subiectul discuției.

L-am întrebat cine era stăpînul său, și dacă nu locuia în castel.

— Stăpînul meu, răspunse valetul, este contele Everard Eppstein, ultimul vlăstar al unei familii nobile. De 25 de ani, acum pentru prima oară, părăsește castelul. A fost chemat la Viena; cineva la care ține foarte mult este bolnav și s-a dus lîngă el. E plecat de șase zile și nu știm cînd se va întoarce.

— Dar de ce, am întrebat din nou, coliba pe care am întîlnit-o nu departe de castel e atît de curată și de îngrijită, pe cînd palatul acesta este atît de părăsit? Cine locuiește acolo?

— Acolo e adevărata locuință a contelui. Toți cei ce au locuit-o sînt morții; în urmă stăpînul a hotărît să-și mute acolo locuința. Petrece în ea tot timpul zilei, și nu vine aici decît noaptea pentru a dormi. Astfel pe zi ce trece, palatul cade din ce în ce mai mult în ruine, ceea

ce face ca nici o cameră în afară de cea roșie să nu mai poată fi locuită.

— Și ce este acea cameră roșie?

— Este camera pe care au locuit-o toți conții Eppstein. în ea s-au născut și tot acolo au murit. De la contesa Eleonora și pînă la contele Maximilian, cea mai mare parte din viața acestei familii s-a desfășurat în această odaie.

Isprăvisem de mîncat.

Pe măsură ce foamea și setea treceau, somnul își cerea tot mai imperios dreptul său, Morfeu pretindeu tributul unei zile atît de trudite. M-am ridicat de la masă și am rugat să fiu condus în camera de culcare. La cererea mea, majordomul începu să bîiguie cuvinte neînțelese. În fine, își luă inima în dinți și-mi zise

— Bine, domnule conte, urmați-mă.

L-am urmat.

După noi venea Fido, care era și el mulțumit de ospățul la care luase parte și se grăbea să se ducă la culcare.

Bătrînul mă conduse înapoi în odaia lui.

Patul strălucea de albeața așternutului.

— Dar, îmi dați chiar camera voastră!

— Cerem iertare domnului conte, îngînă bătrînul, dar în tot castelul nici o altă cameră nu mai poate fi locuită.

— Și atunci, unde te vei culca d-ta și soția dumitale?

— În sufragerie, fiecare pe un fotoliu.

— Nu admit, eu mă voi culca acolo; păstrați-vă camera sau dați-mi altă.

— Am spus domnului conte că în tot castelul nu există altă cameră locuibilă, în afară de cea...

— În afară de cea...

— În afară de cea a contelui Everard, de cea roșie.

— Dar știi că e peste putință ca domnul conte să se culce acolo, se grăbi să adauge bătrîna.

I-am privit pe amîndoi. Plecaseră ochii, păreau stînjeniți. Curiozitatea mea ajunsese la culme.

— Și de ce e peste putință? întrebai. Stăpînul vă oprește?

— Nu.

— Dacă contele Everard va afla că un străin s-a culcat în patul lui, v-ar certa ?

— Nu.

— Atunci de ce este cu neputință ? Și care este misterul acestei camere roșii, de care vorbiți cu atîta frică ?

— Este...

Bătrînul se opri și privi lung pe soția sa, care dînd din umeri păru a-i zice **„Fie, dacă vrei, spune-i."**

— Este...

— Ce este, insist eu.

— Să vedeți, domnule conte, noaptea, această cameră este vizitată de stafii.

Mi se vorbea o limbă străină pe care nu o înțelegeam prea bine, am crezut chiar că nu pricep deloc.

— Ce spui, prietene ?

— În acea cameră, răspunse femeia, noaptea apar morții.

— Morți, stafii ? Dar întotdeauna am dorit să văd și eu unul care a plecat pe lumea cealaltă. Nu numai că nu mă tem de nimic, dar aș vrea chiar să-mi petrec noaptea în odaia roșie.

— Rugăm pe domnul conte să se gîndească bine înainte de a insista.

— M-am gîndit destul de bine ; dealtfel vă repet: vreau să văd o stafie.

— Contele Maximilian, spuse soția valetului, dorea același lucru, dar dorința aceasta i-a fost fatală.

— Poate că Maximilian se temea pe bună dreptate de morți. Mie nu mi-e frică de ei, căci ei nu se întorc pe pămînt decît pentru a proteja sau a pedepsi pe cineva; eu însă nu merit supărarea lor, căci toată viața n-am făcut nici o faptă rea. Dacă dimpotrivă, vin ca binefăcători, nu-i pot ocoli căci au intenții prea frumoase.

— E peste putință, zise femeia.

— Dar totuși dacă domnul conte insistă... făcu bătrînul.

— Nu spun că vreau, pentru că aici n-am dreptul să vreau ceva, dar dacă aș putea, v-aș cere-o !

— Bine, spuse atunci bătrînul soției sale, să facem cum vrea domnul conte. Știi ce ne spune mereu stăpînul nostru : **„musafirul este stăpînul stăpînului"**.

— Fie, răspunde femeia, primesc dar cu o singură condiție : vei veni împreună cu mine, vom pregăti amîndoi patul ; pentru nimic în lume nu m-aș duce singură în camera roșie.

— Bine, voi merge. Domnul conte va aștepta aici pînă ne vom întoarce.

Cei doi bătrîni servitori plecaseră, luînd fiecare cîte o lumînare.

Eu am rămas gînditor lîngă foc. Auzisem, în copilărie, mii de povești asemănătoare, știam că aproape toți călătorii rătăciți vorbiseră cu fantome ; dar întotdeauna am privit cu neîncredere cele ce mi se spuneau. M-aș fi mirat să fiu eroul unei astfel de aventuri, aș fi fost uimit de apariția unui spectru.

Vroiam însă să mă conving că sînt treaz și că mă aflu în același castel. O mușcătură de deget, și am fost sigur că nu dormeam.

Am ieșit afară : cerul se înseninase, iar luna argința cu razele ei piscurile semețe. Era o liniște apăsătoare. Totul părea mort, nimic nu se mișca.

Am început atunci să fiu sigur de ceva mă aflam într-unul din acele castele de veche tradiție ale căror amintiri sînt pline de vraja unor legende misterioase.

Cu siguranță că dacă stafia n-ar fi apărut, ar fi arătat rea voință și nu neexistență ; **începusem să cred.**

M-am întors în camera valetului, unde sosise și bătrîna, grăbită să termine treaba cît mai repede.

Soțul ei rămase în camera roșie să aprindă focul.

Deodată se auzi clinchetul unui clopot ; fără să vreau am tresărit.

— Ce e, ce s-a întîmplat ?

— O, încă nimic, bărbatul meu mă vestește că a terminat. Voi conduce pe domnul pînă la capătul scării, bătrînul vă va aștepta sus.

— Să mergem, căci, vă spun, mă grăbesc să văd odată această încăpere.

Cu un sfeșnic în mînă, femeia mergea înainte.

Eu și Fido, care, sărmanul, nu înțelegea încă nimic, o urmam. Pentru mai multă siguranță mi-am luat pușca. Am traversat niște coridoare întunecoase și am ajuns la capătul unei scări de piatră. Bătrînul servitor mă aștepta la capătul ei.

...In sfîrșit, iată faimoasa cameră roșie. Focul pîlpîia jucăuș în vatră. Două candelabre răspîndeau o lumină gălbuie ; întreaga odaie avea un aspect lugubru.

Bătrînul se retrase după ce i-am spus că nu mai doream nimic.

Am văzut ușa închizîndu-se în urma lui, i-am auzit pașii care se îndepărtau și apoi... nimic : singurătatea și tăcerea mă înconjurau. Ochii mei se îndreptau acum spre cameră. Nu o puteam cuprinde cu o singură privire. Hotărît, am luat un sfeșnic și începui să cercetez fiecare colț. Probabil că a fost numită camera roșie din cauza canavalelor roșii ce atîrnau pe pereți. Cu siguranță că ele au fost lucrate în secolul al XVI-lea. Erau încadrate în rame de bronz care mai străluceau încă, reflectînd razele aurii ale lumînărilor. În colț, la stînga ușii, un pat mare peste care veghea un baldachin pictat cu armele contelui Eppstein, iar peste pat cuverturi roșii. Între fereastră, polițe stil Ludovic al XIV-lea, a căror poleială se desprinsese de mult. De plafon atîrna o lampă de aramă împodobită cu cristale ; se vedea însă că nu fusese întrebuințată de mulți ani. Înconjurul camerei era aproape terminat. Mă aflam acum între pat și fereastră. Fido mă urmărea atent, deși nu înțelegea ce făceam. Deodată se lungi, își lipi botul de perete ; dădea semne de neliniște, dar nu putem ști care e cauza acestei enervări.

Am continuat cercetările sub ochiul atent al cînelui, care din cînd în cînd își îndrepta capul spre acel colț de perete de care-și lipise botul. Sfîrșind inspecția, am revenit lîngă sobă ; din nou acea tăcere chinuitoare, nici măcar zgomotul pașilor mei nu se mai auzea ; ba da, țipetele unei cucuvele speriate pesemne de propria sa umbră ajungeau pînă la mine.

Era ceasul 10. Eram obosit, totuși simțeam că nu voi putea dormi.

Camera misterioasă, aspectul său lugubru, întîmplările la care fusesem martor și cele pe care încercam să mi le imaginez, povestea bătrînilor, totul îmi dădea o emoție pe care nu o puteam stăpîni. Nu-mi era frică, eram numai îngrijorat și curios. Nu știam ce mi se va întîmpla, dar eram sigur că voi petrece o aventură fantastică. Am mai stat așa vreo jumătate de ceas ; mă afundasem în fotoliu și mă gîndeam la soarta conților Eppstein.

Apoi, neauzind și nevăzînd nimic, m-am hotărît să mă culc. Am lăsat însă o lumînare aprinsă. Întins pe patul contelui, am chemat pe Fido care și el, ascultător, a venit lîngă mine.

Oricine în situația mea, așteptînd ceva tainic și misterios, ar fi încercat să doarmă. Dar somnul vine greu atunci, ochii nu se închid decît foarte încet pentru a se redeschide la cel mai ușor zgomot, privirea cuprinde toată încăperea, dar văzînd-o tristă și tăcută, pleoapele se închid pentru a se redeschide o secundă mai tîrziu.

De două — trei ori m-am deșteptat suspinînd ; atipisem doar. Apoi, după puțin timp, lucrurile căpătau forme șterse în mintea mea ; în sfîrșit am adormit de-a binelea.

Nu știu cât a durat somnul meu, dar știu că m-am trezit speriat. Simțeam că cineva mă apasă ; mi-era frică. M-am sculat. Lumânarea se stinsese și întunericul era adânc, nu vedeam nimic. Dealtfel camera nu era luminată decât de o palidă rază de lună. Simțeam că ceva extraordinar se va întâmpla, ceva de nedefinit, uimitor. M-am ridicat sprijinindu-mă în cot. În acest minut Fido, culcat la picioarele patului, scoase un urlet trist. Geamătul lui lugubru și prelung m-a făcut să tresar.

— Fido, spune-mi Fido, ce ai ?

Dar în loc să-mi răspundă, câinele se ascunse sub pat ; tremura din tot corpul și gemea trist.

Se auzi scârțâitul unei uși. Apoi o perdea se mișcă ; era tocmai cea în fața căreia se oprise câinele. Am văzut atunci o siluetă albă, imaterială, transparentă, care, fără să atingă podeaua, se îndrepta cu pași mari, drept spre mine. Părul mi se zburlise în cap, broboane de sudoare reci mi-au apărut pe frunte. Am fost cu-

prins de spaimă, m-am îngrozit chiar, căci umbra se apropia de mine, mă privi un moment și apoi dădu din cap schițând un gest de îndoială : **„nu, nu este el".**

Suspină, îmi întoarse spatele și plecă.

Lumina palidă a lunii o învăluia în umbre stranii ; pe când ea dispărea sub faldurile perdelei, lăsându-mi impresia groazei care mă stăpânea. Nu mai puteam vorbi eram sugrumat de emoție.

Pe moment ce trecea, Fido se liniștea ; acum chiar își luase locul părăsit mai înainte.

Nu m-am înșelat deci, nici n-am visat, ceea ce văzusem era într-adevăr o nălucă. Eram pe urmele unei aventuri extraordinare ; **camera roșie avusese, fără îndoială, un trecut misterios.** Căutam să pătrund enigma. Trebuie să recunosc că-mi era foarte greu.

M-am sculat îndată ce s-a crăpat de ziuă. Pe când mă îmbrăcam, zgomot de pași, omenești de astădată, se îndreptau spre mine. Era bătrânul servitor care venea să se intereseze de soarta mea.

— Mulțumesc, mă simt foarte bine, i-am răspuns, silindu-mă să nu trădez zbuciumul meu sufletesc.

— Somnul dumneavoastră nu v-a fost deloc stârnit ?

— De loc.

— Foarte bine. Acum spuneți-mi când vreți să plecați ?

— Imediat după ce voi lua gustarea.

— O vom pregăti imediat. Puteți coborî peste un sfert de ceas, totul va fi pregătit.

Un sfert de ceas, deajuns ca să cuget la cele întâmplate.

Am închis ușa și m-am îndreptat spre locul de unde apăruse nălucа.

Cu toate îndemnurile și loviturile mele, Fido nu vrea să mă ajute în cercetări. Săracul, îi intrase spaima în oase. Am examinat tot peretele, nicăeri o deschizătură care să permită trecerea cuiva. Simțul meu de detectiv nu dădea nici un rezultat. A trebuit să renunț la dezlegarea misterului. Dealtfel se auzeau din nou pașii valetului. Nu vroiam să găsească odaia încuiată. M-am repezit spre ușă, pentru a o deschide.

— Gustarea dumneavoastră este pregătită, spuse el.

Mi-am luat puşca şi l-am urmat; m-am despărţit foarte uşor de camera roşie.

Nu mă gândeam decât la cele ce mi se întâmplaseră, dar n-am spus nimănui nimic; cu siguranţă că bătrânii aceştia credincioşi stăpânului lor, nu m-ar fi ajutat să găsesc cheia misterului.

După masă, mi-am luat rămas bun şi am rugat pe majordom să-mi arate drumul pe care trebuia s-o iau. Se oferi chiar să mă conducă pînă la un punct de unde mă puteam descurca cu uşurinţă. N-am mers împreună mai mult decât câteva sute de metri şi ne-am despărţit.

După câteva ore am ajuns din nou la Frankfurt.

M-am dus direct la profesorul despre care vă vorbeam adineauri. L-am găsit neliniştit; nu ştia care era exact, cauza întârzierii mele. Trimisese chiar câţiva oameni să mă caute.

— Dar unde ţi-ai petrecut noaptea, m-a întrebat curios.

— La Castelul Eppstein.

— La Castelul Eppstein! **Şi în care parte a palatului?**

— În camera roşie, în odaia contelui Everard, care se afla la Viena.

— Şi n-ai văzut nimic, nu ţi s-a întîmplat ceva, mă întrebă profesorul.

— Ba da, am văzut o fantomă.

— Da, este aceea a contesei Aldina.

— Cine este această doamnă?

— Oh, este o întreagă poveste, o întâmplare minunată şi groaznică, o aventură neînchipuită, pe care nu ai fi crezut-o niciodată, dacă n-ai fi dormit în camera roşie.

— Dar acum o voi crede, te conjur deci să mi-o povesteşti căci niciodată nu vei avea un ascultător mai interesat şi mai atent.

— Bine, zise profesorul, dar povestea e cam lungă. Vei veni la mine şi, la gura sobei, instalaţi confortabil în jilţuri de catifea, ţi-o voi povesti.

N-am putut refuza o astfel de invitaţie. Mânat parcă de o forţă nevăzută, chiar în aceeaşi seară, m-am dus la profesor. S-a ţinut de cuvânt, mi-a povestit...

La aceste cuvinte vocea contelui Elim scăzu, tăcu împrumutând atmosferei înconjurătoare nimbul de mister al secretului ce-l deținea.

— Ei bine, spune-ne-o și nouă, stăruiră toți musafirii.

— Nu, prefer să vă citesc repede cartea pe care am scris-o. Dar asta, dacă vreți, mâine seară, adăugă. Elim.

— Și de ce nu acum ?

— Pentru că e târziu și trebuie să plecăm.

L-am ascultat. Am plecat. Fiecare era hotărât să vină a doua zi. La ora fixată ne-am găsit acolo. Elim, nu întârzie.

Și sub privirile atente ale ascultătorilor, începu să depene firul minunatei povestiri.

I.

Septembrie 1789.

Europa trăiește încă sub impresia căderii Bastiliei, iar Frankfurt, oraș liber și loc de încoronare a regilor, **dorește o reîmprospătare a vechilor principii absolute, dar se teme de urmările pe care revoluția le va avea asupra Germaniei.**

La castelul Eppstein teama și tristețea au cuprins toate sufletele ; contele Rudolf, stăpânul, este credincios Împăratului care se pregătește să pornească vijelie de foc peste noua republică.

Dar nu numai grijile politice încrețeau fruntea lui Rudolf.

Sufletul lui și al contesei Gertrude erau pustiite și de alte dureri.

Ne aflăm în sala cea mare a castelului.

Pe canapeaua din fund, doi bătrâni cu fruntea plecată : contele și contesa.

Lacrimile curgeau șiroaie pe obrajii ei ; Rudolf se străduia în zadar să nu pară turburat. Totul trăda la ei o demnitate și o bunătate înduioșătoare și, ca să întrebuințăm cuvintele celebrului Schiller, capetele lor albe păreau încununate de o aureolă sfântă.

Vorbeau în șoaptă, căci tristețea și obida sufletelor le tăia orice avânt.

— Trebuie să iertați, zicea contesa.

— Mă întreb dacă o pot face, răspunse contele. Dacă nimeni nu ne-ar vedea aș fi bucuros să întind mâna lui Conrad și soției sale ; dar situația mea mă

împiedică să procedez astfel, căci toate privirile sunt îndreptate spre noi. Suntem datori să dăm exemple pilduitoare și să nu ne lăsăm doborîți de soarta potrivnică; să fim mândri și să ne păstrăm demnitatea cu orice preț.

Iată pentru ce l-am alungat pe Conrad. Niciodată nu va mai apărea în fața mea. Niciodată nu-l vom mai putea îmbrățișa.

— Aș fi înțeles mai bine felul tău de a gîndi, reluă mama, dacă Conrad ar fi fost urmașul direct al familiei noastre; dar după tine, șeful Eppsteinilor va fi Maximilian. De ce atunci atâta severitate?

— Nu știu decât un lucru: Conrad este și el un Eppstein.

— Oare va putea supraviețui mâniei tale? mai îndrăzni să adauge contesa.

— Atunci ne-am întâlni și mai curând acolo, unde părinții își pot îmbrățișa mai lesne copiii.

Contele tăcu; se temea că dacă ar mai fi adăugat un cuvânt, l-ar fi podidit și pe el lacrimile ca și pe soția lui.

Cineva bătu încet la ușă; era bătrînul servitor Daniel. Venea să întrebe pe conte dacă poate primi pe Maximilian, care voia să-i comunice ceva.

— Să poftească, răspunse Rudolf cu o voce stinsă.

— Maximilian, cel puțin, se adresă bărbatul soției sale, după ce Daniel plecă, se dezonorează în sufletul meu, dar nu se amestecă cu cei ce nu sunt de rangul său; se înjosește față de noi, dar respectă noblețea; este rău, dar nu uită că este un conte, nu are un suflet ales, dar știe să salveze aparențele; este așadar, un demn urmaș.

— Dar și Conrad este fiul tău, răspunse contesa Gertrude.

Cu toate acestea, când Maximilian intră, cutele care brăzdau fața lui Rudolf pierduseră mult din severitatea lor; nu dispăruseră însă cu totul și aceasta pentru că voința lui era mai puternică decât orice alt sentiment.

Maximilian îngenunche în fața contelui, apoi sărută mâna contesei și ridicându-se în picioare așteptă ca Rudolf să-i vorbească.

Contele Maximilian avea aproape 30 de ani. Era înalt, bine făcut și bine legat. Avea o fire hotărâtă, bruscă și întreprinzătoare. Nu era prea inteligent, dar avea multă îndrăzneală. În fața lui te simțeai mic, căci prin firea sa mândră știa să-ți impună voința sa, de aceea era respectat până și de superiorii săi. Orice dorință însemna pentru el o acțiune. Nimeni nu putea înfrunta privirea sa fixă și pătrunzătoare. Foarte puțini erau aceia care puteau să i se împotrivească.

Cu toate că era încă tânăr, fața contelui Maximilian era brăzdată de cute; grijile pe care și le făcea din cauza firii sale ambițioase, lăsaseră urme adânci. Fruntea lui mare, înaltă și colțuroasă, trăda felul ideilor ce o străbăteau; nu sclipiri geniale, ci numai rodul mândriei sale nemărginite. Nasul său puțin coroiat și buzele puțin subțiri îi dădea o înfățișare de tiran. Cuta dintre sprîncene, pe care le încrunta deseori, era înfricoșătoare. În acelaș timp surâsul lui — care-i apărea pe buze adeseori — era surâsul lingușitor, fals și lacom al curtezanului. Silueta sa dreaptă și înaltă știa însă să se plece în fața stăpânului. Maximilian era curajos, dar nu măreț; rece, dar nu liniștit; disprețuitor și nemilos. Era ambițios ca un om care lucrează în umbră, și nicidecum ca un erou. De la prima aruncătură de ochi îți dădeai seama că se răzbuna pentru umilința sa față de cei mari printr-o mândrie excesivă față de cei mici.

— Înainte de a te asculta, începu Rudolf, trebue să-ți atrag atenția asupra unui lucru, fiul meu.

Cât timp ai fost tânăr, am fost foarte blând cu tine, socotind că năzdrăvăniile tale se datoresc numai vârstei. Maximilian, lucrurile s-au schimbat. Acum ești un bărbat în toată firea. Dumnezeu ți-a răpit soția, dar ți-a lăsat un fiu. În curând vei deveni șeful familiei Eppstein și stăpânul tuturor bogățiilor ei; vei fi singurul urmaș al strămunilor noștri. Ai pricinuit destule

scandaluri și ne-ai necăjit pe mine și pe mama ta de-ajuns ; acum lumea veghează cu o privire plină d invidie asupra ta și a noastră. Nu-ți mai poți îngădui îndrăzneli care ar putea trezi dușmăniile altora ; trebuie să te pregătești pentru viitoarea ta misiune. Ajunge, fii de acum înainte mai ascultător.

— Tată, răspunse Maximilian, cred că urechea ta se apleacă prea des la intrigile răuvoitorilor. Sunt cavaler. Îmi place să trăiesc și să mă distrez, dar niciodată nu m-am dat în lături de la datoria mea. Pentru a păstra neatinsă onoarea mea și alor mei, m-am bătut de trei ori până acum ; n-am păcătuit cu nimic altceva. Ce s-a întâmplat deci ? Ce am făcut ? Cine m-a pârât ?

— Fiule, ai necinstit pe copila unui țăran din Alpoening.

— E adevărat, tată, dar n-ar trebui să te gândești la un astfel de lucru. Nu știi că niciodată n-aș fi în stare să trec peste îndatoririle mele și că pentru nimic în lume nu m-aș căsători cu o fată din popor, cum a făcut Conrad ? Nu crezi și tu că n-aș fi în stare să fac o asemenea prostie ?

— Nu niciodată nu mi-ar fi frică de așa ceva, răspunse cu tristețe bătrânul conte.

— Ei bine, atunci de ce te temi ? De scandal ? Poți să fii liniștit ! S-a întîmplat o mare nenorocire ; biata Gretchen s-a plimbat ieri pe malurile fluviului ; a vrut — cel puțin așa cred — să culeagă o floare, dar i-a alunecat piciorul și... valurile au înghițit-o. Cadavrul său a fost găsit azi dimineață. Sunt disperat de această moarte neașteptată. Am iubit-o mult pe Gretchen și,... iartă-mă, dar am plâns-o, totuși vezi prea bine că poți fi liniștit. Nimic nu trebue să te mai turbure.

— Da, zise tatăl, înspăimântat de această durere prefăcută, de egoismul inconștient, care vedea în această întâmplare un accident și nu o sinucidere, o soartă nenorocită și nu o inimă rănită, care-și căuta pacea în lumea de dincolo.

Contesa ridică ochii și mâinile spre cer ; fără îndoială că cerea iertare Domnului și lui Gretchen pentru inconștiența fiului său.

După o mică întrerupere, Rudolf continuă

— Aveai să-mi spui ceva, Maximilian ?

— Da, tată, vreau să cer bunăvoința ta, nu pentru mine, căci eu nu îndrăznesc să mă împotrivesc mâniei tale, ci pentru Conrad care e foarte nefericit.

— Foarte bine, fiul meu, ai vorbit acum ca un adevărat frate, exclamă contesa, mândră că cel puțin de astădată vedea la Maximilian urmele unui sentiment nobil.

— Știți prea bine, reluă Maximilian, că-l iubesc foarte mult pe Conrad. El e o fire slabă, dar are un suflet minunat. M-a ascultat întotdeauna ca pe un stăpân și nu pot fi gelos pe un om ca el, care fără să crâcnească, mi-a recunoscut întotdeauna superioritatea. Este o fire visătoare, și nu un conte. A făcut, știu prea bine, o greșeală mare ; s-a căsătorit cu o fată din popor pentru că o iubea. Vrea să aducă în sânul familiei copila unor oameni de jos ; da, ca și voi, îl compătimesc. Dar a greșit numai, n-a făcut nici o crimă. Soția lui, Noemi, este foarte drăguță și-l iubește foarte mult. Să-l iertăm, să facem ceva pentru el. Și apoi, ar fi fost mult mai rău dacă eu, moștenitorul direct al titlului de conte, aș fi făcut o astfel de prostie.

Știu bine că Împăratul s-ar supăra, dacă ați ierta pe fiul rătăcit, dar mă voi duce eu însumi la Viena și voi potoli mânia lui.

Tatăl lui Noemi este pădurar. Voi spune că e un fost soldat ; cu timpul povestea va fi uitată.

Aș lua asupră-mi, iubite tată, toate urmările acestor fapte.

Voi ști să repar eu, onoarea noastră știrbită, voi fi în stare să recâștig, pentru Casa Eppstein, încrederea Suveranului nostru, al tuturor.

De aceea, tată, te rog, te implor, nu arunca blestemul tău asupra lor ; nu arunca deznădejdea în sufletele a doi oameni tineri ; nu depărta pe Conrad de lângă tine ; lasă-l să trăiască în preajma noastră. Bietul băiat, vă iubește atât de mult, se simte atât de legat de acest pământ pe care nu l-a părăsit niciodată, că dacă-l îndepărtezi va muri ; tată, te rog, iartă-l.

— Ţi-ai făcut datoria, Maximilian : apărând pe fratele tău, dar şi eu trebue să mi-o îndeplinesc pe a mea : trebue să te refuz, nu-l pot ierta pe Conrad care nu vrea să renunţe la această căsătorie.

— E hotărât să nu se despartă de Noemi. Ar fi de prisos să cauţi să vorbeşti cu el despre posibilitatea unei rupturi.

— Dar crezi tu oare că dacă aş încuviinţa purtarea lui, ceilalţi nobili mi-ar ierta slăbiciunea ?

— Nu, dar cel puţin primeşte-l. Lasă-l să se spovedească, dă-i prilejul să mai simtă cel puţin încă odată căldura sufletului tău, răspunse Maximilian.

— Nu, făcu contele, căruia îi era frică de slăbiciunea şi bunătatea sufletului său ; cu neputinţă.

— Iartă-mă, tată, dar l-am chemat aci pe Conrad. Lasă-l să te mai îmbrăţişeze odată. Nu-l alunga înainte de a-i vorbi.

— Rudolf, se rugă contesa, ţi-am fost întotdeauna o tovarăşă supusă şi credincioasă ; lasă-mă să-mi mai văd odată copilul.

— Bine, Gertruda, dar să fim tari.

La auzul acestor cuvinte, Maximilian se îndreptă spre uşă. O deschise şi chemă pe Conrad înăuntru.

Acesta, înaintă cu paşi mici, se apropie şi îngenunche în faţa bătrânului conte.

Niciodată nu s-au văzut fraţi mai deosebiţi.

Pe cât de hotărît părea Maximilian, pe atât de slab şi de şovăelnic arăta Conrad. Obrazul lui străveziu, pletele sale galbene aurii, ochii săi negri şi focoşi contrastau plăcut cu faţa colţuroasă, cu tenul auriu şi cu statura voinică a contelui Maximilian.

Mâna mare a fratelui se deosebea mult de cele mici şi delicate ale lui Conrad.

Când Conrad, intră, salonul — această cameră seculară pe pereţii căreia atârnau portretele strămoşilor, martorii şi judecătorii momentului — căpătă un aer de solemnitate. La aceasta se mai adăuga şi majestatea celor de faţă ; fratele mai mare, în picioare, nemişcat martor indiferent al unei scene pe care voinţa lui o pregătise ; fratele cel mai mic, îngenunchiat, emoţionat şi tremurând la gândul unei aprige mânii, dar îmbărbătat de

o gândire lăuntrică; tatăl, un bătrân cu plete albe, măreț în atitudinea sa, așezat într-un fotoliu sculptat, mândru la vedere, dar neliniștit în suflet, voind să-și ascundă sentimentele ce-i înfloreau în suflet, și mama ascunsă într-un colț, privind când pe soțul ei, când pe fiul iubit, și ștergîndu-și mereu lacrimile ce se furișau în colțul ochilor întristați.

— Vorbește, Conrad, zise Rudolf.

— Stăpâne, începu el, acum trei ani n-aveam decît 20 de ani, dar sufletul meu visător era însetat după dragoste.

În timp ce fratele meu Maximilian cutreiera Germania, eu am rămas lângă voi, iubiții mei părinți; nu m-am dus nici la Viena, și nici n-am vizitat măcar pe Prinții din împrejurimi. Nu-mi trebuia mult ca să fiu fericit, cu toate că, dacă picioarele mele erau leneșe, mintea mea se gândea mereu la altceva, iar inima mea era din ce în ce mai nerăbdătoare. Singura femeie pe care o cunoscusem era mama, și atunci când în drumul meu am întâlnit o fată frumoasă, așa cum trebuia să fie, curată și încântătoare, așa cum era, bună, așa cum este, am iubit-o. Dar, pentru că nu vreau să ascund nimic, îți mărturisesc, tată, că înainte de a lăsa frâu liber pasiunii mele, am căutat să mi-o înăbușesc, nu pentru că între mine și Noemi ar fi o distanță prea mare, dar pentru că nu vroiam să te amărăsc. N-am reușit însă, căci din strânsoarea sa, patima a izbucnit cu mai multă putere și mânat de o forță nevăzută, eram mereu atras către casa lui Gaspar. După puțin timp, Noemi mi-a spus că ținea la mine. N-am mai putut răbda; m-am căsătorit cu ea. Ce trebuia să fac? Să fug cu ea?, nu puteam, nu eram destul de tare. S-o înșel?, nu eram destul de las. Să vă mărturisesc totul?, n-am avut curaj. Atunci m-am căsătorit în ascuns cu Noemi credeam că nu supăr nici pe Dumnezeu și nici pe oameni; speram să mă feresc astfel de blestemul vostru, năzuiam să pun capăt suferințelor mele.

M-am înșelat însă.

Domnul ne-a dăruit un copil. Trebuia atunci să aleg între mândria voastră și rușinea soției mele. Am ales

pe cea dintâi şi mi-am urmat viaţa, alături de cea pe care o iubeam. Dar ştiam ce veţi hotărî; nu am venit la voi pentru a zădărnici pedeapsa voastră, dar nu pot să plec de lîngă voi până ce nu ştiu, că nu mă disprețuiți.

— Conrad, răspunse contele cu o voce stinsă şi tărăgănată. Suntem purtătorii unui titlu care nu poate primi nici o slăbiciune. Soarta ne-a aşezat foarte sus; lumea vrea să ne vadă căci are nevoie de pildele noastre; acesta este destinul nostru. Suntem obligaţi să-l purtăm cu noi; dar tu te-ai îndepărtat de el. Te-ai făcut vinovat de o crimă împotriva rangului tău. Spiritul revoluţionar care vine din Franţa ar fi trebuit să te întărească, pentru că acum, mai mult ca oricînd, suntem datori să apărăm drepturile noastre. Este obligaţia mea de cavaler şi de cap de familie să fiu răspunzător de faptele alor mei; severitatea mea să repare dar greşeala ta. Du-te în Franţa şi serveşte cu credinţă pe Ludovic al XVI-lea. Aceasta e dorinţa mea; te va întovărăşi peste tot. M-ai întrebat dacă te disprețuiesc; cele ce ţi-am spus te vor lămuri. La naşterea ta, te-am destinat întâi Domnului, apoi Împăratului, nobleței şi strămbunilor mei. Azi răspund de tine în faţa strămoşilor, a nobililor şi a Împăratului; de aceea te reneg.

Mâine însă, poate voi fi mândru de tine în faţa Stăpânului Atotputernic.

— Tată, exclamă Conrad, te respect si te iubesc, eşti mare, aspru dar bun; mă pedepseşti, dar sunt mândru de această pedeapsă. Voi fi demn de tine: datorez familiei noastre o ispăşire, şi voi şti s-o îndeplinesc.

Conrad se înclină adânc în faţa contelui şi plecă fără să se apropie de el. Rudolf schiţă un gest cu mâna, dar nu-i vorbi emoţia îl sugruma şi-i era teamă să-şi îmbrăţişeze fiul.

Contesa nici nu cuteza să-l privească. Plecase capul. Cu obrazul scăldat in lacrimi, ea se ruga pentru copilul său.

Conrad plecă fără s-o îmbrăţişeze, dar nu se putu împiedica să nu-i trimeată, din depărtare, o sărutare. Se ridică mândru şi porni. Tatăl era mulţumit de fiul său.

— Întovărășește pe fratele tău până in prag, se adresă contele lui Maximilian, care tot timpul tăcuse.

— Dacă-mi dai voie, tată, voi veni apoi să-ți spun ceva, răspunse fiul cel mare.

— Te aștept.

Cei doi frați ieșiră.

Unul, pleca, pentru totdeauna, căci nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Nmeni nu ar putea spune ce s-a petrecut între cei doi bătrîni rămași singuri.

Numai Dumnezeu, le-a văzut lacrimile și a auzit gemetele sufletelor lor.

Dar cînd Maximilian se reîntoarse, își reluaseră o înfățișare liniștită ; arătau puterea lor părintească.

— Acum, când hotărîrea ta nu mai poate fi schimbată, acum, când am văzut pe Conrad, pe soția și pe copilul lor pecând, acum să-ți mărturisesc, tată, zise Maximilian, ai procedat așa cum trebuia să faci.

— Nu e așa, reluă Rudolf, că aceasta este și părerea ta, Maximilian ?

— Da, tată. Împăratul ar fi fost mânios și desigur că, pentru mult timp, ar fi rămas supărat pe familia noastră.

— Dar ce vroiai să-mi spui ? întrebă contele, întrerupând deodată pe fiul său.

— Iată, tată, cu toată severitatea ta, demnitatea Casei noastre a scăzut ; vreau s-o recâștig. Nu e decât un an de cînd soția mea a murit, dar aveam un fiu și nu m-am mai gândit să mă însor din nou ; totuși, pentru că vreau să recapăt dragostea Împăratului doresc să mă însor cu fiica unui fost prieten al tău, cu fata Ducelui Schwalbach, foarte puternic acum.

— Vorbești de Aldina Schwalbach ? întrebă mama.

— Da. Este unica lui copilă și va aduce multă fericire familiei noastre.

— Sora mea, stareța mânăstîrii în care Aldina a fost crescută, mi-a vorbit de frumusețea ei fără pereche.

— Domeniul Winckel, de la porțile Vienei, este al ei, adăugă Maximilian. Iar Ducele îmi va transmite, după moartea sa, titlul și bogățiile sale.

— Ce fericire, reluă contesa, să fiu mama acestei copile orfane.

— Și ce onoare pentru noi de a ne uni cu Schwalbach, insistă Maximilian.

— Da, făcu Rudolf, Schwalbach este cel mai mare nobil german.

— Bine, tată, atunci te rog scrie fostului tău tovarăș de arme și cere pentru fiul tău, mâna copilei sale.

Urmă o tăcere lungă și apăsătoare. Contele plecase capul și părea gânditor.

— Ce ai, tată, nu-mi răspunzi? Șovăi? Este cu neputință că o asemenea unire, care va ajuta mult la mărirea gloriei noastre, să-ți displacă!

— Maximilian, răspunse Rudolf, ești sigur că Ducesa Aldina va fi fericită?

— Tată, va fi contesă de Eppstein.

Altă tăcere.

Cu siguranță că cei doi oameni nu se înțelegeau, îi lega mai mult lumea de afară, decât sângele comun.

— Fii cu băgare de seamă, tată, fii păzitorul gloriei noastre; tu ești acela care refuzi aureola unei legături mărețe?

— Știu ce trebuie să fac, răspunse tatăl.

Du-te la Viena, și acolo vei găsi scrisoarea mea de recomandație.

— Voi părăsi castelul numaidecât. Sunt grăbit, nu vreau s-o fac să aștepte.

— Fă ce vrei, fiule, spuse contele.

— Vreți să mă binecuvântați înainte de plecare, întrebă Maximilian pe părinții săi.

— Fii binecuvântat, adăugă Rudolf.

— Dumnezeu să te conducă, îngână contesa.

Maximilian sărută mâna Gertrudei, salută pe conte și plecă.

— Celălalt, se adresă Rudolf soției sale, după ce fiul lor plecase, cel care a plecat mai întâi, nu a îndrăznit să ceară binecuvântarea ta, dar a avut-o, nu-i așa, pe a ta, ca și pe a mea.

Iar Domnul ascultă mult mai bine pe acei care tac, decât buzele care vorbesc.

II.

Să părăsim pentru moment malul fluviului Mein și tristul său castel.

Să schimbăm viața monotonă și întunecată a Epsteinilor pentru a pătrunde în împrejurimile vesele și însorite ale Vienei. Să ne oprim la încântătoarea vilă Winckel. Vom găsi aci, în vesela grădină, zburdînd din floare în floare, o fetișcană de vreo 16 ani, o zeiță minunată cu cosițe aurii și cu bucle despletite, cu obrajii rumeni și sănătoși; este încântătoarea Aldina de Schwalbach.

La capătul aleei, ducele — un adevărat nobil german — mai puțin ceremonios și mai vorbăreț decât Rudolf, se odihnea pe o bancă de piatră, privind la fiica sa.

— Ce ai, tată? întrebă mica ducesă, trecând prin fața părintelui său. De azi dimineață observ, în colțul buzelor tale, același surâs enigmatic a cărui cauză nu mi-o pot explica. Mă privești foarte mirat. La ce te gândești?

— La scrisoarea pe care am primit-o. La acea misivă ce vine de la o depărtare atât de mare și care, după spusele tale, aduce aerul unor vremuri trecute.

— Atunci nu te mai întreb nimic, tată, căci de bună seamă epistola nu are de a face cu mine.

— Dimpotrivă, scrisoarea te interesează foarte mult, căci ea nu vorbește decât de tine.

Aldina se opri mirată. Ochii săi mari trădau toată curiozitatea acestei ființe drăgălașe.

— De mine? făcu ea apropiindu-se de duce, de mine? Atunci arată-mi-o repede. Despre ce e vorba? Spune-mi...

— Este vorba de o cerere în căsătorie.

— Dacă nu este decât atât..., răspunse ducesa, pe buzele căreia flutura un aer de dispreț.

— Cum, dacă nu este decât atât ? întrebă ducele zâmbind. La dracu ! Ce poate fi mai însemnat pentru tine, dacă vorbești cu atâta indiferență despre măritiș ?

— Dar, tată, este de prisos să insiști, știi prea bine că voi refuza. Nu-mi plac deloc toți acești fanți ai Vienei, fie ei sfetnici la curte sau la ambasadă. Toți sunt niște spilcuiți și lipsiți de minte ; nu-mi plac și nici nu-mi vor place vreodată, cred că ești convins de asta, nu ? De altfel parcă ne-am înțeles odată, dragă tată, să nu mai vorbim de căsătoria mea.

— Dar uiți, copila mea, că scrisoarea vine de foarte departe.

— Adevărat !? Atunci e și mai rău. Ar trebui să te părăsesc și n-am chef deloc, zise fata fugind să urmărească un fluture ce dispăru în înălțimi.

Ducele tăcu un moment. Apoi, când ducesa Aldina veni din nou în apropierea lui, adăugă :

— Prefăcut-o ! Nu vrei să spui adevărata cauză a refuzului tău.

— Adevărata cauză ? Și care e aceasta ?

— Dragostea ta adâncă și neputincioasă.

— Tată, iar vrei să-ți bați joc de mine, spuse Aldina apropiindu-se de duce, ca și cum ar fi vrut să-l dezarmeze.

— Această dragoste nenorocită și fără speranță pentru Goetz de Berlichingen, cavalerul cu mâna de fier, mort, din păcate, încă de pe timpul Împăratului Maximilian.

— Dar renăscut prin stihurile poetului, tată. El a reînviat și trăiește în drama lui Goethe. Da, de o sută de ori da, cu toate răutățile tale, iubesc și admir acest suflet nobil, acest om simplu și măreț care iubește cu atâta putere și care love ște atât de tare. Da, cât de bătrân ar fi — căci pretinzi că este bătrân, ca și cum ar exista o vârstă pentru oameni ca el — el umbrește, cel puțin pentru mine, pe toți cavalerii Vienei. Da, Goetz de Berlichingen, acesta este omul ce-mi place ;

dar recunoaște că pînă azi nu mi-ai prezentat oameni ca el. Nu mi-ai făcut cunoștință decât cu păpuși pe care nu le pot suferi.

— Ești un copil, nici nu ai 16 ani și ai vrea un bărbat de 60.

— De 60, de 70 sau de 80, ce importanță are, dacă seamănă cu mândrii și minunații cavaleri ai Rinului, cu Goetz cel cu mâna de fier, cu Franz de Sickingen, sau chiar cu Hans de Selbitz ?.

— Bine, dragă Aldina, spuse ducele cu un aer solemn, dacă aceasta este voința ta, cred că de data aceasta nu mă vei refuza. **Un asemenea erou îmi cere mâna ta.**

— Nu, privește numai semnătura acestei scrisori și te vei convinge că este așa cum spun.

—De ce râzi de mine, tată ? De ce ești rău ?

Bătrânul duce scoase scrisoarea din buzunar și arătă fiicei sale iscălitura ei.

— Rudolf de Eppstein, citi ducesa.

— Da, frumoasa mea amazoană, iată ce, să sperăm, te va încânta. Contele s-a bătut vitejește în războiul de 7 ani, întocmai ca un cavaler din secolul XVI-lea. Mărturisesc că este cam bătrîn, dar ce importanță are dacă împlinește 60, 70 sau 80 de ani ? Rudolf de Eppstein are 72 de ani ; cred că nu vei pune la îndoială curajul, noblețea și cavalerismul lui.

— Crezi, tată, că nu cunosc destul de bine istoria Germaniei, pentru a ști că acum 30 de ani contele Rudolf de Eppstein s-a căsătorit cu sora mătușii mele, stareța mânăstirii Sfântul Tei.

— Pentru că nu ți se poate ascunde nimic, ducesă, îți voi spune adevărul : vechiul meu prieten te cere pentru unul din fiii lui, care însă n-are decât 30 de ani și e foarte puțin cărunt. Poți fi liniștită totuși, căci va îmbătrâni și va albi și el. Nu este un erou dar aparține unei familii vestite. Adaugă la toate acestea, fire romanțioasă ce ești, un castel în munți — foarte aproape de Rinul pe care-l iubești atât — despre care se povestește o legendă misterioasă și destul de curioasă o castelană care apare în fiecare noapte, pentru că a murit într-o seară de Crăciun.

Dar, după cum prea bine știi, poezia și rațiunea aceste fiice ale cerului, sunt ca și visul pornesc din acelaș loc, dar iau căi diferite.

— Și care e această legendă, tată, o știi ? întrebă fata cu ochii scânteetori de curiozitate.

— Nu prea mult pentru a te lămuri ; vechiul meu prieten, contele Rudolf, mi-a povestit-o de mult, dar n-am înțeles-o prea bine. O vei afla de la logodnicul tău.

— Logodnicul meu ? Dar asta înseamnă că tu încuviințezi căsătoria noastră.

— Din nenorocire da ; poate că pentru tine ar fi fost mai frumos o dragoste ascunsă, o căsătorie tainică, urmată de iertarea mea postumă. Dar vezi tu, vârsta, origina, bogăția și prietenia pe care o păstrez de mai bine de 50 ani pentru contele de Eppstein, toate acestea, mă fac să primesc căsătoria. Singurul, lucru de care mi-ar fi frică, este că Maximilian este văduv și că are un copil. Dar, desigur că nu ți-e frică de amintirile trecutului. Și apoi, la urma urmei, îți vei da singură seama dacă vrei sau nu, să-ți unești destinul cu cel al lui Maximilian de Eppstein. Căci scrisoarea tatălui, n-a venit decât cu puțin înaintea fiului.

— Și care e numele acestui pretendent, care, pentru mine, trebuie să-l înlocuiască pe Goetz ?

— Maximilian.

— Maximilian ? Numele lui promite... Nu pentru mine, ci pentru dușmanii lui, căci, ca să-mi placă, acest vajnic luptător trebuie să fie drăgăstos și supus.

„Acesta e avantajul și răsplata pentru suferințele noastre să îmblânzim pe acești lei și să rușinăm cu o singură privire pe cel de teama căruia tremură toți".

— Primesc, tată, adăugă Aldina, căci, recunosc, prefer pe unul tânăr unuia bătrîn. Rostind numele meu, va avea prima izbândă. Iar eu, ca și Elisabeta, voi fi martora vitejiilor sale.

— Mai crezi, iubita mea copilă că timpurile strălucite ale marilor bătălii pot reveni ? Crezi oare că sabia va fi folosită ?

— De ce nu ?

— Pentru că invenția prafului de pușcă a umbrit mult gloria cavalerismului. Roland, Renaud, Olivier, sunt morți pentru totdeauna, niciodată timpurile lor nu vor mai reveni ; acum toți oamenii sunt egali în fața unui obuz de tun.

— Dar, tată, alături de marii spintecători rămân glorioșii Căpitani. Istețimea a înlocuit puterea, și Gustav Adolf, Wallenstein sau Frederic cel Mare, au fost victorioși și fără buzduganul lui Roland, spada lui Renaud sau lancea fermecată a lui Astolfo. Nu știu de ce, dar am încredere în timpurile viitoare.

— Foarte bine, teoria ta va cunoaște, poate, într-o zi gloria. Dar până atunci, zise ducele uitânduse la ceas, să mergem la masă ; sunt mai bătrîn decît tine și nu mă pot sătura cu profeții, cu poezii, cu flori sau cu idealuri.

Aldina luă brațul tatălui său făcând un semn, care vroia să spună că timpul n-are vârstă.

Amândoi intrară în castel.

O zi după această convorbire — din desfășurarea căreia se desprindea imaginația vioaie și originală, spiritul poetic și curat al Aldinei, — Contele Maximilian, de Eppstein sosi la Viena.

Visele contesei îi precedaseră și pregătiseră sosirea.

Știm cine era Maximilian, și de aceea vom înțelege mai ușor de ce a plăcut mai puțin tatălui decât fiicei.

Tatăl, un bătrân diplomat, obișnuit să demaște pe oricine pentru a-i cunoaște adevărata înfățișare, găsea la el mai multă ambiție, decât merit, mai multă mândrie, decât inteligență, mai mult calcul decât dragoste.

Dar Aldinei — datorită staturii sale viguroase, frunții sale veșnic încruntate, și înfățișării sale bărbătești — îi făcuse o impresie bună, în orice caz, superioară celorlalți pretendenți. Îl vedea prin prisma poeziei pe care o făurise ; bruscheța lui fu luată drept sinceritate, asprimea sa drept simplicitate, și indiferența lui drept noblețe.

— Este un suflet primitiv și mândru, socotea ea, iar toată greșeala lui este că trăiește cu trei sute de ani prea devreme.

Împărtăși lui Maximilian visele sale, îi destăinuia gândurile pe care le produse.

El nu era destul de inteligent ca să-și dea toată osteneala să-i facă pe plac : mărturisi cel mai mare dispreț pentru fastul de la Curte, și-și arătă cu prisosință sabia și epoleții strălucitori.

Intr-o zi Aldina se hotărî să încerce spiritul poetic al contelui ; vroia mai mult să vadă dacă sufletul lui Maximilian se potrivea cu setea sa poetică îl rugă să-i povestească legenda Eppsteinilor.

Dar tânărul conte vroia să repurteze un nou succes, avea o voce puternică, o frază colorată și o vorbă vioaie ; primi prin urmare și povesti cu multă convingere și căldură misterioasa legendă.

Izbuti chiar să subjuge pe tânăra Aldina, fire atât de impresionabilă.

Iată care este povestea castelului :

Contele Eppstein, străbunul lui Rudolf, clădise acest minunat palat pe timpul lui Carol cel mare. Trecutul fusese uitat cu desăvârșire.

Se știa numai că bătrânul Merlin profetizase că toate contesele de Eppstein care vor muri în acest palat, în noaptea Crăciunului, nu vor muri decât în parte. Ca orice prezicere, și această prevestire era destul de neprecisă ; ea n-a fost înțeleasă decât atunci când a murit soția unui împărat german.

Numele împăratului fusese uitat de mult, dar se știa că pe împărăteasă toți o chemau Ermengarda. Ea crescuse împreună cu fiica nobilului Windeck, care devenise contesă de Eppstein. Cu toată diferența de ranguri, cele două femei erau foarte bune prietene. Și pentru că împărăteasa locuia atunci la Frankfurt, foarte aproape de castelul contesei, cele două prietene se vedeau destul de des. Chiar Sigismund Eppstein, bărbatul Leonorei, era în slujba împărătesei.

Dar la 24 Decembrie 1342, aceasta muri. Dispariția ei pricinui mare jale la curte. Împăratul mai ales, era foarte trist, căci își iubise foarte mult soția.

Moarta fu expusă pe un catafalc de onoare și toți nobilii și doamnele de la curte puteau vedea și săruta mâna

celei ce fusese stăpâna lor. Lucrurile se petreceau cam așa îmbrăcată în veșmintele sale împărătești, cu coroana pe cap și cu sceptrul în mînă, defuncta se afla singură în biserica Palatului.

Unul din slujitorii ei veghea la intrarea capelei ; acest slujitor era schimbat la fiecare două ore. Cel, sau cea, ce venea să se închine împărătesei era condus lângă catafalc, îngenunchia în fața ei, îi săruta mâna și apoi bătea în poarta care se deschidea, pentru a permite intrarea altui vizitator.

Veni și rândul lui Sigismund să stea de pază la poarta bisericii. Trecuseră 24 de ore de cînd murise împărăteasa ; era ultima zi de Crăciun. Sigismund începuse veghea la orele douăsprezece. Era unu și un sfert și nu condusese lângă moartă decât zece sau douăsprezece persoane.

Spre marea lui uimire, văzu deodată pe contesa Leonora Eppstein, soția lui. Era nedumerit ; nu anunțase pe contesă, căci nu voise să-i aducă la cunoștință această veste tristă decât personal. Știa că cele două femei fuseseră bune prietene, și vroia să mai ușureze durerea Leonorei. Într-adevăr, fața contesei era galbenă ca ceara ; cu siguranță că știrea acestei morți o mâhnise mult. Sigismund se îndreptă spre soția sa, și fără s-o întrebe ceva, o întovărăși lângă catafalc; apoi se îndepărtă.

Vizitele erau scurte, dar contele Eppstein bănui că aceasta se va prelungi. Era sigur că nu numai o simplă datorie adusese pe contesa la Frankfurt, dar că vizita ei răspundea unei sincere dureri, unei tainice porniri de aceea nu se miră că, după câteva minute, contesa nu părăsise încă biserica, dar după un sfert de ceas începu să se neliniștească, temându-se ca nu cumva puterile s-o fi părăsit pe Leonora.

Nu putea striga după ajutor și nici nu avea curajul să intre înăuntru se uită pe gaura cheii, deși îi era frică să nu vadă pe Leonora leșinată. Dar spre mirarea sa, văzu cu totul altceva. Sigismund păli, trăsăturile feței lui trădau o emoție atât de puternică, încât cei din jurul lui întrebară dacă nu cumva era bolnav.

— Nu, răspunse curteanul, frecîndu-şi mâna pe fruntea brobonată de sudoare.

Crezînd că n-a văzut bine. Sigismund se mai uită odată. De astă dată era sigur că nu se înşeală. Împărăteasa, cu coroana pe cap şi cu sceptrul în mînă, stătea pe catafalcul său şi vorbea cu Leonora. Contele credea că visează, că este pradă unei halucinaţii, atât era de speriat.

Dar chiar în acelaş timp, Leonora bătu la uşă, Sigismund îi deschise şi aruncă o privire pe furiş în camera moartei era întinsă pe acelaşi catafalc. Contele conduse pe soţia sa până în anticameră, unde o părăsi, căci mai trebuia să se reîntoarcă pentru scurt timp la poarta bisericii. Pe drum îi puse două-trei întrebări, dar ea nu răspunsese. Socotea că durerea o amuţise sau, mai bine zis, nu-şi dădea seama de nimic, căci era prea turburat.

Curtenii intrau pe rând în biserică. De fiecare dată Sigismund privea catafalcul moarta era tot nemişcată. Totuşi îndată ce veni cel care trebuia să-l înlocuiască, se grăbi să plece. Se îndreptă spre împărat, care părea foarte îndurerat.

— Majestate, nu mai plângeţi, strigă Sigismund. Mai bine, trimiteţi pe doctor în biserică. Împărăteasa nu e moartă.

— Ce zici, Sigismund ?

— Sire, am văzut, mai adineauri, pe nobila d-voastră soţie stând de vorbă cu contesa de Eppstein.

— Care Contesă de Eppstein ?

— Soţia mea.

— Sărmane prieten, durerea ţi-a luat minţile.

— De ce, Sire ?

— Contesa de Eppstein... Dumnezeu să-ţi dea putere să supravieţuieşti nenorocirii.

— Ei bine, contesa de Eppstein... ? întrebă Sigismund îngrijorat.

— Contesa de Eppstein a murit azi dimineaţă.

Contele Sigismund scoase un strigăt de spaimă.

O porni în goană spre locuinţa sa, încălecă, străbătu străzile Frankfurtului cu o iuţeală ameţitoare şi peste o jumătate de ceas era la castelul Eppstein.

— Contesă Leonora, strigă Sigismund, Contesă Leonora.

Dar nimeni nu-i răspundea, iar cei din jurul său nu-i spuneau nimic. Feţele lor erau însă scăldate în lacrimi.

Sigismund se îndreptă spre scară şi întrebă

— Ce face contesa Leonora ?

Servitorii palatului nu-i spuneau însă nimic. Iuţi pasul spre camera soţiei sale era culcată în pat, îmbrăcată în negru, cu faţa tot aşa de galbenă ca şi înainte şi nemişcată ; **preotul intona rugăciuni la căpătiiul ei.**

Contesa murise de dimineaţă.

Sigismund mai avu puterea să întrebe dacă de la miezul nopţii, de când contesa murise, Leonora nu făcuse nici o mişcare.

— Niciuna, i se răspunse.

Întrebă pe preot dacă nu cumva s-a îndepărtat de la căpătâiul moartei.

— Nici un minut, răspunse acesta.

Atunci Sigismund îşi aminti că era zi de Crăciun şi că mult timp înainte, Merlin făcuse o profeţie ciudată despre contesele Eppstein care, primite pe cea lume în zi de Crăciun, nu mureau decât în parte.

Sigismund se înşelase. Nu împărăteasa înviase, ci Leonora ; cele două fantome se întâlniseră şi şezuseră de vorbă.

Contele de Eppstein se simţea la capătul puterilor sale.

Un an mai târziu se retrase la o mânăstire.

Părăsise pe fiul său, căruia îi transmisese rangul, titlul şi bogăţia lui, pentru a se consacra Domnului şi vieţii monahale.

Aparţiile contesei se petreceau întotdeauna în această cameră a castelului — cea roşie — care printr-o uşă ascunsă în perete, comunica cu o scară secretă ce ducea spre cavoul familiei.

Trei generaţii fuseseră urmărite de spectrul contesei Leonora care, profita de orice ocazie însemnată, pentru a se arăta.

Aparţiile ei încetară numai odată cu naşterea celei de a patra generaţii.

Cu toate acestea tradiția era mai departe respectată la castel ; cel mai vârstnic membru al Eppsteinilor dormea regulat în camera roșie.

Dar de la această vreme, nici o contesă Eppstein nu mai murise în noaptea de Crăciun.

Înțelegem ușor înrîurirea pe care povestea a avut-o asupra ducesei Aldina. Sufletul ei poetic și romantios sorbea cu nesaț misterioasa legendă. Se gândea că va fi o contesă de Eppstein, că va locui în acest castel misterios se și vedea trăind în acel Ev-Mediu pe care-l îndrăgea atât.

Maximilian nu-și putea susține prea mult rolul său, Aldina, fire curioasă și clar-văzătoare și-ar fi dat repede seama că nu este natural.

Din fericire, după vreo 15 zile tatăl său îl chemă înapoi, având să lichideze o afacere importantă.

Plecă, ducând cu sine mărturisirea tinerei fete și consimțământul ducelui care dorea ca celebrarea căsătoriei să aibă loc de-abia peste un an.

În acest răstimp, Maximilian se reîntoarse de câteva ori la Viena ; întotdeauna găsise însă pretexte să plece la timp. Întîi îi muri mama, apoi tatăl, care se ducea să-și întâlnească tovarășa de viață.

Înainte de a muri, Gertrude și Rudolf trimiseră logodnicii fiului lor o scrisoare tot atât de frumoasă ca și sufletele lor neîntinate.

Misiva nu numai că menținea, dar sporea chiar iluziile sărmanei Aldina.

Prin prisma depărtării, ducesa, credincioasă fantomei pe care sufletul său curat o creease, credea din ce în ce mai mult că Maximilian este un om minunat ; era grăbită să-l consoleze pentru toate durerile sale, dorea cu înfocare să locuiască în acel castel singuratic căruia prin prezența sa, să-i dea un suflu de viață.

Apoi, gândindu-se la misterioasa legendă a Eppsteinilor ,se ruga Domnului să moară într-o noapte de Crăciun pentru ca să se bucure și ea de favorurile acordate contesclor acestui castel care decedau în acea noapte, pentru a putea și ea să apară după moarte în fața bărbatului său.

Spre sfârșitul anului 1791, căsătoria fu celebrată la Viena. Însuși împăratul o onoră cu prezența lui.

Apoi cei doi tineri plecară spre castel.

Primul lucru pe care Aldina îl ceru după ce ajunsese, fu să fie condusă în camera roșie. Dealtminteri era aceași odaie pe care o locuia Maximilian de la moartea tatălui său.

Am făcut descrierea acestei odăi ; pe atunci era la fel ca și acum, vremurile n-au schimbat-o.

Cincisprezece zile după plecarea fiicei sale, ducele de Schwalbach muri ; poate că D-zeu hotărîse că Aldina nu mai avea nevoie de ocrotirea lui. A fost prima durere a tinerei contese ; nu era decât începutul vieții sale de suferinți.

Nimeni nu mai vorbea de Conrad și Noemi. Maximilian nu pomenea niciodată de ei.

III

Un an mai târziu, totul se schimbase, nu numai la castelul Eppstein, dar și în toată lumea : Aldina tremura în fața lui Maximilian, iar Europa în fața Franței.

Revoluția nu atinsese încă culmea furiei sale, regele nu era mort, dar era arestat ; bubuiturile tunurilor anunțau furtuna și, la fel ca marea spumegândă care se revarsă peste țărmuri, oștirile franceze inundau plaiurile Rinului, așteptînd să supună tot continentul.

Custine cucerise orașul Meinz și se pregătea să atace Frankfurtul.

La castelul Eppstein firea neastîmpărată și sălbatică a lui Maximilian, — cu toate că ea nu-l condusese până la rătăcirile de altă dată, — începea să se afirme. Toate iluziile Aldinei dispăreau rând pe rând.

Nobilul cavaler, pe care și-l închipuise în visele sale copilărești, dispăruse, făcând loc unei triste realități, unui ambițios de rând și unui liberal tiranic care nu vedea în căsătoria sa decât o redută cucerită spre înălțimile unor serbede onoruri, iar în soția lui, decât un obiect de plăcere.

La început Aldina suferise mult, mai tîrziu însă, se resemnase ; fără să crâcnească ; lăsă pe brutalul Maximilian să calce în picioare sufletul ei curat. De altfel, nici nu avea timp să se plictisească sau să se caine evenimentele politice depășiră gîndurile sale.

Îndată după cucerirea Meinzului, trupele imperiale au fost nevoite să se retragă în fața tinerei oștiri revoluționare ; Franckfurtul nu mai putea rezista decât cîteva zile.

Contele Eppstein putea fi, ce-i drept, un ostatec de valoare, dar megaloman cum era, își atribuia o însemnătate exagerată.

Între timp fusese chemat la Viena așteptând sfârșitul evenimentelor, trebuia să părăsească Germania. Să încerce o rezistență din castelul său ar fi fost cu neputință vitejia n-ar fi fost decât o imprudență.

Fuga lui Maximilian devenise însă primejdioasă : cercetașii francezilor tăiau drumul Vienei, iar calea sa părea presărată de multe obstacole. Cu siguranță că Aldina l-ar fi încurcat mai mult se hotărî deci să-și lase soția la castel.

Contesa încercă, atât îi era cu putință să-și convingă soțul s-o ia cu el. În ultima zi chiar, îl conjură să nu o lase singură. Din nenorocire, hotărârile luate de Maximilian nu puteau suferi nici o schimbare : era prea puțin înduioșat de lacrimile durerii ei și prea surd la rugăminții sale.

— De ce ți-e frică ? îi zise el. Și ce înseamnă toate aceste copilării ? Dacă vom fi împreună, suntem pierduți, ne vom salva amândoi. Știi, în noaptea aceasta voi pleca cu Daniel îmbrăcați în haine țărănești, dar ziua, dacă vom fi întâlniți, nu vom putea îndepărta ușor bănuielile. Ce am face dacă am fi cu tine ? Iar de îndată ce voi fi departe, ce ți se mai poate întâmpla ? Ai auzit vreodată de femei luate în captivitate ? Nu. Francezii sunt generoși. Fă-te respectată, și te vor respecta.

Și apoi, orice discuție e de prisos : nu mai am de ales, zarurile au fost aruncate. Dacă viața mea nu mi-ar fi aparținut decât mie, aș ști ce să fac ; dar nu cred că ea este nefolositoare țării mele. Curaj, Aldina ! Gândește-te că îți încredințez tot ce am mai de preț pe acest pământ : copilul și onoarea mea. Mâine vei fi singură, dar, — și el urmărind să impresioneze pe soția lui, rosti aceste cuvinte cu o voce caldă și emoționată, — să nu ne gândim la ziua de mâine, când ne rămâne încă cea de azi.

Ca întotdeauna, Aldina se supuse fără șovăire **stăpânului său.**

În dimineața zilei următoare, Maximilian plecă ; peste trei zile, contesa primi vestea că se afla în siguranță. Trei zile... aceste trei zile au fost deajuns pentru a se produce un mare eveniment, o schimbare ce va înrâuri mult asupra vieții nenorocitei Aldine.

Înainte de a ataca Franckfurtul, Custine, comandantul oștirilor franceze, pentru mai multă siguranță, puse să fie cercetate toate împrejurimile orașului. Două companii au fost însărcinate să cutreiere potecile munților Taunus. Ideea lui Custine se dovedi excelentă : o cursă fu descoperită de francezi în apropierea castelului Epstein.

În lupta ce urmă, soldații republicii fură nevoiți să se retragă ; dar tactica germană era descoperită și astfel drumul spre Franckfurt, liber. Orașul căzu chiar a doua zi de dimineață, pe când cele două companii deplângeau moartea multor soldați și chiar a câtorva ofițeri.

Printre aceștia se afla un căpitan tânăr, cunoscut sub numele de Jacques, dar care era admirat pentru curajul său ; când francezii trecuseră Rinul, când puseseră piciorul pe pământul german, ofițerul își aruncase sabia în fluviu și rămase numai cu teaca ei. Cu toate că era lipsit de această armă — care pentru ofițerii de infanterie este mai mult un semn al gradului lor, decât un mijloc de apărare eficace — tânărul căpitan, prin curajul, prin sângele său rece și prin cunoașterea locului, adusese camarazilor săi multe servicii.

El se îndreptase direct spre cursă ; săracul, plăti îndrăzneala sa chiar de la prima salvă a soldaților împăratului. Căzuse, nimerit de un glonte în frunte și crezut mort, fusese lăsat pe câmpul de luptă nu numai de ai săi, dar chiar și de dușmani. Seara însă, unul din noii servitori ai castelului (la moartea tatălui său, Maximilian reîmprospătase tot personalul palatului, păstrînd dintre cei vechi, numai pe intendentul Daniel și pe Ionathas, ginerele bătrânului păzitor) auzise, întorcându-se de la Falkenstein, gemetele ofițerului care mai respira încă. Ajutat de doi țărani care tocmai treceau pe șosea, transportă pe muribund la castel, unde Aldina porunci să se dea rănitului cea mai desăvârșită ospitalitate.

Preotul bisericuței din curtea castelului era însă un foarte bun cunoscător al artei chirurgicale, așa că, după ce consultă bolnavul, își dete repede seama că-i putea salva viața.

Aldina avea mare grijă de bolnav : mai întîi pentru că era femeie, și ca atare orice suferință o impresiona, apoi pentru că prezența căpitanului era pentru ea o piedică în calea celor ce ar fi îndrăznit să se atingă de ea.

Învingătorii nu sărbătoreau, s-o recunoaștem, triumful cu modestia pe care Maximilian, din cauza egoismului său o lăudase soției sale într'o zi chiar, bande de jefuitori se arătau în imediata apropiere a castelului ; atunci Jacques, cu toate că preotul și Aldina i-o interziceau, se sculă, se duse la ei și știu prin cuvintele sale tăioase și prin glasul lui tunător să-i îndepărteze.

De atunci recunoștința și mila obligară pe tânăra contesă să dubleze îngrijirile ei față de acel care-i salvase viața, ba poate chiar și mai mult.

Căpitanul avea de altfel o fire generoasă, înfocată, înflăcărată și simpatică ; era tocmai omul pe care-l căuta Aldina. I se putea imputa doar un singur lucru era aproape întotdeauna trist și avea gesturi feminine. Tristețea se potrivea însă temperamentului lui, și nimeni nu se îndoia de curajul său.

Soldații, care l-au văzut nepăsător în mijlocul obuzelor și al gloanțelor, aveau pentru el cea mai mare admirație, și un profund respect. Pe de altă parte Căpitanul Jacques era foarte iubit de ofițeri pentru marea sa cultură, ceea ce făcea să i se ierte anumite idei prea originale și o imaginație din cauza căreia tovarășii săi de arme nu-i puteau urmări totdeauna gândurile.

În orice caz felul său de a fi, îndreptățea atât porecla pe care i-o dăduseră soldații — „înțeleptul Jacques" — cât și pe cea dată de ofițeri — „visătorul Jacques" Se vedea bine că el nu se bătea decât pentru o idee, și că cearta regilor dispărea în fața lui, lăsând loc altei preocupări fericirea popoarelor.

...Se înțelege că un atare caracter corespundea întocmai năzuințelor Aldinei Jacques era adevăratul erou

al viselor sale, cavaler înțelept și îndrăzneț ca Goetz de Berlichingen, frumos și visător ca Max Picolomini.

Ne putem explica așadar pentru ce după puține zile, Jacques și Aldina se tutuiau.

De altfe, căpitanul, nevrând să fie văzut de vecinii castelului, nu prea ieșea din camera sa, unde Aldina îi ținea, aproape continuu, tovărășie.

Servitorii castelului puteau intra oricând în odaia în care se aflau ei, i-ar fi găsit întotdeauna vorbind și surâzând. Cea mai perfectă nevinovăție a gândurilor; iată salvarea lor.

S-ar fi crezut că aceste două suflete atât de curate, de asemănătoare și de înfrățite s-au cunoscut în împrejurări mai fericite, dar că nu s-au regăsit decât acum.

Orele petrecute într-o convorbire plină de farmec, li se păreau clipe, astfel că ei nu-și dădură seama de fuga timpului.

Lui Jacques i se păru că se deșteaptă dintr-un vis când primi vestea că trebuia, împreună cu armata sa, să se reîntoarcă în Franța.

Cele două luni de convalescență trecuseră prea repede.

Aldina conduse pe ofițer până în pragul porții. Aici el își luă rămas bun de la ea sărutându-i mâna și numind-o soră; ea îi ură tot norocul și-l numi frate.

Apoi, atât cât îl mai putu zări, ea îl urmări din ochi, făcîndu-i cu mâna semne de adio.

Două săptămîni după plecarea lui Jacques, Aldina primi o scrisoare de la bărbatul ei.

Retragerea francezilor permitea lui Maximilian să se întoarcă la castelul său; putea deci să-l aștepte din oră în oră. Fiindcă diligența nu mergea până la Castel, Aldina trimisese pe Tobias (care după plecarea lui Daniel luase locul acestuia) cu doi cai, să-l aștepte pe conte la Franckfurt.

Maximilian vedea în acest gest o drăgălășenie din partea soției sale, dar, spirit orgolios, credea că i se datora totul. Încălecă pe unul din cai, în timp ce Tobias călărea pe celălalt.

Ceilalți tovarăși de călărie trebuiau să ajungă singuri la castel, așa cum vor putea.

Pe drum, cei doi călăreți nu vorbiră altceva decât despre șederea francezior prin împrejurimi. Contele îi făcu semn lui Tobias, care mergea în spatele lui, să se apropie de el : servitorul ascultă.

— Așadar, francezii au respectat castelul, așa după cum mi-a scris și contesa, începu Maximilian.

— Da, domnule conte, răspunse Tobias, dar aceasta, datorită căpitanului Jacques, fără de care lucrurile ar fi luat cu totul altă întorsătură.

— Dar cine era acest căpitan ? Contesa mi-a scris despre el. A fost rănit ?

— Da. Hans l-a găsit rănit lângă castel și l-a adus la noi. În prima noapte i-a fost foarte rău, credeam că va muri, dar Sfinția Sa l-a operat atât de bine, iar contesa l-a îngrijit atât de mult, încât numai într-o lună a fost complet vindecat.

— Și atunci a plecat ? întrebă Maximilian care încruntă fruntea la auzul acestei vești.

— Nu, a mai rămas o lună.

— O lună ? Și ce făcea ?

— Nimic, domnule, stătea aproape tot timpul în camera contesei și nu ieșea decât foarte rar, seara pentru a face o mică plimbare în parc. Mi se părea că se ferea să fie văzut.

Buzele lui Maximilian păliră, dar el nu lăsă să i se observe nici cea mai mică schimbare în glas.

— De când a plecat ? întrebă Maximilian.

— De vreo zece douăsprezece zile.

— Și ce fel de om era ? Bătrân sau tânăr ? Urât sau frumos ? Trist sau vesel ?

— Era un tânăr cam de 26—27 de ani, blond, palid și subțire, care părea întotdeauna foarte trist.

— Într-adevăr, zise Maximilian, mușcându-și buzele, dar urmând convorbirea chiar fără voia lui, cu acea încăpățânare care poruncește sufletului să caute să afle lucruri care să-l mâhnească și mai tare, într-adevăr trebuie să se fi plictisit grozav.

— Nu, domnule conte, avea aerul trist, dar nu părea plictisit.

— Da ? întrerupse contele. Tovarășii lui veneau să-l vadă ? Se distra cu ei ?

— Oh, nu căuta deloc să se distreze ; dovada cea mai bună că în două luni cât a stat la castel, poșta nu i-a venit decât de două ori ; și aceasta nu pentru că ar fi cerut-o el, ci pentru că trebuia să i se transmită ordinele comandantului său.

— Atunci, înțeleg, vâna !

— N-a luat nici o pușcă în mână și nici n-a încălecat vreodată Ionathas mi-a spus chiar că nu l-a văzut niciodată.

— Dar atunci ce făcea, întrebă contele, care simțea că enervarea îl va trăda.

— Ce făcea ? Nu este greu de spus ; dimineața se juca cu domnișorul Albert, care-l iubea foarte mult și care se ducea în fiecare zi în odaia lui, sau vorbea cu Sfinția Sa, care se mira de știința lui ; după masă, făcea muzică, cânta din gură și acompania pe doamna care cânta la pian ; iar noi servitorii, ascultam la ușă, vocile lor îngerești. După ce sfârșeau concertul, citeau ceva cu glas tare, apoi seara, dar foarte rar, făceau o plimbare.

— Iată, zise Maximilian, cu amărăciune, un ofițer foarte curios, care se joacă cu copiii, care filozofează cu bătrînii, care cântă cu femeile, care citește tare și care se plimbă singur.

— Singur ? Nu, relua Tobias. Doamna îl întovărășea întotdeauna, sau aproape întotdeauna.

— Asta e tot ce știi despre acest ofițer, observă Maximilian. Nimic despre originea lui ? Nimic despre familia sa ? Era nobil sau plebeu, bogat sau sărac ? Răspunde.

— Eu nu știu nimic, dar cu siguranță că doamna contesă vă va putea da lămuririle necesare.

— Și de ce crezi aceasta, Tobias ? întrebă contele privind pe indiscretul său interlocutor spre a se asigura de intenția cu care servitorul zise aceste cuvinte.

— Cred aceasta, răspunse cel întrebat, trădând dușmănia pe care întotdeauna slugile o poartă stăpânilor lor,

pentru că îmi pare că doamna contesă îl cunoaște de mult pe acest ofițer.

— Și după ce semn ai judecat ? întrebă din nou Maximilian pe un ton ironic al cărui sens scăpă lui Tobias, că doamna contesă a văzut pe căpitan înainte de aceste evenimente ?

— Pentru că doamna îl striga pe ofițer pe nume și Jacques o chema pe contesă, Aldina.

Maximilian ridică instinctiv biciul ; fără îndoială că voia să lovească pe acest fin observator care mergea lângă el. Dar imediat, potolindu-și mânia, continuă :

— Bine. Iată tot ce voiam să știu pentru moment. Ai dreptate, Tobias, contesa îmi va spune și restul. Și în loc să biciuiască pe servitor, își lovi calul, îndepărtîndu-se. Animalul o luă la fugă. Tobias rămase în urmă și pentru că Maximilian nu-i mai făcu semn și nu-l mai întrebă nimic, nu dădu pinteni calului său.

Fața contelui rămânea liniștită, dar sufletul său, atât de nesimțitor la dragoste, atât de iute la mânie și atât de repede la învinuire, era în prada unei mari neliniști. Dar nu era sigur. Galopând, își zicea mereu : o dovadă a necinstei sale, o dovadă care să-mi permită s-o omor pe vinovată.

Ajungând în fața castelului, zări pe Aldina care-l aștepta, veselă și surâzătoare, în prag ; printr-o mișcare nervoasă, dădu pinteni calului.

Săraca femeie credea că Maximilian este grăbit s-o vadă.

În momentul în care contele descălecă, Aldina îl îmbrățișă

— Îți cer iertare că n-am venit să te întâmpin. Sunt bolnavă.

Dar ce ai Maximilian, de ce pari atât de îngrijorat ? Politica ? Da, voi readuce surâsul pe buzele tale. Vino, Maximilian, să-ți spun un mare secret. O taină fermecătoare care mă fericește și care m-a ajutat să suport lipsa ta, o taină pe care n-am încredințat-o unei scrisori, căci voiam să ți-o spun personal, un secret pe care nu-l

știam la plecarea ta. Ascultă, Maximilian, îți amintești de noaptea plecării tale; seară crudă dar înfiorător de dulce ?...

Îmbrățișează-ți soția, căci peste șase luni, Maximilian, îți vei îmbrățișa copilul.

IV

Să părăsim un moment tristul castel al Eppsteinilor şi să ne aruncăm privirea asupra modestei, dar încântătoarei locuinţe a maestrului de vânătoare, Jonathas.

Am mai vorbit, în legătură cu palatul contelui Maximilian, de această colibă ; vom vedea mai departe cât de strânsă era legătura dintre unul şi cealaltă, ba chiar cum, de multe ori, istoria unuia se explică prin povestirea celeilalte.

Căsuţa lui Jonathas, — situată la o sută de paşi de poarta castelului, la intrarea în pădurice, — se ascundea după un mic deal care o ferea de mânia vântului de nord. Era veche şi şubredă, părea însă nouă şi veselă, căci cărămizile din care era construită, obloanele ferestrelor de un verde închis şi vita care acoperea pereţii luaseră, în decursul timpului, culori atrăgătoare pline de armonie. Totul te atrăgea spre ea, totul te încânta cei patru tei plantaţi în faţa casei îţi dădeau impresia unei anticamere, banca din faţă te îndemna la o odihnă binefăcătoare, susurul pârâiaşului care traversa curtea, bine îngrijită, plină de flori, fructe şi păsările te încânta.

Înăuntru aceeaşi ordine, aceeaşi curăţenie, aceeaşi atmosferă primitoare jos, camera de şedere şi odaia tatălui, sus, cea cu pereţii albi a copiilor, înveselită de ciripitul păsărelelor din colivii şi parfumată de flori.

Încă din 1750, Gaspard Muden era maestrul de vânătoare al contelui Rudolf de Eppstein. În 1768, atunci când trecuse de prima tinereţe, căci împlinise de mult patru zeci de ani, se însură.

Căsătoria lui, deşi lipsită de entuziasmul vârstei, era liniştită şi foarte fericită. După cinci ani însă soarta îi

răpise soția, lăsîndu-i drept mângâiere cele două fetițe ale sale Vilhelmina și Noemi.

Gaspard, fire hotărîtă, avea spiritul unui adevărat cavaler. Era omul lui Dumnezeu : la moartea nevestei, citi un capitol din Biblie — cel în care se vorbea de Ruth — și se hotărî să trăiască numai pentru copiii săi. Ducea o viață simplă și demnă ; era un minunat exemplu pentru fetițele sale care, înconjurate de dragostea lui părintească, erau tot atât de frumoase ca și de virtuoase.

Wilhelmina și Noemi erau două fetițe încântătoare ; foarte studioase, le deosebea doar un singur lucru cea dintâi era veselă, cea de a doua avea un temperament gânditor și melancolic.

Wilhelmina abia împlinise 16 ani, și avea o mulțime de pretendenți ; dintre toți Gaspard a ales pe Jonathas, pe care-l admira pentru curajul și norocul său la vânătoare. Gaspard era un pasionat al acestei îndeletniciri și văzând priceperea ginerelui său, obținu ca Maximilian să-l numească urmașul lui. Atât timp cât Gaspard mai putea îndeplini funcțiunea lui, Jonathas avea să fie ajutorul lui.

Wilhelmina nu se opuse voinței părintești, și făcu foarte bine, căci Jonathas, deși cam simplu, era totuși un bărbat minunat. Indiferent, față de lucrurile ce nu priveau căprioarele sau mistreții, era un soț credincios ce nu vedea decât prin prisma soției sale. Trăiau, așa dar, foarte fericiți în casa tatălui.

Din contră Noemi, răsfățată de Gaspard și de sora sa, era o fire mai puțin supusă decât Wilhelmina și se obișnuise să refuze pe cei care o cereau în căsătorie ; aceasta pentru că fusese fermecată de privirea plină de dragoste a lui Conrad de Eppstein.

Tânărul zvelt și trist pe care-l întâlnise în pădure și care de câte ori o vedea se îndepărta în grabă ocupa acum toate gândurile sale.

Într-o zi singuraticul Conrad fusese silit de furia furtunei să se adăpostească în casa maestrului de vânătoare ; încurajat de primirea călduroasă a tatălui și fascinat de frumusețea fetei, tânărul conte începu s-o viziteze pe Noemi în fiecare săptămână, apoi în fiecare zi.

Gaspard, cu privirea lui pătrunzătoare, observă emoţia lui Noemi când trebuia să vină Conrad şi melancolia ei când pleca.

Fără îndoială că el ar fi interzis vizitele unui emancipat ca Maximilian, dar seriozitatea şi caracterul demn al „tânărului savant" — aşa cum îl numeau ei — impuneau lui Gaspard încredere şi respect.

Când Conrad nu era de faţă, maestrul de vânătoare vorbea cu mânie despre el şi ameninţa pe fiica sa că nu va mai primi pe tânărul conte, al cărui rang nu se potrivea cu sărăcăcioasa lui colibă. Dar când contele venea, Gaspard îl saluta sfios şi pleca bombănind şi supărat pe el însuşi.

Cunoaştem restul. Când Gaspard află de căsătoria secretă a fiicei sale, nu se supără ; îi era teamă numai de mânia contelui Rudolf.

Cu toate acestea ştiuse să se dezvinovăţească în faţa lui, dar trebui să suporte despărţirea de Noemi, alungată pentru că iubise.

Fata semăna atât de mult cu mama ei, încât îndepărtându-se de ea, bătrânul Gaspard avu impresia că pierde pentru a doua oară pe tovarăşa lui de viaţă.

Se plecă însă în faţa soartei, suportă cu resemnare plecarea fiicei sale şi citi încă odată pasajul biblic care povesteşte viaţa lui Agar. Trecură zile, luni şi chiar ani fără ca el să afle ceva despre Noemi ; tot ce ştia, era că se afla în Franţa.

Wilhelmina era foarte fericită şi-şi iubea prea mult bărbatul, pentru a mai avea timpul să se gândească la sora sa ; dar când gândurile o mânau spre ea, plângea cu lacrimi amare.

Am spus că la moartea lui Rudolf şi a contesei, Maximilian schimbă tot personalul castelului ; numai Jonathas şi Gaspard fură păstraţi. Faţă de un alt stăpân ar fi putut cu siguranţă vorbi de cei plecaţi ; dar Maximilian ştiu să le impună tăcerea.

...Aldina se împrieteni repede cu Wilhelmina ; caracterul ei blând şi atrăgător contribui mult la strângerea prieteniei lor.

Gelozia crescândă a lui Maximilian interzicea soției sale vizitarea castelelor din împrejurimi, dar nu și a colibelor vecine. Ne explicăm acum pentru ce Aldina prefera cocioaba veselă a maestrului Gaspard, castelului monoton și trist. Ea găsi la Wilhelmina flori pe care să le ude, păsări care o cunoșteau, aer, soare și libertate pe care le gusta din plin.

Dar când contele fu silit să părăsească Viena, Aldina nu mai avea voie să plece din întunecoasa fortăreață. Treburile casei o rețineau din ce în ce mai mult pe Wilhelmina așa încât, atunci când sosi căpitanul Jacques, Aldina era singură și se simțea părăsită.

Cei al căror suflet sângerează, împărtășesc toate suferințele. Iată pentru ce Aldina se interesa din ce în ce mai mult de rănit. Din partea sa, Jacques arătă multă simpatie Aldinei.

Într-o seară căpitanul povesti contesei viața sa. Fără îndoială că această povestire, care a rămas necunoscută până azi a impresionat mult pe soția lui Maximilian căci de atunci o prietenie sinceră legă sufletele lor.

De atunci, se pare că și gândirea Aldinei avea o țintă, precum și viața ei un interes .N-ui mai părea rău de plimbările în pădure și nu mai invita pe Wilhelmina la castel.

Soția noului maestru de vânătoare n-a zărit niciodată pe frumosul ofițer.

Când Aldina simți lipsa căpitanului, se apropie din nou de fiica lui Gaspard, pe care acum o implora să vină la castel.

Soția lui Jonathas trebuia să nască, cu o lună înaintea contesei ; atunci se stabili între ele o comunicare de gândiri, de vise și de idealuri.

— Copiii noștri, zicea Aldina, vor fi crescuți împreună și vor avea aceiași profesori ; așa vreau Wilhelmino !

— Da, doamnă, dar eu m-am gândit și la altceva : dvs. sunteți prea slabă pentru a hrăni un copil, îi voi alăpta eu pe amîndoi. Sunt sănătoasă și voinică, și voi îngriji tot așa de bine pe amândoi.

Pe când ele făceau aceste planuri, pe când sufletele lor se uneau prin atâtea speranțe, Maximilian se întoarse de la Viena.

A doua zi, Wilhelmina veni la castel ca de obicei, dar fu îndepărtată.

Doamna, nu mai primea pe nimeni, așa poruncea stăpânul. Se întoarse acasă foarte neliniștită.

Înainte, Maximilian nu mergea la vânătoare decât foarte rar, acum însă o făcea în fiecare zi ; întovărășit de Jonathas, căci bătrânul Gaspard, mulțumit că ginerele său îi luase locul, nu mai ieșea din casă.

La vânătorile sale zilnice, contele arăta o cruzime sălbatică ce creștea în fiecare zi și care părea că răspunde unei stări sufletești.

Când nimerea un cerb sau un mistreț, nu încerca să-i ușureze printr-un glonte sau print-o lovitură de cuțit, chinurile agoniei ; dar îi plăcea să vadă cum câinii săi de vânătoare sfâșiau bietul animal și numai în fața acestor sălbăticii contele Maximilian râdea cu poftă. Era de altfel și singura ocazie când stăpânul castelului Eppstein vorbea, căci în restul zilei păstra mereu tăcerea.

Totuși odată, pentru a face pe placul Wilhelminei, Jonathas întrebă pe Maximilian ce mai face contesa.

Cu o voce tăioasă și cu o privire plină de amenințări, contele răspunse răspicat

— Nu te privește ce face doamna !

Din această cauză, Jonathas nu mai îndrăzni să pună stăpânului său asemenea întrebări.

Trecuseră mai multe săptămâni. Era pe la sfîrșitul lui decembrie. Wilhelmina era în ajunul nașterii.

În ziua de Crăciun, contele porunci lui Jonathas să-l aștepte la oră fixată, dar nu veni la întâlnire.

În locul lui însă, veni altcineva care-i spuse că soția lui îl cheamă repede.

Când ajunse acasă, Wilhelmina dăduse naștere unei fetițe. În primul rând, tânăra mamă se gândise la soțul ei, apoi la Aldina.

— Să fie înștiințată contesa, spuse Wilhelmina vădit emoționată, deși era sleită de durerile facerii.

Dar nimeni nu-i răspunse decât prin lacrimi și tăcere.

aceea la castel.

O dramă înspăimântătoare se petrecuse în dimineața aceea la Castel.

V

Aldina credea că atunci când va destăinui contelui secretul fericirii sale, Maximilian o va îmbrățișa cu dragoste, împărtășind bucuria ei, fără a ține seamă de rangul său. Era convinsă că un nou drum se deschide în calea ei.

Dezamăgirea fu mare când văzu indiferența lui Maximilian.

— Nu l-am cunoscut pe conte, își zicea ea l-am crezut bun, mărinimos și sincer, l-am asemuit cu nevinovăția și cu năzuințele unui copil, ceream soartei să îndeplinească capriciile imaginației mele ca și cum un om de seama lui ar fi un erou de roman, ca și cum cei ce trăiesc în secolul al XVIII-lea pot fi la fel cu cei ce existau acum două sute de ani. Eram nebună ; dar acum îmi dau seama că trebuie să fiu serioasă și tare ; sunt mamă, nu mai pot visa, nu mai pot fi neînduplecată, am o răspundere ; de altfel voi ierta totul tatălui copilului meu. **voi ierta totul, aceluia care mi-a dat simțămintele de mamă, cea mai mare fericire ce poate exista pe lume.**

Înțelegem acum cu câtă nerăbdare așteptase Aldina sosirea contelui, cu câtă mândrie îi împărtășea secretul său, cu câtă emoție urmărea efectul acestei știri, cu câtă atenție urmărea trăsăturile feței lui Maximilian.

Spera că soțul ei o va îmbrățișa cu căldură, o va dezmierda cu cele mai măgulitoare cuvinte, îi va pune întrebări duioase, dovedind îngrijorare.

Dar în loc de toate acestea, Maximilian îngălbeni, strânse cu asprime mâna pe care Aldina i-o întinse ; apoi simțind nevoia unei destinderi se îndepărtă repede, îndreptându-se spre Tobias și grupul său.

Aldina rămase în picioare, nemișcată ; părea o statuie a durerii.

Își trecu mâna pe frunte ; era trează, nu visase, trăise o scenă, din nenorocire, adevărată. Cu sufletul plin de spaimă se îndreptă spre camera ei.

Ce făcuse ? Ce păcate au atras mânia contelui ? Ce crimă ? Căci fără îndoială numai o crimă putea înăbuși fericirea secretului, pe care-l împărtășise lui Maximilian.

Aldina se întreba mereu, dar nu găsea nici un răspuns, nu vrea să-și impute nimic, care ar fi putut avea urmări atât de triste.

Poate că ținuse ascuns prea mult taina ei, dar nu aceasta decât ca să poată înștiința singură pe conte și apoi, o greșeală atât de mică nu putea atrage o pedeapsă atât de aspră.

Aldina, închisă în camera ei, nu-și putea închipui motivele care determinaseră pe Maximilian la o asemenea hotărâre, și nici nu-și putea da seama ce faptă rea făcuse.

Era atât de speriată, încât tremura de cel mai mic zgomot.

Nu trecuse decât un ceas și ușa se deschise. Un servitor intră aducând o scrisoare. Era de la conte, care scria Aldinei.

Doamnă,

Vă aduc la cunoștință dorința mea.

Iat-o : nu veți mai părăsi zidurile castelului, nu veți mai apare niciodată în fața mea. Puteți doar atunci când sunt plecat, și voi pleca zilnic — să vă plimbați prin curte și grădină ; dar vă poruncesc să nu faceți un pas mai departe.

Răspundeți cu viața pentru aceasta.

Nu veți scrie nimănui și nu veți mai primi nici vizitele Wilhelminei. Știți cine sunt și de ce sunt în stare.

Supuneți-vă și nu vă împotriviți voinței mele, altfel nu răspund de urmările faptelor pe care singură le veți provoca.

Maximilian de Eppstein

Contesa rămase încremenită ; nu înțelegea nimic, dar simțea că era pierdută.

Am descris autoritatea pe care o impunea voința lui Maximilian, și am arătat cum trebuia să te supui acestei

puteri nemărginite pe care n-ai fi putut-o înlătura, după cum n-ai fi putut îndepărta nici forțele oarbe ale destinului.

De aceea, cu toate că era sigură de nevinovăția ei, Aldina se plecă în fața acestei hotărîri și așteptă zile mai bune. Atitudinea liniștită pe care o adoptă era demnă și resemnată. Sentimentul nevinovăției o susținea, căci acum, nemaiiubindu-și bărbatul, prețuia mai mult stima pe care o avea pentru ea însăși, decât pe aceea a contelui.

— Dacă Maximilian nu-și mai respectă soția, își zicea Aldina, sunt datoare să păstrez respectul pentru mine însumi și să răspund pritr-o tăcere demnă unei condamnări nedrepte. Nu știu de ce crimă sunt acuzată, dar am încredere în viitor, căci totdeauna el luminează cu făclii strălucitoare trecutul.

Va veni o zi când Maximilian va recunoaște greșeala sa ; până atunci trebuie să fiu liniștită și împăciuitoare.

Oare această ființă visătoare, în fața căreia altădată se năruiau (până a nu se mărită) orice ambiții, nu avea prea mare încredere în puterile sale ?

Mânia unui om ca Maximilian nu putea fi nesocotită ; odată atâțată, ea nu se putea opri la mijlocul drumului și nici nu putea fi împiedicată de ceva ; cu toate acestea, ea își promitea să sfărâme furia contelui și să-și ajungă scopul.

Maximilian simțea aceasta atât de bine, încât îi era frică de el însuși și tremura chiar în fața propriei sale mânii.

Orbit de furie atunci când Aldina îi destăinuise fericirea sa, bucurie pe care o privea ca pe o atingere a onoarei sale, fugise dinaintea răzbunării ; dacă ar fi ascultat numai de pornirile sale impulsive, cu siguranță că ar fi omorât imediat pe cea care după ce-l înșelase, îl insulța, dar ar fi însemnat atunci să-și trădeze rușinea ; își stăpâni așadar mânia, și deocamdată nu condamnă pe contesă decât la închisoare.

El însuși nu făcea altceva decât să aștepte ; acum când trimise Aldinei acea scrisoare plină de amenințări.

Amândoi locuiau sub același acoperiș ; în fiecare dimineață și în fiecare seară contesa auzea pașii slabi și

triști ai lui Maximilian care trecea prin coridor, dar niciodată ei nu se mai opriră în fața ușii sale.

Trecuseră săptămâni și luni, în timpul cărora eroii noștri nu se văzuseră niciodată ; aceasta nu însemna însă că nu se gândeau unul la altul, ba chiar că se simțeau tot atât de legați unul de celălalt ca cei mai desăvârșiți îndrăgostiți.

Contele încercase zadarnic să alunge gândurile ce-l chinuiau.

Oamenii de seama lui sunt prea orgolioși pentru a putea uita sau ierta insulta pe care cred c-au trebuit s-o înfrunte.

Nici contesa nu putea să alunge din sufletul ei suferințele pe care le încerca ; mângâierea ce o simțea atunci cînd își îndrepta gândul spre Dumnezeu sau spre copilul ei, nu-i venea cu nimic în ajutor, căci purtarea lui Maximilian o înspăimântase mult și-i tulbura ziua speranțele, iar noaptea visele.

Tăcerea pe care cei doi și-o impuneau era înșelătoare ; ea anunța cu siguranță furtuna ; amândoi erau chinuiți de senzația unei dureroase așteptări.

Maximilian și Aldina nu mai trăiau, fețele lor împrumutaseră o înfățișare liniștită, dar sufletele lor muriseră de mult.

El tremura în fața răspunderii ; aureola de nevinovăție care o înconjura pe Aldina, îi zădărnicea ca o forță nevăzută, orice porniri ucigașe.

Ea cunoscând violența contelui, se aștepta la orice pentru clipa când aveau să se revadă.

Și totuși Aldina fusese cea dintâi care se hotărâse să pună capăt acestei stări de lucruri ; sigură de nevinovăția ei, se hotărî să iasă întru întâmpinarea acestei primejdii necunoscute, pe care o simțea totuși plutind în jurul ei.

Era atât de convinsă de existența unei groaznice fatalități, încât după câteva zile de frământări, hotărându-se să ceară o explicație lui Maximilian, scrise următoarele rânduri care semănau mai degrabă cu un testament.

Buna mea Wilhelmină,

Nu am voie nici să te văd și nici să-ți scriu, dar totuși dacă voi muri, cineva îți va înmîna această scrisoare; căci singură moartea ne poate dezlega de datoria de a asculta.

Nu te înspăiminta, dragă Wilhelmino; în starea în care mă aflu trebuie să prevăd totul, dar nu vreau să mor înainte de a-ți împărtăși, ție care mi-ai fost întotdeauna atât de credincioasă, dorințele sufletului meu.

Nu știu de ce nu sunt în stare să scriu decât cuvinte triste, căci sunt veselă și liniștită.

Chiar acum, când mă gândesc la planurile pe care ni le făceam cu puțin înainte, surâd. Ți le amintești? În orice caz, ți le voi aminti eu, căci atunci și eu și tu, ne-am legat să le îndeplinim.

Wilhelmino, mi-ai promis să-mi hrănești, dacă nu vai putea eu și pe copilul meu.

Nu uita această promisiune, pe care am pus atâta temei; să fie pentru tine o datorie mai ales dacă gândurile mele se vor îndeplini.

Sunt sigură, scumpă prietenă, că dacă Domnul mă va chema la El, contele Maximilian va da o creștere aleasă copilului; dar numai o femeie poate face educația sufletească unui copil.

Bărbații te obișnuiesc cu viața, dar femeile te învață ce e farmecul divinității.

Tu, care mă cunoști, îi vei vorbi despre mine mult mai bine decât ar putea s-o facă-el, care nu m-a cunoscut niciodată.

Vorbește-i despre mine, Wilhelmino, cît mai des; încearcă să-l faci să mă cunoască. Să-i faci impresia că sunt lângă el. Nu-l lipsi de nici o mângâiere. Sărmanul copil, să trăiască încălzit de dragostea ta, să nu-i fi numai doică, ci și mamă.

Asta e oare tot ce am să-ți spun?

Da, de altfel dacă am uitat ceva, sufletul tău va ghici gândurile mele.

Vei crede că sunt egoistă; n-am vorbit încă nimic despre tine, iartă-mă că nu ți-am scris până acum decât despre copil, de ființa pe care o port în pântecul meu.

Să nu-ți închipui că l-am uitat pe al tău.

Vei găsi în plicul alăturat două scrisori; una este adresată stareței mânăstirei Sf. Tei, cealaltă, generalului Kniebs din Viena.

Dacă vei avea o fetiță, o vei trimite, când va împlini cinci sau șase ani, cu prima scrisoare la mătușa mea, stareța Dorotea, care a fost pentru mine o a doua mamă. Ea va primi imediat pe fetița ta, care va crește acolo împreună cu cele mai nobile fiice ale Germaniei.

Fii liniștită, Wilhelmino, copilul tău va primi o educație aleasă.

Dacă vei avea un băiat, să-l trimiți generalului, care-l va înscrie într-o școală militară.

Era cel mai bun prieten al tatălui meu; venea în fiecare zi la castelul nostru.

Îmi amintesc cu câtă plăcere mă jucam cu el și cu câtă bunătate privea micile mele pozne.

Fără îndoială că generalul nu a uitat de mica lui Aldina și că va primi pe fiul tău, ca și cum ar fi al meu.

Aș vrea ca fiecare din noi să aibă câte un băiat sau câte o fată; ar fi frați sau surori.

Adio, scumpă Wilhelmina! Înainte de a pleca pentru totdeauna, îți mai spun încă odată: fă pentru copilul meu, ceea ce ai făcut și pentru al tău.

De altfel sunt convinsă că sufletele nu mor și că al meu va continua să viețuiască în copilul meu.

Adio, nu uita nimic.

Aldina de Eppstein născută Schwalbach

P. S. Era să uit; dacă voi avea un băiat să-l cheme Everard, după numele tatălui meu, iar dacă voi avea o fetiță s-o cheme Ida, așa cum o chema pe mama mea.

După ce scrise această scrisoare, Aldina se simți mult mai liniștită.

Nimic nu-ți ușurează sufletul mai mult decât luarea unei hotărâri și acum Aldina era hotărâtă să-l facă pe Maximilian să sfârșească cu tăcerea sa tristă și neînduplecată, chiar dacă cuvintele sale ar fi trebuit s-o rănească de moarte.

Pentru Aldina, ziua aceasta trecu mult mai repede decât celelalte, căci ea gândea mereu că fiecare minut care trece o face să se apropie de clipa fatală. Ultimele ceasuri îi măreau nerăbdarea.

Înturicul nopții devenea din ce în ce mai des.

Contesa aprinse câteva lumânări ; cu cât camera va fi mai luminată, gândea Aldina, cu atât Maximilian va observa mai bine liniștea resemnării și nevinovăția sufletului meu ; în sfîrșit credea că lumina o va face mai hotărâtă.

La ora obișnuită, se auziră pașii lui Maximilian ; Aldina deschise ușa și se îndreptă spre el.

Contele era la capătul de sus al scării. Un servitor care-i lumina calea mergea înaintea lui. Când o zări pe Aldina se opri puțin mirat.

Ca și valetul, Maximilian se înclină în fața ei și vru să treacă mai departe. Ar fi dorit să treacă nestingherit, dar Aldina cu o hotărâre de care nu se crezuse niciodată capabilă, îi puse mâna pe braț. La atingerea mîinii ei **omul de fier** tresări.

— Ce dorești ? întrebă Maximilian.

— O mică întrevedere, conte, răspunse Aldina.

— Pe când ?

— Dacă nu te superi, chiar acum.

— Cum, astă seară ?

— Astă seară.

— Doamnă... zise Maximilian pe un ton amenințător.

— Vă rog.

— Cred că-ți amintești de sfatul pe care ți l-am dat : lasă mai bine înăbușită mânia mea, nu o scormoni, te sfătuiesc. Nu vrei să mă asculți ? Te privește...

Se priviră în ochi ; la lumina pâlpâindă a lumânărilor, se vedea cât de palizi erau amândoi.

În sfîrșit acest moment hotărâtor, atât de temut, dar cu neputință de înlăturat, sosise. Nimeni nu l-ar mai fi putut întârzia, o pornire mai puternică decât ei le dădea acest imbold.

— Aldina, zise contele cu glasul schimbat, mai ai timp ; retrage-te, știu că ești suferindă și apoi, nici eu

nu pot răspunde de mine, fii prudentă. Preferi să vorbim acumm, sau să amânăm această întrevedere?"

— Nu, nu vreau s-o amân, răspunse contesa, o aștept de prea mult timp și nu mi-e frică de ea... Pe aici te rog.

Maximilian făcu semn valetului să se îndepărteze și-și urmă soția în camera ei.

Aldina intră mai întâi și închise ușa în urma contelui.

Atâta hotărîre îl surprinse pe Maximilian; se uită mirat la contesă, dar văzând că ea vine drept în fața lui, zise:

— Va trebui să-ți cer socoteală de toate faptele tale, ia seama.

— Și eu, domnule, te acuz. N-ai decât să mă judeci apoi.

— Vorbește tu mai întâi, și ia loc, adăugă Maximilian, întinzând un fotoliu contesei, cu o amabiiltate prefăcută.

Aldina se supuse.

Contele rămase în picioare cu brațele încrucișate, cu buzele strânse și privirea întunecată.

Camera roșie pe care Aldina o locuise, atât timp cât Maximilian fusese plecat și pe care acesta o transformase în închisoare, era luminată de patru lumânări. Totuși, nici o rază de lumină nu ajungea până la peretele din fund, atât de mare era încăperea. Patul se zărea prin întuneric, iar perdelele din fața ferestrelor erau umflate de vântul iernatic ce pătrundea în încăpere.

După un minut de tăcere, vocea hotărâtă a contesei se auzi din nou.

— Domnule, lângă tatăl meu am fost o fată liniștită, fericită și bucuroasă fiindcă mă simțeam iubită; toată ziua râdeam, zburdam și mă jucam. Mulțumirea și voioșia îmi umplea sufletul.

Și să știi că entuziasmul nu este o virtute ce poate fi găsită la oricine. Numai temperamentele nobile o au, dar tocmai asta m-a pierdut pe mine.

Ai venit la noi, și am crezut atunci că vei fi o realizare a viselor mele. Vedeam în tine un adevărat

cavaler, curajos și înflăcărat; te-ai căsătorit însă cu mine numai pentru avere și titlu...

— Doamnă..., întrerupse Maximilian cu glas scăzut, dar plin de venin.

— Dar când am devenit soția ta, continuă Aldina, nu ți-ai mai dat nici măcar osteneala să mă amăgești, să-mi întreții iluziile.

— Da? strigă Maximilian, în timp ce un surâs amar îi înflori pe buze.

— Una după alta, toate iluziile mele, fără de care credeam că nu pot trăi, s-au spulberat.

Atunci mi-am amintit de cuvintele mătușii mele, stareța Mânăstirii Sfântul Tei, care-mi spunea când am părăsit-o **„Copila mea, dacă vreodată vei fi nefericită, caută-ți mângâierea în îndeplinirea datoriei".**

— Ah da! întrerupse din nou contele cu un ton sarcastic...

— Încrezătoare, reîncepu cu nevinovăție Aldina, mă sileam să fiu supusă, mă hotărâsem să mă resemnez; dar m-am înarmat împotriva uitării și nu a urii, împotriva indiferenței și nu a disprețului.

Nu te acuz pentru tinerețea mea înșelată, pentru visele mele distruse sau pentru viața mea pierdută; nu-ți cer o dragoste imposibilă, dar cer, cel puțin, respectul tău. Nu vreau să mă compromit în fața altor oameni. Răspunde-mi, domnule conte, îți cer poate prea mult?

— Ai terminat, nu-i așa? întrebă Maximilian. E rândul meu să vorbesc.

— Te ascult, zise Aldina.

— Voi începe prin a-ți spune că nu mă interesez de aceste copilării de fetițe de pension; timpul este prea prețios pentru a-l risipi pe asemenea fleacuri, și chiar dacă eu n-am îndeplinit visele copilăriei tale, oare tu ai împlinit năzuințele mele?

— Oh, tată, tată, strigă Aldina, mi-ai spus toate acestea, aveai dreptate, nu este decât un ambițios. Nu râvnește decât la mărire. Nu țintește decât un titlu mai înalt decât cel pe care-l are. Nu luptă decât pen-

tru un grad superior, ar vrea să fie comandor în loc de ofiţer, duce în loc de conte...

— Stai, zise contele roşind de mânie, nu este totul, o ştii prea bine.

— Nu, nu ştiu nimic, căci dacă aşi fi bănuit măcar ceva, n-aş mai fi dorit această întrevedere.

— Bine, atunci să ne explicăm Ţi-am încredinţat numele şi onoarea mea. Ce ai făcut cu ele ? Nu minţi, nu şovăi, nu lua un aer de sfântă sau martiră. Este de prisos. Întrebarea e foarte limpede, răspunde...

— N-am mintit niciodată, nu voi minţi nici acum.

— Bine, atunci spune-mi cine era acel francez, cine era acel căpitan Jacques ?

La aceste cuvinte, Aldina surâse uitându-se la conte cu un aer de milă. Înţelese mânia lui Maximilian.

Apoi adăugă :

— Acest căpitan, domnule, era un rănit căruia i-am salvat poate viaţa, dar care, cu siguranţă mi-a salvat onoarea.

— Şi de aceea îţi spunea pe nume. De aceea îi spuneai Jacques. De aceea îi spuneai **„Prietenul meu"** iar el te numea **„sora mea"**. Iată motivul pentru care stătea totdeauna în această cameră. Iată pentru ce nu-l părăseai niciodată. Iată pentru ce, ai plâns când a plecat.

— Ah, domnule, zise contesa ridicându-se.

— Nu, nu făcea pe ofensata, reluă Maximilian înflăcărat de propriile sale cuvinte. Lasă acest surâs dispreţuitor, nu mă sfida, te sfătuesc.

Dacă cineva dintre noi ar fi să dispreţuiască, apoi acesta este bărbatul înşelat, şi nu soţia vinovată.

— Sărmanul meu, murmură Aldina.

— Mă compătimeşti ?

Ia seama, doamnă. Nu mă împinge la fapte necugetate cu această indiferenţă insultătoare a dumitale. Ia seama, doamnă, nu sunt o fire îngăduitoare. Acest om a fost amantul dumitale, dar nu te teme, mă voi răzbuna ; am jurat, şi ţi-o spun şi ţie. În loc să surâzi, cred că ar fi mai nimerit să tremuri.

— Totuşi, vezi că nu este aşa.

— Și atunci ce faci ?

— Te compătimesc.

— Destul. Oprește-te, strigă contele cu mânie. Pleacă-te înaintea furiei mele. Mă înfrunți, ești dârză și necuviincioasă, speri să mă înșeli cu îndrăzneala ta ? Ți-o repet, știu totul, nu mă poți păcăli, sunt sigur că ai cedat acestui om, că cel pe care-l porți în pântecul tău nu e copilul meu, ci rodul dragostei tale ascunse. Și mai cutezi să mă privești în față !... Mai ai acest curaj !... Pleacă această privire !... Cum, nu vrei s-o faci ?... Și mai păstrezi surâsul acesta disprețuitor ?...

Maximilian se îndreptă cu pași mari spre contesă, era orbit de mânie, ochii lui scăpărau de ciudă.

Aldina, liniștită, cu un surâs trist pe buze privea cum furtuna se apropie.

Tremurând, contele se oprise brusc înaintea ei ; amândoi se simțeau în prada unor sentimente potrivnice el chema mânia iadului, ea implora mila cerului. Dar cu o pornire sălbatecă își înfipse mâinile în gâtul Aldinei.

— Pentru ultima dată, strigă el, cazi în genunchi și cere iertare !

— Nenorocitule, îngână contesa.

Nu avu timp să termine, blestemul contelui se traduse în fapt, mâinile lui pângărite o siliră pe Aldina să se plece ; corpul celei ce avusese curajul să înfrunte furia lui Maximilian, căzu la pământ. Capul ei se lovi de muchia scaunului pe care stătuse o clipă mai înainte. Sângele țâșni. Leșină bolborosind : „O Doamne, copilul meu !".

Maximilian se opri in fața ei, încremenit. Era înspăimântat de crima pe care o săvârșise. Apoi se repezi spre ușă strigând :

— Ajutor, ajutor !

Servitorii sosiră în goană.

Contesa, care zăcea în nesimțire, fu așezată pe pat ; preotul care, după cum am spus, avea cunoștințe de medicină, chemat în grabă, se plecă peste corpul tânăr al Aldinei spre a o examina.

— Nu știu cum s-a întâmplat, bâlbâi Maximilian. A căzut și s-a lovit cu capul de un scaun. Piciorul i-a alunecat.

Și rostind aceste cuvinte, gândurile contelui se îndreptau spre Gretchen.

Și ea alunecase, și ea murise ca o victimă, nu a mâniei, ci a dragostei sale.

Acum Maximilian își dădea seama că aducea moartea acelor de cari se apropia.

Castelanul îngălbeni de spaimă la aceste gânduri, se rezemă de sobă, pentru a-și reveni în fire, căci servitorii se uitau îngroziți la el.

Dar cu toate stăruințele, Aldina nu putea fi deșteptată. Sufletul, și nu corpul ei, fusese zdrobit.

Preotul nu știa ce să mai facă toate îngrijirile lui rămâneau zadarnice.

Dar în curând, minunea pe care știința lui n-o putea îndeplini o săvârșise natura.

Durerile facerii o cuprinseră pe contesă. Aldina deschise ochii, cu toate că privirea ei, rămase rătăcită începu să delireze.

Cuvintele pe care le rostea, de neînțeles pentru cei prezenți, erau pline de sens pentru Maximilian, singurul care le pricepea.

...Preotul mărturisi că are nevoie de ajutorul unui doctor din Frankfurt, fără de care nu putea răspunde nici de viața mamei și nici de cea a copilului.

Imediat unul din servitori plecă la oraș pentru a-l aduce în grabă pe doctor.

Aldina delira încă

— Mor, zicea ea, cu glasul întretăiat de suspine. Simt că sufletul se desparte de mine. Doamne, nu mi-l lua cu totul, lasă o parte și copilului meu...

„Copilul meu, al tău Maximilian, mă auzi? Al tău! În pragul morții o jur. Te-ai înșelat, Maximilian, te-ai înșelat! Doamne, cât sufăr! Într-o zi vei afla Maximilian, o taină pe care am jurat să nu o spun; dar va reveni într-o zi și atunci vei afla.

„Moartea... dar Sfinte Părinte, moartea nu este sfârșitul, nu-i așa? Cosciugul nu este leagănul cerului, da... da...

„Părinte, dă-mi mâna... vreau să te rog ceva, bagă de seamă ca Maximilian să nu audă ce spun.

Ascultă-mă vei găsi sub pernă o scrisoare pentru Wilhelmina. Te conjur, părinte, să i-o dai. Spune-i că eu mor, dar că voi veni să văd dacă mi-a împlinit dorințele. Părinte, știi ? Contesele Eppstein care se sting în noaptea Crăciunului, nu mor decât pe jumătate...

„O, copilul meu, nu te mai simt, după cum nu-mi dau seama nici de mine însumi. Îți dau însă sufletul meu, îți dau viața mea. Ia, ia totul și lasă-mă să mor. Părinte, scapă-l și nu te mai îngriji de mine... Eu mor..."

Bătu miezul nopții, Maximilian tresări. Într-adevăr, începea prima zi de Crăciun. Aldina slăbea mereu.

— Adio... adio, zise ea. Maximilian, te iert, dar să-ți iubești copilul, să-l iubești. Doamne, ia-mă, sunt gata... Este noaptea de Crăciun și eu mor.

Aldina în agonia ei, se ridicase puțin, apoi plecă capul și-și dădu sfârșitul.

Maximilian se îndreptă spre pat și îmbrățișă pe aceea care fusese o soție credincioasă.

Simți însă că o nouă ființă mișca în pântecul ei. Se îndepărtă speriat.

In momentul acesta sosise doctorul din Frankfurt. Toată lumea, chiar și Maximilian, fu poftită să iasă din cameră. Trebuia salvat copilul. Se încerca o operație foarte grea.

După o oră, din pântecul mort al mamei era scos un copil viu **curios mister al naturii, care smulgea viața din moarte.**

Vă întreb, domnilor filozofi, spuneți domnilor doctori, în aceste cazuri, legătura dintre mamă și copil nu e oare mai strânsă ? Viața pruncului nu apare atunci cu o ultimă răsuflare a mamei ?

Preotul se duse la Maximilian ; acesta era trist și chinuit de remușcări. Îi întinse scrisoarea pe care Aldina o adresase Wilhelminei

— Domnule, zise el, aveți un fiu.

Contele citi scrisoarea și răspunse

— Bine, îl veți numi Everard.

Pe când fiul lui Maximilian vedea lumina zilei, Wilhelmina năștea o fetiță, în coliba tatălui său.

VI

Timp de trei zile, odaia roșie fusese transformată în cameră mortuară. Pe catafalcul alb, Aldina părea că trăiește, în somn, amintirile vieții sale de altădată; apoi, așa împodobită cum era, fu coborîtă în cavoul familiei.

Imediat după înmormîntare, Maximilian plecă la Viena, unde rămase timp de o lună; îndeajuns pentru ca să uite totul. Nimeni n-ar fi bănuit, la reîntoarcerea contelui, că omul acesta trăise o tragedie atît de înfiorătoare.

Copilul Aldinei era foarte bine îngrijit de Wilhelmina, așa că micuțul nu simțea lipsa adevăratei sale mame.

Servitorii se străduiau să îndepărteze orice urmă care ar fi putut aminti de moartă.

Totuși, cînd s-a văzut singur în acest castel trist și monoton, contele fu cuprins de spaimă; nu avea pe nimeni pe care să-l poată simți aproape de el. Fiul său Albert, era internat la o școală din Viena.

Dar mai ales atunci cînd intră în camera roșie, cînd se împiedecă de fotoliul de care Aldina se lovise, cînd se apropie de patul în care „Ea" își dăduse sufletul, Maximilian își aduse aminte de tot ce-l legase de Aldina și simțea cum ghimpele remușcării îi pătrunde în suflet. Atunci, **„Omul de fier"** devenea neputincios, voința sa nu-i mai era de folos.

Din aceste perdele întunecoase, se resimțea, chiar și pentru acei ce-și simțeau conștiința împăcată, o groază care îngheța sîngele în vine; în seara aceasta, ea sporea cu furia vîntului care șuiera afară. Un foc mare ardea în cămin, unde se consumau butuci mari de stejar; cu toate acestea, în odaia mare și pustie era frig, ca mai totdeauna. Un candelabru mare cu

patru brațe era pe masă, și cu toate acestea nici o lumină nu părea să poată înveseli aceste ziduri întunecoase și tavanul înalt. Era tocmai ca în acea seară îngrozitoare cînd avusese loc scena din noaptea de Crăciun ; afară numai că fotoliul în care șezuse Aldina era gol.

Furtuna era din ce în ce mai violentă ; strivindu-se de unghiurile zidurilor, uraganul gemea înfricoșător ; păreau suspine lungi care mureau numai pentru a renaște, care nu se stingeau decât pentru a reîncepe.

Contele era fără îndoială un om cinic și curajos ; dacă i s-ar fi spus că există oameni care să tremure la orice bătaie a vântului, ar fi râs și i-ar fi acuzat de lașitate, cu toate acestea contele tremura fără voia lui.

Se plimba visând, cu capul aplecat pe piept și cu bărbia în mâini ; se plimba în lung și în lat, dar nu depășea cercul de lumină pe care-l răsfrîngea candelabrul.

Din când în când arunca câte o privire cercetătoare spre colțurile odăii sau spre perdelele ce se unduiau în bătaia vântului ca și cum s-ar fi temut ca nu cumva cineva să se fi furișat în cameră.

„Cei ce cred că suspinele disperate ale morților se exprimă prin bătăile vântului, cei ce bănuesc că plânsetul lor plutește peste făptura neînsufletită, cei ce par convinși că strigătul dispăruților poate pune stăpânire pe sufletul celor vii, cei ce susțin că glasul celor duși pe lumea cealaltă poate străbate freamătul pădurilor sau vuietul munților, nu sunt decât oameni cu închipuirea bolnavă, murmură contele ca și când ar fi vrut să se îmbărbăteze pe sine însuși."

Maximilian se opri tremurând și se sprijini de sobă ; apoi i se păru și lui că ceea ce adesea își închipuie cei urmăsiți de o idee odată mintea lor îmbuibată de acest gând, nu se mai poate despărți, de el.

— Poate că prin acești morți care gem atât de trist prin coridoarele castelului meu, se gândea acum contele, sunt și dintre ai mei.

Din păcate ei sunt foarte numeroși, căci coasa morții necruțătoare a trecut de multe ori pe aici. Fără să vorbesc de strămoși sau de cei pe care nu i-am cunoscut, este în primul rând mama mea. Ce femee sfântă ! Îmi pare rău de multe ori, că am făcut-o să suspine ; cu cât era mai bună și mai drăgăstoasă, eu eram mai îndărătnic și mai ambițios. De câte ori mama a petrecut nopți întregi pe lângă mine și tatăl meu sfătuind pe unul și liniștind pe altul. Și tatăl meu, este aci, și poate din vina mea a murit atât de timpuriu. Contele Rudolf era un bătrân foarte venerabil, deși poate cam aspru și neînduplecat n-ar fi trebuit să ia prea în serios toate neghiobiile mele de copil. Cu siguranță că și fratele meu este aici, căci de când a plecat n-am avut nici o știre de la el. L-am iubit mult pe Conrad, deși era o fire prea romantică și un tânăr prea slab, pe care tata l-a îndepărtat din cauza căsătoriei sale și care probabil că a murit, pentru că tatăl său l-a blestemat. Oare numai pe aceștia îi plâng ? Nu .. Seria lor nu s-a terminat încă a mai rămas Berthe, prima mea soție, mai mult un nume decât o amintire, o umbră, chiar și când trăia, o ființă care n-a trecut prin viață decât pentru a lăsa, mulțumită Domnului, un urmaș casei Eppștein ; și apoi mai este, da, mai este...

Maximilian se opri gâfâind ; simțea că deși rezemat de sobă, puterea îl va părăsi, și se lăsă greu într-un fotoliu. Apoi gândurile își urmară calea aleasă :

— Mai este cealaltă, mai este cea care m-a înșelat. Aldina, ea trebue să plângă mai tare decât ceilalți, căci moartea ei n-a fost naturală ca cea a Berthei boala care a omorât-o pe ea, este gelozia mea și nu sabia, mânia mea s-a răzbunat. Bine, dar am omorât-o, mai bine zis am pedepsit-o ; nu mă căesc, ba chiar dacă ar trebui să repet hotărîrea mea, aș face-o.

Aceasta fu ultima idee care trecu prin mintea contelui ; se agăță de ea, ca și cum ar fi fost singura lui scăpare.

Deodată se auzi un geamăt prelung ; șueratul vântului părea mai sinistru ca adineauri.

Contele îngălbeni de teamă și se ridică anevoe.

— Ce frig este aici ! zise el tare.

Cu piciorul împinse un butuc în foc.

— Ce întuneric este !

Și aprinse încă un candelabru așezat pe sobă.

Dar la ce-i foloseau toate acestea ? Frigul pătrunsese în sufletul lui, nu în odaie. Întunericul se furișase în conștiința lui, nu în încăpere.

Totuși Maximilian încerca să alunge aceste gînduri negre, care se ciocneau în sufletul lui, ca și bufnițele de zidurile unui cavou. Implora acum reîntoarcerea celei mai scumpe năzuințe pentru el visele sale ambițioase.

— Curaj, Maximilian, își zicea contele, alungă toate închipuirile acestea nebune. Ești bărbat, ce dracu ! Mai bine scrie lui Kannitz !

Se așeză în fața biroului, luă tocul și începu să scrie mai întâi data 24 I 1793.

— O lună de când a murit, murmură contele. Și se sculă împingând cu putere scaunul pe care ședea. O mare neliniște îi apăsa pe suflet. Începu din nou să meargă prin cameră, încerca în zadar să-și îndrepte gândirea spre alte făgașuri.

Voci tainice îi ziceau că se va întâmpla ceva neobișnuit, ceva peste puterile omenești, ceva pe care nu l-ar fi putut învinge, ceva de care nu ar putea fugi. Apoi asemui clocotul ce zdrobea sufletul său cu trista tăcere ce-l înconjura, și care nu era turburată decât de zgomotul răbufnelilor de vânt ; era înspăimântat.

Sunt momente în care, chiar pentru sufletele cele mai tari, totul i-a o înfățișare de teamă, de groază neînțeleasă.

In mijlocul acestei tăceri apăsătoare, freamătul ceasului care bătea ora douăsprezece, vestind că zorile celei de a douăzeci și cincea zi de Ianuarie se apropiau, scânteia care sări pe podea, totul înfricoșa pe acest om atât de viteaz altădată ; lătratul îndepărtat al câinilor din curte înspăimântă pe conte, odinioară atât de mândru de neînfricarea lui. Ba se speria până și de

zgomotul paşilor lui ; se opri, rămase remişcat, cu faţa îndreptată spre perete. Dar atunci se temu de rigiditatea lui, îşi frecă mâinile şi clătină din cap nervos. Auzea, simţea că ceva groaznic se apropie cu paşi mari.

Lumea nevăzută care ne înconjoară, care scapă vederii noastre, care fuge de gândurile omeneşti, care înşeală credinţele oamenilor, se învârtea în jurul lui. Toată groaza pe care Alighieri a pus-o în poemul său, toată înfricoşarea pe care Michel-angelo a întipărit-o în pictura sa, toată teroarea pe care Weber a transpus-o în muzica sa, fremătau în jurul tâmplelor lui Maximilian, care le simţea plutind în aer.

Ce putea face judecata sa împotriva vedeniilor sinistre ale imaginaţiei sale ?

O amintire mai dăinuia în sufletul contelui : Maximilian îşi aminti de ciudata legendă a Leonorei : Aldina murise în aceaşi zi ca şi contesa Leonora şi ştia că toate contesele de Eppstein, decedate în noaptea de Crăciun, nu mor decît pe jumătate.

Oare şi cu Aldina se va întîmpla la fel ? Spectrul ei îl va chinui ?

I se păru chiar că Aldina îi răspunde :

„Da ! Ce bine ar fi fost să fiu vinovată, şi nu victimă ! Şi tu, Maximilian, care te-ai crezut judecător nu ai fost decât un ucigaş !"

Vocea înceată şi solemnă repetase de zeci de ori aceste cuvinte : de zeci de ori ele atinseră conştiinţa contelui, conştiinţă grea şi otrăvită ca şi acele picături de plumb de care vorbeşte Dante.

Contele se căznea din răsputeri să alunge aceste gânduri chinuitoare.

— O iluzie ciudată şi nebunească, iată ce repeta acum mereu contele, vrând să înăbuşe prin răsunetul vocii sale, glasul ce murmura în sufletul său.

Deodată, în timp ce Maximilian rostea aceste cuvinte, ţipătul unui copil străbătu până la el, părând că prelungeşte tânguirile morţii. De data aceasta putea fi sigur : nu se înşelase, auzise un strigăt adevărat. Era scâncetul copilului care se afla în camera de deasupra celei roşii.

„Ei drăcie, gîndi contele, după mamă, iată acum copilul ei ; acest Everard este totuși un străin pentru mine, un dușman pe care trebuie să-l cresc în casa mea, sub ochii mei, ca și când ar fi copilul meu ; căci dacă nu, mânia mamei s-ar răsfrînge asupra mea...

— Dar, în fine, zise el, va tăcea sau nu ? Oare Wilhelmina a plecat ? L-a lăsat singur în leagăn ? Așa îndeplinește ultima rugăminte a prietenei sale ?

De astă dată Maximilian avea de a face cu ceva care exista într-adevăr, de aceea era poate mai puțin speriat, dar și mai nerăbdător.

Cu toate acestea lacrimile copilului nu încetau.

Maximilian își luă sabia, se urcă pe scara bibliotecii și bătu cu mânerul în tavan ; fără îndoială, gândea el, doica a adormit și trebuie deșteptată.

Țipetele însă continuau.

Curând mânia lui Maximilian se transformă în teamă sufletul lui era acum chinuit de altă neliniște, cel puțin tot atât de puternică ca și cea dinainte.

Geamătul care părea că plânge în fața Domnului, moartea mamei și părăsirea copilului, turburau, până la nebunie, pe conte.

Vroia să se îndrepte spre el, dar încotr-o s-o apuce ?

Încercă să cheme pe cineva, dar vocea i se opri în gât. Luă clopotul și-l puse pe masă, dar pe cine să cheme ?

Toți dormeau, afară de copil și de el.

Focul se stinse în vatră.

Nu mai răspândea nici el acea lumină gălbuie, iar candelabrele luptau cu anevoe împotriva întunericului ; afară vântul șuera sinistru, scâncetele copilului îl înfiorau.

Teama puse stăpânire pe conte, frigul îl înghețа, de aceea când își trecu mâna pe frunte, o retrase repede i se părea că fruntea lui de foc îi va arde mâinile lui de ghiață.

Atunci, împins de o forță nevăzută, începu să râdă ; era un râs surd și întrerupt de propriile lui cuvinte, rostite cu uimitoare luciditate :

— Dumnezeu să mă ierte, cred însă că voi înnebuni! Hai, mai bine să mă duc să văd pentru ce plânge copilul, este mai simplu.

Se îndreptă spre perete, apăsă pe un buton ascuns în stucatura unui gips și deschise o ușă secretă. Această ușă ducea la o scară de piatră, cunoscută numai de conți de Eppstein, care nu conducea decât la etajul de sus, unde dormea copilul, la etaju de jos, sau la mormîntul unde se odihneau strămoșii lui Maximilian.

Scara, ridicată de-a lungul zidului și înconjurând castelul, era întocmai ca un spion, căruia nu-i scapă nimic vederii.

Atunci când ușa secretă se deschise o boare rece, un vânt de mormânt, izbi fața contelui și stinse candelabrul pe care îl ținea în mână; Maximilian, galben ca un mort, cu părul vâlvoi, rămase împietrit în capăt.

Vedea la capătul acestei scări, al cărui secret îl deținea numai el, pe care numai el o putea folosi, o formă albă, care înainta spre el.

Copilul țipa mereu.

Contele era la capătul puterilor sale: groaza îl slăbea prea mult, picioarele începură să-i tremure, de aceea, pentru a nu cădea, se rezemă de zid.

Nimeni nu ne-ar putea spune cât timp rămase astfel. Poate numai o clipă, dar câteodată clipele par ceasuri, poate numai o oră, dar câteodată orele par zile... dar când se trezi, fața lui Maximilian era brăzdată de șiroaie de sudoare rece; acum contele părea că ascultă tăcerea, vrând să smulgă și alte secrete acestei taine chinuitoare.

Scâncetele copilului încetaseră; vântul nu mai sufla de loc, pe cer luna apărea printre nori.

Maximilian căpătă din nou curaj, ridică candelabrul care îi căzuse din mână, îl aprinse, își scoase sabia din teacă și suind scara se îndreptă spre camera copilului. Când deschise ușa, candelabrul se stinse din nou, dar de astă dată, nu vântul era de vină; intervenise o forță supranaturală.

Lumina palidă a unei raze de lună pătrunse până la el și atunci Maximilian observă că Wilhelmina lipsea. În locul ei Aldina legănă copilul, care adormi de îndată. Maximilian recunoscu numaidecât pe misterioasa dădacă:

Era îmbrăcată cu aceeași rochie albă cu care fusese înmormântată, iar la gât purta lanțul de aur pe care i-l dase contele și de care dorise să nu se despartă nici pe cealaltă lume.

Aldina era mai frumoasă ca niciodată moartea o înfrumusețase.

Părul negru îi cădea pe umeri, a căror albeață părea transparentă ; împrejurul umbrei plutea parcă o aureolă strălucitoare, privirea ei avea un farmec deosebit, dar mai ales surâsul ei fermeca.

Când Maximilian apăru în pragul ușii, ea își îndreptă privirea spre el, tot atât de liniștită și de mândră ca odinioară, și ducând degetul la buze îi făcu semn să nu întrerupă tăcerea.

Contele își făcu fără să vrea semnul crucii, apoi mâna îi rămase ca paralizată.

Deodată moarta se adresă contelui

— Diavolii și nu zeii pot fi blestemați. Crezi oare că Dumnezeu mi-ar fi îngăduit să vin aici dacă nu aș fi fost printre cei aleși de el ?

— Printre cei aleși ? îngână contele.

— Da, Maximilian, căci Dumnezeu e drept și știe foarte bine că am fost întotdeauna o soție demnă și credincioasă. Ți-am spus atunci, în ultima clipă a vieții mele, ți-o repet azi, știi prea bine că morții nu mint ; Dumnezeu m-a luat sub ocrotirea lui. Nici de data asta nu mă crezi ?

— Dar copilul... adăugă contele, arătând spre Everard.

— Este fiul tău, Maximiian, răspunse contesa. Poate că pe când trăiam, aparențele erau împotriva mea, dar acum, prezența mea aici nu-ți mai poate lăsa nici o urmă de îndoială. Repet, conte,, acesta este copilul nostru legitim.

— Este oare cu putință? E adevărat? întrebă Maximilian fără să vrea, împins de o forță mai puternică decât voința sa. Dar atunci acest căpitan, cine era?

— O vei afla într-o zi când va fi poate prea târziu. Tot ce-ți pot spune este că acum, când sunt moartă, ca și atunci pe când trăiam, un jurământ mă leagă de el; trebue să știi însă că niciodată acest om nu a fost pentru mine mai mult decît un frate.

— Atunci, atunci, strigă contele, bănuielile mele erau greșite! De ce nu te răzbuni?

Aldina surâse la auzul acestui cuvânt.

— Îți iert, Maximilian, moartea mea; furtuna pasiunilor omenești nu are ce căuta aci, în cer, unde trăim noi. Vreau numai un singur lucru caută să fii bun cu fiul tău, firea ta mândră și violentă să nu te mai stăpânească să nu ridici niciodată mâna împotriva lui. Să știi, Maximilian: Dumnezeu mi-a dat voie să veghez asupra fiului meu, chiar din mormânt, să veghez asupra copilului meu și a tatălui lui, fie pentru a mângâia pe unul, fie, dacă va trebui, să pedepsesc pe celălalt.

— Dumnezeule Atotputernic! bolborosi Maximilian.

— Astfel, continuă moarta, cu un glas hotărât, pentru că, fără voia ei, Wilhelmina a trebuit să fie astăseară lângă soțul ei rănit și fiindcă micul meu Everard plângea, am venit să-l mângâi.

Dar iată, prietena mea sosește, mă întorc în mormânt, dar gândește-te bine, Maximilian, la cel mai mic țipăt al copilului voi fi aci. Adio!

— Aldina, Aidina, exclamă contele.

— Adio, Maximilian, ia bine seama la cele ce ți-am spus. Adio!

Umbra de lângă leagănul copilului, care acum dormea liniștit, se sculă și trecând pe lângă Maximilian care se dase la o parte își duse mâna la gură ca și când ar fi vrut să impună tăcere. Maximilian, împietrit de spaimă o văzu dispărând pe scara secretă.

Pradă unei emoții mereu crescânde, Maximilian nu-și mai dădea seama ce face. Auzind însă pașii doicii,

închise mașinal ușa misterioasă și dispăru în urma ei. Apoi, călăuzit de acel instinct orb, mai puternic decât rațiunea, se duse în camera roșie și se culcă.

Deșteptându-se dimineața după un somn chinuit, își dete seama că se culcase îmbrăcat.

— Am avut un vis îngrozitor, își zise el.

Cu toate acestea, când o întrebă pe Wilhelmina, ea răspunse că într-adevăr dormise în noaptea aceea în coliba ei, căci fusese chemată acolo de Jonathas, care fusese mușcat de mistrețul pe care voise să-l vâneze. Reîntorcându-se, găsise copilul tot atât de liniștit precum îl lăsase.

Așadar, nu fusese un vis ; contele vorbise într-adevăr cu o fantomă. Acest gând i se părea însă prea groaznic.

— Nu ; am visat, am visat... încerca el să se convingă.

VII

Evenimentele — vesele și triste, dar mai mult triste decât vesele, — care se petrcură la castelul Eppstein în ultimii cinci ani, își încetiniră mersul după misterioasa apariție a Aldinei.

Ședera lui Maximilian la castel devenise cu neputință din acea seară înspăimîntătoare de Crăciun în fiece noapte se deștepta tresărind ; i se părea că aude pașii Aldinei care scoborau treptele scării secrete. Ziua se speria de câte ori o zărea pe Wilhelmina și pe micul Everard.

Nu mai putea răbda. Își dădea seama că dacă nu va fugi din acel blestemat castel, nu va mai putea lupta contra remuşcărilor, va fi doborât sub povara lor. Într-o dimineață, ceru un cal și plecă spre Viena ; acolo avea să întâlnească pe fiul Albert.

Toate speranțele și toată dragostea contelui se îndreptau spre fiul său. Cel puțin acesta era copilul lui ; Maximilian vedea în el pe viitorul reprezentant al casei de Eppstein, pe urmașul ambițiilor și titlurilor sale. Contele se hotărîse să dea cea mai aleasă educație lui Albert ; voia să facă din el un nobil, un ofițer, dar mai ales un bun diplomat. De altfel, Albert, singurul său copil — căci Everard nu era considerat ca atare — profitc, ca și Maximilian, de înrudirea cu familia ducelui de Schalbach ; căsătoria contelui și a Aldinei fusese, fără îndoială nefericită, dar Maximilian știuse să profite de pe urma ei situația lui politică fu mult întărită. Schwalbachi erau foarte puternici și aveau multe relații.

Maximilian știuse să le ascundă adevărul asupra morții Aldinei ; tot ce aflară fu că ea murise în timpul

naşterii. Toţi îl compătimeau pe conte, căci numai la doi ani după căsătorie el rămânea văduv pentru a doua oară.

„De ce să mă simt vinovat în faţa lor, de ce să-mi fac zile amare, dacă ei nu ştiu nimic? gândea Maximilian".

Şi deoarece conştiinţa lui era adormită, contele uită repede totul şi luă parte la plăcerile zgomotoase ale curţii, făcând planuri de mărire atât pentru el cât şi pentru copilul său.

Cât despre celălalt, despre vlăstarul străin, despre Everard, Maximilian nu-şi făcea nici o grijă şi tot aşa după cum gândul său nu se îndrepta niciodată spre Conrad, Berta sau Gretchen, nu se gândea nici la Everard.

Dar Maximilian mai ştiu să răspândească şi alte ştiri favorabile lui sănătatea copilului era destul de şubredă, de aceea el trebuia să stea tot timpul în munţi.

Era un nou prilej pentru conte de a fi compătimit de societatea vieneză, care vedea în el un părinte martir ce trebuia să-şi părăsească copilul.

În timp ce Maximilian accepta aceste compătimiri, sprijinindu-se din ce în ce mai mult pe familia fostei sale soţii, Everard găsise o mamă bună şi duioasă.

Wilhelmina citea în fiecare zi scrisoarea Aldinei şi executa întocmai testamentul dispărutei

Indiferenţa Contelui îi permitea să fie în linişte, doica micului Everard, pe care din cauza împrejurărilor cunoscute, îl îngrijea mai bine poate decât pe fetiţa ei.

— Ascultă Jonathas, zicea ea într-o zi soţului ei, care nu vedea cu ochi buni această părtinire, Rosemonde este fata noastră şi nu trebuie să dăm nimănui socoteală de creşterea ei ; acest orfan însă, nu ne are decât pe noi şi pe Dumnezeu. Ce ar gândi contesa, dacă acum, când ea e moartă şi când tatăl său îl uită, noi l-am părăsi ?... Şi apoi Everard este bolnav şi slab, pe când Rosémonde e puternică şi sănătoasă.

Wilhelmina era pentru Everard mama cea mai drăgăstoasă şi cea mai credincioasă. Niciodată — în afară de acea seară de Crăciun când a trebuit să-l îngrijească

pe bărbatul său rănit — ea nu-l părăsea mai mult de un sfert de ceas. Datorită îngrijirilor ei, creştea voinic. Ţi-era mai mare dragul să-i vezi pe cei doi copii tăvălindu-se prin iarbă în jocurile lor nevinovate.

Trecură ani.

Gusturile lui Everard păreau bizare. Nu-i prea plăcea cartea şi nu vroia să se supună unei educaţii potrivite rangului său. Cu toate stăruinţele preotului nu-l interesa nici istoria, nici latina cu care „nici Rosemonde nu-şi bătea capul". Ştia doar să scrie şi să citească ; atât învăţase şi fetiţa.

Îi plăcea mai mult să fugărească pe surioară sau să-l însoţească pe Jonathas la vînătoare ; aceasta nu-l împiedica însă să asculte bucuros poveştile cu zâne pe care Jonathas sau bătrînul Gaspard le povestea.

Poate că nu ştia prea multă carte, dar în schimb Wilhelmina — respectînd dorinţa Aldinei — îi dăduse o frumoasă educaţie sufletească.

Mai întâi, pentru a se deprinde cu învăţătura credinţei şi cu pietatea sufletului, nu făcuse altceva decât să imite exemplul bunei Wilhelmine ; apoi, când Everard ajunse la vârsta la care putea să înţeleagă astfel de lucruri, ea îl conducea, dimineaţa şi seara, la mormântul mamei sale, unde se ruga Domnului pentru odihna sufletului ei ; apoi îi vorbea în sfîrşit de fiinţa pe care o pierduse dar care, deşi moartă, veghea asupra lui.

— Gândeşte-te, Everard, îi zicea ea, că mama ta te vede, că-ţi urmăreşte toate gândurile tale bune şi că plânge de câte ori greşeşti.

Trupul ei este în mormânt dar sufletul ei se află peste tot, acolo unde eşti şi tu.

Copilul se silea atunci să fie cuminte şi ascultător, pentru ca mama lui să-i surâdă. Iar de câte ori greşea, se ruşinea şi privea spre mormânt, ca şi cum Aldina l-ar fi dojenit.

Aceste gânduri deveniseră pentru el o nouă credinţă, căci i se părea că vede atunci, îndreptându-se spre el, în tăcerea nopţii, o umbră albă care se aşeza alături de patul său şi care-l privea cu drag. Iar când întindea mâinile şi vroia să vorbească, umbra îi zicea

— Dormi, Everard, dormi, căci coopiii au nevoie de somn.

Atunci el adormea și visa lucruri frumoase.

A doua zi, Everard povestea totul Wilhelminei. Ea nu căuta să-i contrazică această credință. Gândea că apariția unui înger bun și drăgăstos nu putea fi dăunătoare copilului. Și cum l-ar fi putut convinge Wilhelmina pe Everard, că acest înger păzitor al copilăriei sale nu era decât o închipuire, când ea singură credea în el ?

„Contesa spunea, gândea soția maestrului de vânătoare, că va veghea asupra doicii și asupra copilului".

Adesea i se întâmpla chiar să vorbească cu moarta și să-i ceară sfatul sau ajutorul.

Everard, luând exemplu de la ea, se obișnui și el să invoce pe dispărută, pe care o chema **„mama mea"** Aldina trăia mereu în sufletele lor.

Nu vom vorbi de Rosemonde. Cu cât creștea mai mult, cu atât se făcea mai frumoasă, mai bună și mai fermecătoare. Everard o iubea foarte mult și asculta întotdeauna de ea.

Wilhelmina plângea de fericire văzînd copiii îngenunchind în fața icoanei și rugându-se pentru ea ; la rândul ei, implora mila **Creatorului** pentru copii.

Contele Maximilian rămase la Viena șapte ani viața politică îl cuprinsese în vârtejul său. Apoi veni pentru două săptămâni la castel, nu spre al vedea pe Everard, ci pentru a încasa arenda și pentru a face reparații palatului. Cu mare greutate se hotărîse să se interesese puțin și de Everard ; toată dragostea lui se concentra numai asupra lui Albert, care-i semăna în totul și care se bucura de câte ori putea să-și bată joc de fratele său sau de oamnii care trăiau în jurul castelului.

Preotul, care trăia pe lângă castel, se simți însă dator să-i spună lui Maximilian că Everard nu voia să învețe nimic.

— Ei lasă-l, răspunse contele, spre mirarea părintelui ; lasă-l să facă ce vrea, și să ajungă ce va putea, nu mă interesează... De ce trebuie oare să știe carte, când nu este sortit să fie cineva ?

Dar numai după o săptămînă, Maximilian pierdu răbdarea şi plecă cu Albert îndărăt la Viena.

Alţi doi ani se scurseră liniştiţi. Casa maestrului de vânătoare era înveselită de râsul cristalin al celor doi copii. Everard şi Rosemonde împliniseră zece ani.

Într-o dimineaţă bătrânul şi nobilul Dom Aloysius muri pe neaşteptate, pe când răsfoia o carte. Era prima durere a lui Everard, care plângea sincer pe fostul lui profesor, prea bun şi prea indulgent faţă de el.

Dar ce însemna această pierdere faţă de cea pe care va trebui, în curând să o suporte ? Dom Aloysius era bătrân, îşi trăise viaţa, era ultimul supravieţuitor al contemporanilor săi. Trăise pe vremea lui Rudolf şi a conteselor Gertrude care se odihneau de zece ani în mormintele lor. Prin el se stingea generaţia străbunilor.

Nu era oare mai preţioasă viaţa Wilhelminei pentru cei doi copii ? Cu toate acestea, Dumnezeu o chemă la „El" aproape în acelaş timp pe tânăra femee de 29 de ani şi pe moşneagul de 80 de ani.

De altfel toţi cei din familia Wilhelminei mureau tineri. Mama ei şi, fără îndoială Noemi, se stinseră în floarea vârstei.

Wilhelmina se va duce în curând să se întâlnească pe cealaltă lume cu Aldina, pe care o servise cu atâta credinţă.

... De mai mult timp sănătatea ei devenise îngrijorătoare. Slăbea pe zi ce trecea ; Dom Aloysius observase la ea semnele acelei boli care pune stăpînire numai pe cei cu sufletul prea trist. Era ciudată această boală : faţa Wilhelminei devenea din ce în ce mai palidă, şi totuşi obrajii i se îmbujorau la cea mai mică emoţie. În fiecare toamnă slăbea văzînd cu ochii, şi totuşi în fiecare primăvară căpăta noi puteri. Toamna starea ei se asemăna cu acea a florilor ; credeai că va muri odată cu crinul de la care împrumutase albeaţa şi modestia, sau odată cu trandafirii de la care luase strălucirea şi graţia. Primăvara, viaţa care se răspândea în întreaga natură înflorea şi în ea ; nu era însă decât vestirea unui sfârşit din ce în ce mai apropiat. Copiii nu-şi dădeau seama de aceste lucruri ; o îmbrăţişau şi murmurau

— O, mămico, cât eşti de frumoasă !

Atunci Wilhelmina surâdea trist, căci nu se înşela asupra sfârşitului. Lacrimile o podideau, strângea la piept copiii şi le răspundea când aceştia o întrebau de ce plânge, că este prea fericită.

Pe la începutul anului 1802, Wilhelmina simţi că i se apropie moartea ; atunci, pentru a-şi întârzia sfârşitul, renunţă la plimbările prin pădure, plimbări care plăceau atât de mult copiilor, şi se închise în camera ei. Nu se plângea de nimic, căci atunci ar fi trezit bănuieli şi ar fi întristat pe toţi ai casei.

Nimeni nu prevedea ceea ce se va întîmpla ; numai bătrînul Gaspard, mai aproape de moarte decât ceilalţi, simţea că sfârşitul nu mai e departe.

De multe ori, pe o frumoasă seară de vară, la asfinţitul soarelui, Gaspard aştepta în pragul casei întoarcerea lui Jonathas şi-i privea pe cei doi copii cum se fugăreau, cum culegeau flori şi cum urmăreau vreo insectă, zburând în bătaia vântului. Atunci Wilhelmina slăbită şi galbenă ca ceara, venea în prag şi se aşeza la picioarele tatălui său ; îşi pleca capul pe genunchii lui tremurători. Fără să înceteze a privi spre cer, bătrânul punea mâna lui pe capul fiicei sale ; Wilhelmina simţea slăbiciunea acestei mâini şi răspunzând unui gând nemărturisit, murmura

— **„Ce vrei tată ? Trebuie să fie bine acolo sus, dacă Dumnezeu ne cheamă la „El".**

Bătrânul nu răspundea nimic un părinte nu poate înţelege că Atotputernicul doreşte moartea copilului său.

Nici Everard şi nici Rosemonde nu-şi dădeau seama că Wilhelmina era pe pragul morţii se jucau, cântau, erau veseli şi nu se îngrijeau de nimic.

La rândul său, Jonathas observă slăbiciunea soţiei sale ; teama puse stăpânire pe el. Împărtăşi neliniştea sa bătrânului, şi atunci află ceea ce el bănuia de mult.

Dis de dimineaţă, Jonathas plecă ca de obicei. Nimeni n-ar fi bănuit că nu se duce la vânătoare ; spre prânz însă, se reîntoarse cu un doctor din Frankfurt.

Wilhelmina se întristă la vederea doctorului, căci înțelegea că bărbatul său știa tot; suferea acum mai mult ca oricând.

Doctorii sunt prevăzători cu cei bogați, le dau speranțe și le ascund adevărul, dar săracii nu se bucură de aceste favoruri lor li se dezvăluie realitatea, fie ea cât de crudă.

Jonathas nu vroia să creadă. Niciodată nu se gândise că ar fi putut să-și piardă tovarășa de viață. Spera că Wilhelmina nu avea nimic grav și nu putea admite că va muri. Se uită mai bine la bolnavă și-și dădu seama că într-adevăr era pierdută. Atunci — ca toți oamenii obișnuiți cu oboselile fizice dar, ai căror spirit nu e învățat să lupte cu durerile sufletului — Jonathas se simți foarte abătut. Își petrecu restul zilei și toată seara privindu-și soția în tăcere; Toată noaptea veghe în odaia învecinată. Dimineața își luă pușca și ieși, făcu patru pași și se reîntoarse; nu avea putere să meargă mai departe.

Când Wilhelmina se sculă, îl găsi pe Jonathas așezat pe un scăunel în fața vetrei, cu capul in mâini.

Se apropie de el.

— Ce ai, Jonathas ? Trebuie să fii curajos !

Jonathas vru să răspundă, dar simți că-l podideau lacrimile. Fugi din fața Wilhelminei.

Din acest moment viața maestrului de vânătoare deveni un chin.

Ieșea în fiecare dimineață, cu pușca la umăr, dar nu putea să se îndepărteze de această colibă pe care nu vroia s-o piardă din vedere. Adesea copii întristați o întrebau pe Wilhelmina

— Mămico, ce are Jonathas ? L-am văzut culcat și plângând la picioarele unui copac.

În cele din urmă, veni ziua când Wilhelmina nu mai putu părăsi patul. Numai seara, la apusul soarelui, i se deschideau ferestrele, și atunci bolnava surâdea trist razelor în asfințit. Era momentul când toată lumea se strângea în camera suferindei copiii îi aduceau buchete de flori, pe care le puneau pe patul ei. Wilhelmina se ruga, iar în acest timp Jonathas plân-

gea și bătrînul Gaspard citea biblia pe care i-o dăduse ginerele său.

Într-o dimineață, Wilhelmina se simți mai rău ca oricând ; atunci ea îl rugă pe Jonathas să nu plece de acasă. Împreună cu Gaspard el rămase toată ziua la căpătâiul bolnavei.

Everard și Rosemonde își petreceau timpul ca de obicei ; aducau flori proaspete și ridicau pe cele vechi ; cu cât bolnava se apropia de sfârșit, cu atât ea îndrăgea mai mult florile.

Seara aceea fu la fel ca celelalte Gaspard citise un capitol din Cartea sfântă.

Când bătrînul isprăvi, Wilhelmina își pierdu cunoștința. Jonathas auzise geamătul ei și crezând că-și dă sufletul, scoase un țipăt de spaimă. Wilhelmina se deșteaptă din leșin și întinzând mâna sa rece spre Jonathas zise

— Scump și sărman prieten, crede-mă, și mie îmi pare rău că trebuie să te părăsesc tocmai acum când ai mai multă nevoie de mine, dar ce putem noi să facem, dacă aceasta este voia Domnului ?

Fii tare, fii bărbat. Din fericire, datoria mea este aproape împlinită : copiii au ajuns la vârsta când se pot apăra și singuri.

N-am avut curajul să mă despart de Rosemonde, poate că am greșit, de aceea, după ce voi muri, te rog du-o la mânăstirea Sf. Tei și predă directoarei scrisoarea contesei Aldina ; fetița noastră își va completa educația în casa Domnului. Veghează asupra lui Everard, înlocuiește-mă și fii sigur că mama lui te va întovărăși pretutindeni.

Apoi, întorcându-se spre cei doi copii, adăugă

Ascultă, Everard... acum ești mare, poți judeca singur lucrurile. Nu uita să te duci, chiar atunci când vei fi rămas singur, în fiecare zi, să te rogi la mormântul mamei. Să nu lipsești niciodată. Să respecți pe tatăl tău, dar să iubești pe aceea care ți-a dăruit viața. Poartă-te ca un frate cu Rosemonde.

Iar tu, fiica mea, să nu încetezi o clipă de a fi bună și credincioasă. Să fii mândră de mânăstirea în care vei

intra. Să dai întotdeauna exemplu nobilei tale protectoare, de care ţi-am vorbit atât de des.

Copiii începură să plângă ; nu pentru că înţelegeau prea bine cele spuse, ci pentru că toţi ceilalţi plângeau.

Muribunda se întoarse apoi spre Gaspard, care se ascundea îndărătul lui Jonathas.

— Ţie, tată, îi zise ea, ţie stejar falnic care vezi cum pier toţi urmaşii tăi, ţie care-ţi trăieşti durerea şi care-ţi vei petrece la groapă ultimul copil, ce să-ţi spun oare ?

— Spune-mi la revedere, fiica mea, căci sunt primul care te voi întâlni pe cealaltă lume, răspunse bătrînul. Despărţirea noastră va fi de scurtă durată, iar sfinţenia morţii tale este pentru mine o consolare. Ne vom întâlni, Wilhelmino, la judecata de apoi, unde m-aşi înfăţişa cu sufletul împăcat, dacă aşi şti că Noemi a murit tot atât de creştineşte ca şi tine.

— Să nu te îndoieşti de aceasta, tată. Eu mor fără să fi suferit în viaţă, dar Noemi a avut multe de îndurat. Nu vorbi însă, tată, de întâlnirea noastră pe cealaltă lume tu trebue să trăieşti pentru a-l deprinde pe Jonathas cu resemnarea şi pentru a veghia asupra celor doi copii ai mei, cari nu vă au decât pe voi ; Noemi şi cu mine vă vom aştepta împăcate acolo sus.

Apoi simţind că sfârşitul nu mai era departe şi voind să-i cruţe lui Jonathan clipa deznodământului, se adresă celor doi bărbaţi

— Mă simt puţin mai bine, plecaţi, aş vrea să dorm.

Jonathas vru să plece împreună cu Everard şi Rosemonde.

— Nu, lasă copiii aici, adăugă Wilhelmina, vor sta amândoi pe fotolii.

Maestrul de vânătoare se retrase atunci. Gaspard înţelese însă dorinţa Wilhelminei şi plecându-se, îi spuse încet la ureche

— La revedere, în cer.

Wilhelmina tresări ; apoi cu glas scăzut, pentru ca soţul său să nu audă, murmură adio.

Socrul și ginerele ieșiră. Jonathas, istovit de oboseală, se culcă imediat ; bătrînul Gaspard se ruga.

Peste o oră nemaiauzind nimic, deschiseră încet ușa încăperii în care zăcea Wilhelmina părea adormită, — un înger culcat pe un pat de trandafiri ; în mâna ei, mânuțele împreunate ale copiilor. Everard și Rosemonde o priveau cu mirare.

— Bunicule, exclamară ei când îl văzură pe bătrînul Gaspard, nu știm de ce mămica nu mai răspunde la întrebările noastre și de ce mâna ei e așa de rece încât le îngheață și pe ale noastre.

Gaspard se apropie de patul fiicei sale : era moartă.

A doua zi, Jonathas, întorcându-se de la înmormântarea soției sale, îngenunchie în fața locului pe care se odihnea de obicei Wilhelmina... Simți apoi brațele copiilor care-l cuprindeau și buclele lor mângâindu-i obrajii scăldați în lacrimi : privi mulțumit la Everard și Rosemonde și păru mai consolat.

...În același an, contele de Eppstein avea și el o mângâiere, fu numit sfetnic intim al Împăratului.

VIII

Curînd Everard fu obligat să-şi ia rămas bun de la Rosemonde o nouă dezamăgire, o altă suferinţă pentru el ; după ce cunoscuse vitregia morţii, avea să cunoască acum şi durerea despărţirii. Cu toate lacrimile şi rugăminţile lui, Jonathas, pentru a îndeplini ultima dorinţă a Wilhelminei, hotărâse s-o ducă pe Rosemonde la Viena. Aldina nu se înşelase ; scrisoarea ei deschise porţile mânăstirii Sfântul Tei copilei lui Jonathas, care fu primită de stareţă ca şi cum ar fi fost fiica contsei.

Everard spera că va merge şi el s-o conducă pe Rosemonde, dar Jonathas îl făcu să înţeleagă că, fără învoirea contelui, nu-l putea lua cu el. Rămase deci singur şi abătut, împreună cu bătrânul Gaspard.

Reîntoarcerea maestrului de vânătoare nu era menită să-l înveselească ; nu era decât un prilej să afle unde era situată mânăstirea şi cum era camera Rosemondei.

Căsuţa, atât de veselă altădată, plină de cântece şi de voie bună, devenise tristă şi mohorâtă ; cei ce o locuiau — Gaspard, Jonathas şi Everard — erau aproape tot timpul tăcuţi unul faţă de celălalt. Bătrânul nu mai părăsea deloc casa şi grădina când timpul era frumos, se odihneau pe banca din faţa casei, când ploua, stătea pe scaun lângă vatră ; acolo, gânditor, îşi aducea aminte de trecut, şi de râsetele zglobii ale fiicelor sale.

Jonathas, pe orice vreme, pleca dis de dimineaţă cu puşca pe umăr, şi, întovărăşit de câinii lui, se afunda în pădure ; seara, de cele mai multe ori, revenea fără vânat în zilele acelea se ghicea că petrecuse toată ziua rătăcind prin locurile cele mai întunecoase sau dormind la rădăcina vreunui copac.

Sufletele celor doi bărbaţi semănau cu un ceas stricat, încremenit de durere. Din ziua în care această durere se încuibase în inimile lor, ei încetaseră să mai trăiască sufleteşte şi numai vegetau.

Everard era însă prea tânăr pentru ca culoarea vieţii să se stingă în el sau pentru ca voioşia lui să fie paralizată în faţa suferinţei ; în singurătatea lui însă, departe de orice prietenie omenească, fără familie, neavând cui să-şi împărtăşească gândurile, neavând în afară de castelul Eppstein şi de pădurea înconjurătoare, încotro să-şi îndrepte privirile, neavând altă dragoste decât iubirea lui filială faţă de Wilhelmina, moartă acum, şi cea frăţească faţă de Rosemonde, atât de departe, mărginit la propriile-i sentimente care n-aveau cui să se mărturisească, Everard îşi lăsă mintea sa, călăuzirea instinctului şi-şi forma un caracter generos şi drept, dar sălbatic şi ciudat. Singur întotdeauna numai cu el, sufletul lui nu se putea dezvolta : impresiile copilăriei sale deveniră convingerile tinereţii, la care adăuga acum pasiuni şi credinţe, sentimente şi idealuri greşite, care ar fi dispărut, cu siguranţă dacă ar fi găsit explicarea lor în cărţi sau dacă cineva ar fi încercat să i le scoată din cap. Acum imaginaţia luă locul judecăţii. Credincios sentimentelor din care Wilhelmina îl plămădise întrucâtva el avea pretutindeni viziunea mamei sale, unica lui prietenă şi unica lui fericire.

Trăia astfel în veşnica tovărăşie a unor închipuiri. Iar martorul şi părtaşul acestei continue şi sfinte apariţii, era pădurea minunată a Eppsteinilor.

Am mai descris această pădure întunecoasă, adâncă, singuratică şi totuşi fermecătoare în care vântul părea a fi sufletul ei întristat. Se întâlneau într-ânsa foarte des văi în fundul cărora lumina zilei nu pătrundea niciodată, pâraie care în surâsul lor păreau a vorbi cu păsărelele, stânci de granit cenuşii în bătaia razelor soarelui şi albite de lumina lunii, asemenea unei ruine ale naturii ziduri dărâmate ; sau vestigii ale unor palate măreţe doborâte sub povara grea a secolelor. În acele turnuri, rămăşiţe ale vechilor castele, păreau că veghează ca nu cumva barbarii să revină. Desigur că fantomelor le plă-

cea să apară în mijlocul acestor ruini ale istoriei, ele însile fantome ale timpurilor trecute.

Everard cunoscu în scurt timp toate colțurile acestui univers luminișurile, desișurile, crângurile, nu mai constituiau un secret pentru el ; se cățărase pe toți copacii ; coborâse în toate adâncurile, îmbrățișase cu privirea toate colțurile, alergase pe marginile prăpăstiilor, urmărise toate cursurile de apă, se juca cu pădurea așa cum un copil se joacă cu doica lui, iar ea, pădurea, îl respecta, îl iubea și-i surâdea.

Totul îi era cunoscut, totul îi era drag. Iar el era bun și cruțător cu tot ce-l înconjura. N-ar fi rupt niciodată vreo ramură din copac, n-ar fi călcat niciodată vreo floare, n-ar fi vânat niciodată, așa cum vâna Jonathas, vreun cerb sau vreo ciută ; dimpotrivă, îi era milă până și de cucuvelele sau de năpârcile care fuseseră ucise. Și astfel, căprioarele ce veneau să se adape la izvor, nu se înspăimântau la vederea lui, iar păsărelele nu părăseau arborele la rădăcina căruia se odihnea el.

Viețuitoarele pădurii nu se temeau de el, căci ghiceau că acest tânăr încântător adăpostea un suflet bun și nevinovat.

Dar pădurea nu era pentru Everard numai un loc de refugiu, o casă, un adăpost. Mai era și altceva ; poate ceva mai mult decât toate acestea ; era, ca și cavoul castelului, locul unde o întâlnea pe mama lui. Sub lespedea de piatră a cavoului, Aldina era moartă, dar aici, ea trăia ca și el și, împreună cu el.

Uneori, când Everard vroia să-și revadă mama, se înfunda într-un desiș și era deajuns să închidă ochii pentru ca dorința lui să fie împlinită ; alteori, o zărea chiar și cu ochii deschiși, atât de întunecoase erau acele colțuri ale pădurii.

Ea, Aldina îi ajuta să se cațere în copaci și să sară peste prăpăstii, ea-l scăpa când aluneca pe pietrele umede ; nu se mulțumea însă numai să apară sau să-l ajute, îi și vorbea, îl și sfătuia. Împrumută atunci glasul pădurii, un glas uneori drăgăstos, blând, plin de voioșie, alteori, grav, serios, dojenitor.

Într-o zi, în zorii unei zile de Mai, când soarele pusese în fiecare picătură de rouă o parte din scânteierea sa, când fiecare arbore răsuna de cântecul păsărelelor, când fiecare floare răspândea un parfum mai puternic ca oricând, când totul cânta și strălucea, când adierile unui vânt de primăvară, îi mângâiau fruntea, Everard culcat pe iarbă, răsfățat de razele unui soare prietenos, îmbătat de măreția naturii, avu impresia că se afla în brațele mamei sale care-i acoperea obrajii cu sărutări duioase care-i șoptea cu o voce blândă, acele cuvinte drăgăstoase cu care mamele-și obișnuiesc copiii, și din care el nu desprindea decât atât „Everard, dragul meu copil, ești frumos și bun ; privește-mă și surâde-mi, căci te iubesc mult".

Cu cât soarele urac la orizont, cu atât cuvintele Aldinei deveneau mai înfocate, cu atât Everard devenea mai înflăcărat și mai încălzit de această iubire ; era fericit.

Cine ar fi zis atunci că el este un copil orfan care, ca toți cei de o seamă cu el, nu cunoaște decât tristețea ?

...După cum iubea vara, tot așa îndrăgea și iarna. Mai cu seamă zilele în care ningea. Zăpada e tristă la oraș, dar fermecătoare în păduri. Lințoliul alb al pământului este tot atât de vesel ca și podoaba lui cea verde. În acele zile, Everard era mulțumit, căci, fără îndoială, că și mama lui era fericită.

Aldina nu vorbea întotdeauna cu el ca o mamă ; adesea căuta să-l învețe ceva, să-l facă mai bun sau mai puternic. Așa era în ceasurile tainice ale înserării, când umbra coboară pe pământ, și gândirea în suflete totul adoarme atunci, doar omul cugetă.

În foșnetul frunzelor, odată cu ultimul ciripit al păsărilor, la asfințitul soarelui, Aldina își sfătuia copilul.

Câte odată, Everard îmbrățișa cu privirea întreagă orizontul urca pe culmea câte unui munte și, în timp ce pădurea se desfășura la picioarele sale, auzea din depărtare un murmur neîntrerupt, ce părea freamătul eternității. Era apa Meinului, care șerpuia în vale liniștită și puternică, argintată de primele raze ale lunii...

Astfel totul o lega pe moartă de acest visător singuratic : ploaia cea monotonă, ceața cea tristă, furtuna înfricoșătoare.

Așa fu desăvîrșită educația lui Everard, între capriciile naturii și umbra dispărutei.

Încolo, el nu mai vedea și nu mai auzea pe nimeni altcineva.

Tatăl său ? Dar simțea el oare că avea un tată ? Din când în când auzea pe oamenii din castel spunând „Domnul conte nu mai vine anul acesta". Ce-l priveau însă pe el aceste cuvinte ? În orice caz, ele nu deșteptau în sufletul lui nici un ecou, nicio amintire ! Nu era nici supărat și nici bucuros că fusese părăsit ; se obișnuise astfel și nu se plângea de aceasta ; nu zicea niciodată **„tatăl meu"** ci întotdeauna **„domnul conte"**.

Câțiva servitori erau însărcinați cu îngrijirea Castelului și a grădinii înconjurătoare ; dar Everard nu se ocupa de ei, după cum nici ei nu se sinchiseau de el. Avea camera sa la palat, nu stătea însă acolo decât foarte rar; de cele mai multe ori își petrecea nopțile sub acoperișul lui Jonathas.

Aici era mai aproape de natură ; de altfel, vara nici nu avea nevoie de vreo odaie ; pădurea era locuința lui.

În fundul unui desiș, la marginea unui izvor, care, lărgindu-se în acel loc, părea că revarsă un torent, găsise un fel de peșteră formată din scobitura unei stânci foarte înalte și foarte abrupte.

Malurile râpoase ale râului îl încântaseră, iar când află un ascunziș la adăpost de privirile trecătorilor și umbrit de un tufiș de spini și de un smochin sălbatic, se crezu în rai. Pe malul din față se înălța un munte stâncos acoperit cu brazi înalți ; verdeața acestor copaci, unită cu vuietul torentului, dădea locului un aspect sinistru, dar măreț. Totul părea tainic și fermecător. Tristețea locului era risipită câteodată de strălucirea unei raze aurii de soare sau de miresmele aerului proaspăt ce semănau cu unele fapte bune ascunse de vederea lumii.

Everard nu gusta nicăieri mai bine acea muzică misterioasă care, pretindea el, îl întovărășea peste tot, inspirîndu-l în tot ceea ce făcea sau gândea.

— O auzi ? întreba el

— Nu.

— Ei bine, eu o aud, ea mă vrăjește și-mi dă curaj ; îmbiat de acordurile tainice ale acestei melodii, mă destăinuiesc mamei mele, îi împărtășesc dorințele, necazurile și bucuriile mele.

Everard își petrecea așadar, multe nopți în mijlocul acestei văi.

Aici creșcu, aici trăia fericit amintindu-și de Wilhelmina și aici spera în reîntoarcerea cât mai curând a Rosemondei un vis și o dorință. Dar oare nu constituie ele întreaga noastră viață ? Și visătorul Everard ar fi găsit oare în călătorii, în emoții și în plăceri, ceva mai măreț decât singurătatea sa îmbălsămată de parfumul florilor ?

Dorea cu înflăcărare reîntoarcerea Rosemondei nu-și uitase prietena din copilărie, avea întotdeauna înaintea ochilor icoana ei, o vedea mereu cu aceeași pălărie neagră din care ieșeau buclele aurii, își amintea mereu de chipul ei drăgălaș, de mutra ei posomorîtă sau de surîsul ei șiret. Numai despre ea vorbea cu Jonathas și cu Gaspard. Când aceștia îi răspundeau, nu se gândea decât la ea. Așadar, pentru Everard Rosemonde era singura ființă care-l înfrățea cu viața.

Cât despre rest, în pofida celor 14 ani ai săi, semăna cu Jonathas, care avea 40, sau cu Gaspard, care împlinea 80. Serios și tăcut, ca și ceilalți doi, se așeza lângă ei, fără să zică nimic, nu-i cereau socoteală de unde vine, ce face sau ce are de gând să facă.

Numai scrisorile micii pensionare de la Sfântul Tei aduceau puțină înviorare în casa maestrului de vânătoare. Copilul nu mai putea sta locului de bucurie, tatăl își ștergea o lacrimă fugară, ba până și bătrânul ieșea din tăcerea sa.

Rosemonde vorbea mai întotdeauna de colegele ei, de progresele pe care le făcea sau de îngrijirile ce i se dădeau „ca și cum ar fi fiica unui duce". Învăța istorie, franceză, muzică, desen, științe al căror nume erau deabia cunoscute lui Everard. Ceea ce îi plăcea mai mult,

era când Rosemonde își îndrepta gândurile spre castelul Eppstein, spre bunicul ei, spre Jonathas și spre el.

Scrisoarea, odată citită, era recitită, apoi discutată în fel și chipuri și la urmă încă odată citită. În acele seri, lumina și focul ardeau târziu în coliba maestrului de vânătoare. A doua zi, fiecare se gândea la cea plecată, dar nimeni nu mai vorbea de ea.

În mijlocul acestei singurătăți de pustnic, în această libertate absolută, printre aparițiile Aldinei, în tovărășia brazilor seculari, se scurgea tinerețea visătoare a lui Everard.

Mulți ani el nu citi altă carte decât aceea pe care i-o oferea natura; mult timp el nu vorbi decât cu tăcuții săi prieteni, Jonathas și Gaspard. Când un țăran sau vreun pădurar de prin împrejurimi se adresa, el fugea întocmai ca o căprioară speriată. Când biblia bătrânului Gaspard îi cădea în mîini, nu o citea, se mulțumea numai să-i privească literele înnegrite pe care altă dată Wilhelmina i le arătase lui și Rosemondei când îi învățase să citească.

Oare sufletul acestui neștiutor de carte, care învățase alfabetul din biblie, care era atât de credincios și bun, atât de curat și de eroic, era mut? Sau era poate pustiu și lipsit de orice sensibilitate? De necrezut.

Astfel zilele se scurgeau liniștite. Trecuseră cinci ani, fără să se producă vreo schimbare, și totuși ceva se schimbase Everard ca și Rosemonde, aveau acum 14 ani, iar Jonathas, spre marea bucurie a băiatului, spunea că se va duce la Viena pentru a o duce înapoi pe fiica sa.

În timpul acestor cinci ani, adică între 1808, Napoleon săvârșise cele mai glorioase fapte de arme. Nu ne interesează însă aici drama Europei de atunci, sau odiseea Franței revoluționare; nu povestim decât viața dintre Frankfurt și Mein. Iar acești cinci ani, atât de bogați în evenimente pentru întregul Univers, au fost atât de monotoni pentru castelul Eppstein, încât nici nu merită să vorbim de ei.

...Într-o dimineață, bătrânul Gaspard nu mai avu puterea să coboare din pat spre a se așeza pe banca din

fața colibei sau pe fotoliul din fața vetrei. Atunci, chemându-l pe Jonathas la el, îi zise

— Știu că voi muri acum, căci simt cum moartea se apropie de mine.

— Cu siguranță că ești numai slăbit, răspunse maestrul de vânătoare care nu reușea totuși, decât în parte, să-și ascundă emoția. Vei mai trăi încă mult timp.

— Nu, Jonathas, reluă bătrânul, crede-mă, nu mai am decât câteva zile. Nu mă plâng, mai degrabă mă bucur. Dar înainte de a pleca din această lume, mai doresc două lucruri.

Așa e omul, totdeauna vrea ceva ; chiar și în ultimele clipe ale vieții are dorințe. Aș vrea să știu mai întâi dacă Noemi mai trăiește sau nu. Dacă a murit creștinește sau nu. Din nenorocire, această dorință nu poate fi împlinită, deși ea, mi-ar ușura moartea. Dar mai e un lucru pe care ai putea să-l îndeplinești, Jonathas.

— Care-i, tată, spune...

— Jonathas, aș vrea s-o mai văd odată pe fiica Wilhelminei.

— Voi pleca mâine la Viena.

— Îți mulțumesc. Jonathas, Dumnezeu te va binecuvânta pentru aceasta și-mi va da puteri să aștept liniștit întoarcerea ta.

A doua zi, Jonathas plecă. Everard îl conduse mai mult de jumătate din drum. O, cât ar fi dorit să meargă și el la Viena... Într-adevăr, cine ar fi observat la castel lipsa lui ? Totuși maestrul de vânătoare se opuse Cineva trebuia să rămână lângă bătrân.

După ce mâncară împreună, Everard își luă rămas bun de la Jonathas, îl însărcină s-o sărute pe Rosemonde și din partea sa, să-i spună că o aștepta cu nerăbdare, și apoi o porni agale îndărăt spre castel.

Când ajunse în pădure, noaptea se lăsase de mult. Întunericul cuprinsese toată natura. Era 9 seara. O seară de Iunie, limpede și răcoroasă.

De pe o culme de deal, Everard îmbrățișa cu privirea toate ondulațiile armonioase ale pădurii argintată de razele lunii. Nu se auzea decât țârâitul greierilor, o boa-

re de vânt sufla prin ramurile copacilor, pe cer stelele sclipeau, iar jos, un eleşteu dădea impresia unei uriaşe oglinzi de argint. Casele păreau că dorm şi câmpiile liniştite că visează.

Everard se aşeză pe iarbă şi căzu pe gânduri. O vecină făgăduise că va sta tot timpul lângă bătrân : de aceea el hotărî să-şi petreacă toată noaptea în pădure.

Simţea nevoia să rămână singur, să gândească, să vorbească cu mama lui, care-i trimitea mângâierile acestei adieri de vânt; simţea nevoia să-şi reamintească viaţa sa şi să revadă trecutul ; era sigur că o nouă viaţă începea pentru el şi atunci, întocmai ca drumeţul care, ajuns în vârful unui munte, aruncă o ultimă privire asupra urcuşului pe care l-a străbătut, se gîndi şi el la viaţa pe care o trăise până atunci. Puţine evenimente, dar multe frământări şi impresii se perindaseră în viaţa lui. De aceea era naiv şi înţelept în acelaşi timp, avea o minte copilărească şi un suflet înflăcărat ca al unui bărbat în toată firea.

În acea noapte el simţea că sufletul şi mintea sa sufereau o transformare : îşi amintea de umbrele dragi şi indiferente care apăruseră în viaţa lui.

În timp ce Aldina era, în picioare lângă el, văzu ca într-un vis luminos, pe Wilhelmina şi pe fostul său profesor Aloysius, apoi în depărtare, zări figura încruntată a contelui Marimilian şi pe cea batjocoritoare a lui Albert ; îşi îndepărtă cu teamă privirile de la ei, şi le îndreptă asupra nobilei figuri a bătrânului Gaspard şi a tristului Jonathas.

Atunci, pătrunzând din ce în ce mai mult în adâncimile sufletului său, Everard, iubit de două moarte si de doi oameni tăcuţi, îşi dete seama că era prea singur pe lume, că sufletul său era prea gol, că-i lipsea ceva...

Se gândi că Aldina ar fi fost mânioasă la un asemenea gând, de aceea, de teamă să nu-i întâlnească privirea dojenitoare, nu îndrăznea să închidă ochii se înşela însă, moarta îi zâmbea fericită.

Bucuros că nu era socotit vinovat pentru că dorea lucruri pe care nu le avea, îşi îndreptă gândurile spre

prietena de altă dată, pe care trebuia s-o revadă în curând sufletul său fu cuprins atunci de o tainică bucurie.

Nu şi-o închipuia crescută, o vedea tot aşa de mică şi fricoasă ca acum cinci ani. Se va juca din nou cu ea: Vor râde iarăşi cu hohote, vor vorbi şi se vor înţelege, căci erau doar de aceeaşi vârstă. Ce bine avea să petreacă lângă tovarăşa lui, cu care în sfârşit avea să poată vorbi cât voia.

Nu se mai gândea la nimic altceva.

Pentru moment, îi ajungea această bucurie, şi în sufletul lui înflori un cântec vesel; aşteptând întoarcerea Rosemondei, se îmbăta de fericirea viitoare, atât de apropiată şi i se părea că acum avea două suflete.

Noaptea trecu repede; zorii zilei încununau cu diadema lor aurie muntele pe care Everard se oprise. Atunci se sculă, şi după ce-şi făcu rugăciunea către Dumnezeu şi către mama sa, se îndreptă cu pasul grăbit spre colibă.

Peştera, singurul său adăpost, se afla în drum; n-ar fi putut trece pe lângă ea fără a-şi lua rămas bun, căci multe zile n-avea poate s-o vadă. Susurul apei ce trecea prin apropiere se auzea, curând ajunse în faţa ei. Deodată se opri brusc: adăpostul înflorit pe care nimeni nu-l cunoştea, fusese descoperit. Un străin sta cu fruntea în mâini pe malul izvorului.

La început Everard se mânie. Se îndreptă spre acel om, dar desimea ierbii îi încetini paşii; ajunse lângă el fără ca acesta să-l poată observa, dar când se văzu înaintea lui, toată supărarea lui dispăru: omul plângea.

Părea cam de 35—40 de ani, era scund şi slab, părea nervos, dar avea o faţă frumoasă. Îmbrăcămintea-i era tot atât de severă ca şi figura: haina verde lăsa să se vadă un colţ de pamblică roşie. Avea o înfăţişare de militar.

IX

După ce făcu aceste observaţii, Everard simţi o nelămurită simpatie pentru acest străin ; poate din cauza lacrimilor ce-i curgeau şiroaie pe obraji.

După ce-l privi în tăcere, câteva minute, simţind pentru el multă milă dar mult respect, îi zise cu o voce blândă :

— Fericiţi cei ce plâng !

— Cine-mi vorbeşte astfel ? răspunse călătorul, întorcându-se spre el. Un copil ? Eşti de prin partea locului, prietene ?

— Da, domnule.

— Atunci cu siguranţă că îmi vei putea da lămuririle pe care le caut. Spune... Stai puţin să mă liniştesc...

— Da, domnule, liniştiţi-vă, răspunse Everard, impresionat de durerea lui ; lacrimile uşurează şi fac numai bine.

Cunoaşteţi legenda apelor acestui munte ? întrebă cu glas scăzut, ca şi cum şi-ar fi vorbit sie însuşi.

„Un cavaler lipsit de credinţă povestea unui sfânt călugăr viaţa sa desfrânată, nu în semn de căinţă, ci în batjocură".

— Ce aş putea face părinte, zise el ironic, ca să mi se ierte asemenea greşeli ?

— Nimic altceva decât să umpli cu apă această tidvă.

— Atât de puţin ? Şi atunci voi fi pocăit ?

— Când tidva va fi plină, ţi se vor ierta toate păcatele. Dar făgăduieşte-mi, pe cuvântul dumitale de cavaler, că o vei umple, zise călugărul.

— O voi face ; şipotul izvorului pe care-l aud, nu-mi pare departe.

„Dar izvorul secă la apropierea cavalerului.

„Se duse la pârâu, pârâul încetă să curgă.

„Se duse la râu dar apa nu pătrundea în tidvă.

„Se duse la fluviu, dar tidva rămase goală.

„Se duse la mare, dar tidva nu se udă măcar.

„Atunci, după un an de încercări zadarnice, cavalerul, cel cu sufletul hain, se întoarse la călugăr.

— „Bătrâne, zise el, ţi-ai bătut joc de mine, dar te voi pedepsi.

„Şi cu toată puterea pumnilor săi, îl lovi pe călugăr în obraz.

— „Doamne, ai milă de el, zise sfântul.

— „Mai bine mi-ai cere iertare", şi zicând acestea cavalerul îl îmbrânci pe călugăr, care căzu în ţărână.

— „Doamne, primeşte toate rugăciunile mele şi iartă păcatele sale.

— „Nu mai isprăveşti odată, zise enervat cavalerul şi rostind acestea, îl lovi cu sabia.

— „Doamne iartă-l pe el, aşa după cum îl iert şi eu.

— „Auzind aceste cuvinte evanghelice, văzând că bătrânul se roagă pentru acela care-l lovise, sufletul cavalerului fu cuprins de remuşcări începu să tremure ca un copil, îngenunchie în faţa călugărului plângând, şi lacrimile sale căzând în tidvă o umplu repede. Totuşi cavalerul nu încetă să plângă ; lacrimile sale n-au obţinut numai iertarea dumnezeiască, dar pătrunzând în matca izvorului secat, făcură ca apa acestor munţi să poată vindeca orice rană a trupului, tot aşa după cum altă dată ele vindecaseră rănile sufletului".

— Plângeţi, plângeţi, adăugă Everard, lacrimile liniştesc şi mângâie.

Străinul ridică fruntea şi privi surâzând pe micul ţăran care-i spunea cuvinte atât de înţelepte. Într-adevăr Everard purta costumul ţăranilor acestor munţi ghetre şi cingătoare de piele, pantaloni largi, haină de culoare cafenie, cămaşă cu guler răsfrânt şi o pălărie de pâslă cenuşie împodobită cu o pană neagră ; sub această îmbrăcăminte grosolană, se observa o înfăţişare distinsă. Cu siguranţă că privirea lui hotărâtă şi pătrunzătoare nu era aceea a unui bădăran ; desigur că fruntea lui

trădă sentimente duioase şi se vedea că sufletul lui era animat de virtuţile unui caracter nobil ; în sfârşit, atitudinea lui timidă şi inocentă lăsa să se vadă multă cinste şi sinceritate.

Curios, străinul îl întrebă pe copil

— Şi cine eşti tu, prietene ?

— Fiul contesei de Eppstein.

— Copilul Aldinei ?... Dar unde este mama ta ?

— A murit pentru toţi afară de mine, răspunse cu multă seriozitate Everard.

— Ce vrei să spui ?

— Oare morţii nu trăiesc de-a pururi pentru cei care iubesc ?

— Atunci Aldina trăieşte pentru mine ? exclamă străinul înspăimântat... Căci Doamne, cât am iubit-o. Şi când ai pierdut-o ?

— În ziua în care m-am născut.

— Cel puţin a rămas ceva din ea pe acest pământ ; dă-mi voie aşadar, copilul meu, să nutresc pentru tine aceeaşi dragoste pe care altădată i-o purtam ei.

— Îmi sunt dragi toţi aceia care au cunoscut-o şi iubit-o pe mama mea, răspunse Everard. Îşi strânseră mâna ca doi prieteni.

— Într-adevăr, semeni mult cu Aldina, vorbi iar călătorul.

— Adevărat ? Ce bucurie îmi faci spunându-mi aceasta.

— Ai aceiaşi ochi limpezi, oglindă sufletului ei îngeresc, ai aceeaşi voce care pătrunde, ca şi cea odinioară, până în suflet.

— Prietene, cum te cheamă ?

— Ascultă, Everard, mama ta trăieşte prin tine.

— Everard.

— Şi nu trăieşte decât pentru mine, adăugă băiatul, căci v-o repet, ea n-a murit decât pentru ceilalţi, dar eu, eu o aud, eu o văd ; ea este deţinătoarea secretelor mele, ea este sprijinul meu. Ea mi-a insuflat această simpatie pe care o simt pentru d-ta. Nu ma-ţi fi putut înşela ; cu ajutorul mamei mele, văd foarte limpede.

Everard povesti străinului toată viaţa sa, dacă viaţa poate fi numită această existenţă între o pădure sălba-

tică și un mormânt rece, această viziune continuă a morții, în care dispăruta împărtășea existența celui viu, în care băiatul părea o fantomă, iar mama o realitate.

Străinul ascultă cu atenție ciudata povestire a lui Everard, ca un om care cunoștea nesiguranța și slăbiciunea sufletului omenesc, fără ca să poată însă măsura atotputernicia Creatorului.

Everard îi vorbi puțin de contele de Eppstein.

Secretul geloziei lui Maximilian și al ultimului ceas din viața Aldinei, rămase un mister. Drumețul plângea moartea ei, fără să bănuiască însă o crimă.

Străinul se interesa deasemeni și de aceia care alcătuiau familia maestrului de vânătoare.

— Ai cunoscut-o deci și pe cealaltă mamă a mea, de te îndurerează atâta moartea Wilhelminei ? Pe ea și pe Aldina le plângi acum ca pe două surori...

— Da, într'adevăr, ca pe două surori.

„E adevărat ce-mi spui ? Gaspard mai trăiește ? Wilhelmina are o fetiță ?

— Da. Sora mea Rosemonde. Jonatah s-a dus ieri s-o aducă de la Viena. Spuneam tocmai mamei mele astă noapte, că reîntoarcerea ei va însemna pentru mine începutul unei vieți noi.

— Și Jonathas se va întoarce în curând ?

— Așa nădăjduiesc cel puțin. Trebuie să se grăbească, dacă vrea să îndeplinească una din ultimele dorințe ale lui Gaspard, care zace acum pe patul de moarte, și care ar vrea să-și vadă nepoata înainte de a-și da sfârșitul. Trebuie să facem totul pentru a-i mulțumi pe cei ce mor. Dar cealaltă dorință a bătrânului depinde numai de voia Domnului ar vrea să știe dacă fiica lui, Noemi, a murit sau trăiește. Ea se află însă în Franța așa că această dorință nu-i va putea fi îndeplinită.

— Ba da, răspunse străinul.

— Și cine ar îndeplini-o ?

— Eu.

X

Everard îl conduse pe străin spre coliba maestrului de vânătoare.

— N-aș vrea să dau ochii cu bătrânul Gaspard înainte de sosirea lui Jonathas, zise necunoscutul ; atunci, în timp ce prezența nepoatei va fi îndeplinit una dintre dorințele lui, eu i-o voi realiza pe cealaltă.

Pe măsură ce se apropiau, străinul își încetinea pasul și respira anevoie ; o curioasă simțire puse stăpânire pe sufletul lui ; când ajunse în fața casei lui Jonathas, se opri în prag, fără să mai poată înainta. Everard îl privea uimit, dar nu îndrăznea să-l întrebe ceva.

Străinul își reveni, intră în căsuță și fu condus de tânăra sa călăuză într-o cameră depărtată de aceea a bolnavului ; aici își petrecu restul zilei, fie odihnindu-se, fie scriind.

Apoi, când se înnoptă, — o noapte limpede de vară —, îl rugă pe Everard, care venise să-i facă o vizită, să-l conducă la castel.

Băiatul avea cheia portiței parcului și putea oricând intra sau ieși din palat, căci nimeni nu se interesa de prezența sau absența lui. Astfel, Everard împlini dorința musafirului, făcându-l să pătrundă în vechea lui locuință părintească.

Cei doi intrară mai întâi în grădină. De abia acum începea uimirea lui Everard. Grădina părea că amintește multe lucruri frumoase tovarășului său : el se oprea la fiecare tufiș, la fiecare arbore, se așeza pe fiecare bancă și culegea frunze de trifoi, pe care le săruta.

Din grădină trecură în castel. Nimic nu se schimbase de la moartea Aldinei. Străinul se duse de-a dreptul

la capelă bisericuța nu era luminată decât de o rază de lună ce cădea pe o măsuță, pe care se afla biblia, deschisă la pagina citită de dispărută, în ajunul morții sale. Străinul îngenunche înaintea acestuia și cu fruntea lipită de Sfânta Evanghelie se rugă Domnului.

Everard stătea în picioare și se uita la acest om, pe care nu-l văzuse niciodată, dar pentru care fiecare lucru părea o amintire. După un sfert de ceas, prietenul său se ridică.

Acum Everard nu-l mai conducea. Se îndreptară spre acea cameră pe care o locuise Aldina, spre camera roșie.

Când străinul vru să intre acolo, Everard îl apucă de mână și-i spuse

— Aici e camera mamei mele.

— Știu !

Intrară. Camera nu era luminată decât de aceeași rază de lună. Era însă de ajuns ca să se poată vedea fiecare lucru. Străinul se îndreptă spre un fotoliu de stejar.

— Acesta este scaunul bunicului meu, contele Rudolf, zise băiatul.

— Știu, răspunse necunoscutul.

Atunci se apropie de celălalt fotoliu.

— Iar acesta este al bunicii mele Gertrude.

— Știu.

Străinul se întoarse spre ușă și privi cele două fotolii care, cu siguranță, numai după felul cum erau așezate, îi aminteau trecutul.

Își duse mâna la ochi și începu să plângă.

Apoi, după un moment de tăcere :

— Și acum, să coborâm în cavou.

Everard voia să iasă, căci el nu știa să ajungă la morminte decât prin biserică. Dar prietenul îl luă de mână și-i spuse

— Vino pe aici.

Copilul mirat, se lăsă condus de acest om, care părea să cunoască mai bine decât el, castelul părinților săi.

Străinul se apropie de perete și apăsă pe un buton. Spre uimirea lui Everard, o ușă se deschise : un aer umed îl izbi în față și ochii săi, obișnuiți cu întunericul, văzură treptele unei scări.

— Urmează-mă.

Băiatul, din ce în ce mai mirat, îl ascultă.

Pe măsură ce coborau treptele acelei scări ascunse în zid, o lumină palidă părea că vine în întâmpinarea lor.

Erau scânteierile candelei ce lumina cavoul și care, așa cum poruncise unul din strămoși, trebuia să ardă întotdeauna.

Everard și tovarășul său ajunseră la o mică portiță. Era închisă atunci necunoscutul întinse mâna și luă cheia atârnată pe un cui în dosul unui stâlp, și deschise.

Everard observase de multe ori această portiță, dar niciodată nu se interesase încotro ducea.

...Copilul îngenunche în fața mormântului mamei sale, iar străinul la acela al contelui Rudolf. Se duse apoi la acel al contesei Gertrude, și în sfîrșit la acel al Aldinei.

Everard era atât de cufundat în rugăciunea lui, încât nu auzi pașii celui ce se apropia de el.

Ajuns la Everard, străinul ascultă rugăciunea copilului. Spre mirarea lui, observă că Everard nu se ruga, ci vorbea, ca și când ar fi discutat cu mama sa, ca și când Aldina ar fi trăit. Apoi tăcea și surâdea părea că ascultă ceva. Străinul îngenunche lângă el.

Și rămaseră așa mult timp; uitaseră unul de celălalt.

Apoi străinul se sculă și-l bătu pe Everard pe umăr.

— Haidem, e târziu, trebuie să fii obosit.

Copilul adormise pe mormântul Aldinei.

A doua zi și în zilele următoare, misteriosul călător, arătă față de Everard o dragoste părintească, iar băiatul, mai cu seamă de la cele întîmplate înaintea mormântului, îi dovedea multă prietenie.

Străinul îl întreba des de Maximilian, dar, din păcate, Everard știa prea puțin despre conte.

— Nu știu, zicea băiatul, dacă eu însumi l-aș cunoaște; atât de mult timpp a trecut de când nu l-am mai văzut. Toată dragostea lui se revarsă asupra lui Albert. Nu mă plâng. În felul acesta eu am rămas numai cu mama, care mă iubește în locul lui.

Necunoscutul observase că Everard vorbea de Aldina, nu ca de o dispărută, ci ca și cum ar fi trăit. Îl intriga

mult această luptă pe care o dădea copilul, ce vroia să răpească morții dragostea mamei sale.

Imprietenindu-se din ce în ce mai bine cu el, observă, spre mirarea lui, că acest copil atât de înțelept, atât de gânditor și atât de subtil, nu știa prea multe lucruri.

Intr-o zi, necunoscutul pronunță în fața lui Everard numele lui Napoleon.

— Cine este ? îl întrebă el.

Poate, cu siguranță chiar, că era singurul om care nu cunoștea acest nume.

Străinul îi povesti atunci acea minunată epopee în care Egiptul nu este decât un capitol, iar Austerlitzul un simplu episod. Îi mai spuse că Napoleon era unul din acele genii care apar din când în când ca niște trimiși ai cerului. Tot așa a fost, zicea el, Cezar sau Carol cel Mare.

Dar Everard nu cunoștea nici măcar numele acestora.

Astfel, când îi povești de luptele din Alpi, din Italia sau din Egipt, Everard ascultă cu mirare acest răsunet al istoriei. Era însă încântat, ca și cum ar fi auzit o poveste din o mie și una de nopți ; gândirea sa adâncă, însă viața sa, îl pregătiseră pentru măreție și pentru infinit ; în curând nu se mai mira, admira numai.

XI

Moartea lui Gaspard Muden fu tot atât de frumoasă ca și viața lui. Nici chiar regii înconjurați de prinți și de splendoarea curții lor, nu au adesea o astfel de moarte. De fiecare parte a căpătâiului îl străjuiau Conrad de Epstein și Rosemonde, reprezentanții pe pământ ai celor două dispărute, Wilhelmina și Noemi. La picioarele patului, Everard și Jonathas plângeau.

Ultimele dorințe ale bătrânului Gaspard fuseseră astfel împlinite. Cea mai fericită moarte încununa viața lui chinuită ; ultima suflare fu însoțită de un surâs dumnezeiesc.

Până și durerea copiilor care pierdeau pe tatăl lor, era alinată de o seninătate inexplicabilă. Acest sfârșit, liniștit și frumos, întocmai ca asfințitul unui soare tomnatic, le apărea ca o răsplată ; iar când dimineața, potrivit obiceiului din partea locului, îl conduseră pe bătrân la groapă, lacrimile lor duioase, se amestecau cu o speranță înviorătoare.

Printre aceste lacrimi liniștite de credință, Everard observa drăgălașa figură a Rosemondei.

Așteptase mult pe copilul jucăuș și surâzător pe care-l cunoscuse altădată. Își închipuise că o va lua de mână și se va juca cu ea ca și altădată, își dorise s-o întâmpine cu o caldă sărutare frățească. Copila devenise însă o domnișoară, iar Everard văzând-o cât era de frumoasă, rămase mut și rușinat în fața ei, neîndrăznind să se apropie de sora lui atât de schimbată. Admirația sa era atât de mare, încât uită — e drept numai pentru un minut și pe vechiul prieten pe care-l pierduse, și pe fratele tatălui său pe care-l regăsise.

Într-adevăr Rosemonde era încîntătoare ; deși n-avea decât 15 ani, era destul de dezvoltată și de bine făcută ; ceea ce te impresiona însă mai mult la vederea ei era farmecul său, era cumințenia și bunătatea sufletului, era în sfîrșit ceva impunător și plăcut. Se observa în purtările ei o seriozitate admirabilă și în liniile fine ale trăsăturilor sale, o liniște nesfârșită. Fruntea sa netedă și ochii săi albaștri trădau pacea și duioșia sufletului.

Să ne închipuim acum uimirea sălbaticului Everard la vederea acestei apariții strălucitoare.

Oricât de simple ar fi fost faptele Rosemondei, sau oricât de sărăcăcioase hainele ei, ea părea ca o regină a visului, ca o zână, că un înger ; pentru prima oară i se înfățișă lui Everard frumusețea ideală. De aceea era atât de emoționat.

I se părea lui, fiu de conte, că fata aceasta de țăran a atins înălțimi la care el nu ar fi putut ajunge niciodată.

În admirația naivă pe care fata i-o inspira, lui i se părea că o prăpastie există între ei, și era sigur că niciodată nu va putea împlini acest gol.

Rosemonde, observând că prietenul său din copilărie părea că nu o mai cunoaște, se îndreptă spre el și întinzându-i mâna, îi zise :

— Bună ziua, Everard.

Vraja fusese ruptă. Totuși, puținele cuvinte pe care le schimbară fură dominate de același respect care pusese stăpânire pe el de la prima vedere a Rosemondei.

Convorbirea lor fusese repede întreruptă, căci ziua morții lui Gaspard era sortită rugăciunilor și lacrimilor ; deși cina avu loc în familie, ea se petrecu în cea mai desăvârșită liniște.

A doua zi după ce se reîntoarseră de la cimitir, în timp ce Rosemonde implora mila Atotputernicului pentru mama ei, Conrad luându-și rămas bun de la Everard și Jonathas, le dezvălui taina vieții sale.

Trebuia să se întoarcă imediat în Franța, unde-l chema datoria ; întârziase până acum destul, stând la înmormântarea lui Gaspard, și plecarea lui nu mai putea suferi nici o întârziere.

Dar nu putea părăsi pe fiul Aldinei și pe bărbatul Wilhelminei fără să le fi spus ceva despre trecutul și despre viitorul său.

— Sunt șters, le zise el, din rândurile familiei mele; în afară de voi, nimeni pe această lume nu se interesează de mine, numai voi mai știți că exist.

M-am hotărât însă să mor de viu, să distrug numele și ființa mea socială, să mă șterg de pe fața pământului.

Povestea mea e foarte tristă; cunoașteți o parte din ea, și vă voi spune și ceea ce a urmat

„Tatăl meu m-a exilat pentru că am iubit curat și sincer. Atunci m-am adăpostit în Franța, unde m-am refugiat împreună cu singurul lucru de preț pe care-l mai aveam dragostea mea.

Eram un cavaler; de aceea am fost silit să împrumut un alt nume, un nume oarecare. Astfel am fost uitat, ba câtva timp am uitat până și eu de mine.

Dar a izbucnit revoluția, și mi-a fost greu atunci să apăr flacăra dragostei mele de suflul puternic al acestei furtuni. Ba am fost și eu câștigat de ideile acestui vârtej: l-am citit pe Rousseau, pe Mirabeau și m-am obișnuit cu îndrăzneții gânditori ai secolului trecut.

Studiile și visele copilăriei mele mă pregătiseră, de altfel, în acest sens. German, gonit din Germania, nobil îndepărtat de nobleță, mi-am făcut o familie din filozofie și o patrie din libertate. Liberat de orice prejudecată, putând să gândesc așa cum îmi plăcea, judecam mai bine pe cei care mă izgoniseră din rândurile lor și vedeam foarte limpede greșelile trecutului ca și tendințele viitorului.

Am luat atunci, nu sabia mea de conte, ci una de soldat și m-am pus în serviciul tinerei republici.

Noemi, fără să se supere, mă lăsa să fac tot ce vroiam; se mulțumea numai să surâdă cu tristețe. Era fericită numai când vedea entuziasmul meu. Eu nu-mi făcusem decât datoria față de ea, dar ea jurase să-mi sacrifice totul: fericire, dragoste și suflet.

Se ținea de cuvânt și încuraja toate speranțele mele. Părea să-mi împărtășească iluziile fără să se plângă că

o părăseam. Eram orb, nu înțelegeam spiritul ei de sacrificiu și-mi urmam calea fără a-mi face griji în privința ei; nu am întârziat însă a-mi da seama de greșelile pe care le săvârșeam.

Primele victorii ale libertății întunecară judecata Franței, așa că în scurt timp am văzut, pe podeaua închisorii, spulberându-mi-se toate visele.

Cunoașteți restul nenorocirii mele. Noemi mi-a fost credincioasă până la moarte: pentru numele pe care i-l dasem, ea mi-a dăruit viața.

Timp de trei sau patru ani, nu știu ce am devenit ce am gândit.

Nu m-am deșteptat din toropeala în care căzusem decât la primele ecouri ale victoriei lui Napoleon. Atunci entuziasmul meu a fost din nou trezit. Vedeam că ideile mele de altădată nu fuseseră simple himere, căci ele trăiau acum, ba chiar porneau la cucerirea întregii lumi. Mam convins atunci că viața mea nu mai putea fi folositoare la ceva, că întotdeauna omul poate avea o menire. Nu țineam la nimic și nimeni nu se interesa de mine. M-am închinat atunci **Împăratului,** m-am pus în serviciul ambiției lui. Am rupt pentru totdeauna cu trecutul, m-am despărțit de persoana sau de vechile mele convingeri, pentru a mă contopi cu acela care întrupa ideile secolului său și pentru a deveni instrumentul proiectelor sale, mașinăria geniului său. Mi se părea că închinîndu-mă lui, mă închinam unui destin neînvins. Mă lăsam condus de el, căci Atotputernicul îi îndrepta pașii.

Suntem mulți care îl urmăm așa, orbește. Privirea lui ne-a fascinat, toți acei care se nimeresc prin preajma lui se simt atrași către el, așa cum magnetul atrage fierul. Cred totuși că nu l-am urmat decât din judecată, și nu ca ceilalți, din instinct. Nu știu unde ne va duce; dar știu că-l voi urma până la capătul pământului, nu voi muri până ce nu-mi voi fi îndeplinit datoria și până ce nu-mi voi da seama că nu mai are nevoie de mine.

Este un om căruia nu-i scapă nimic, n-a întîrziat deci să-și dea seama de supunerea mea; știe că el este singurul meu ideal, că e unicul meu stăpân, că el e în-

treagă familie şi toată patria mea. Dacă mi-ar spune: „Du-te acolo" m-aş duce, dacă mi-ar porunci „Fă aceasta" aş face-o, dacă mi-ar ordona „Mori", aş muri; nici n-aş crâcni măcar, căci el este voinţa mea.

Vă miră că un descendent al Eppsteienilor gândeşte astfel, că ascultă de altcineva; vă spun însă, Conrad e mort, este chiar de două ori mort: odată când a fost izgonit de tatăl lui, altă dată când şi-a pierdut soţia. Cel ce se află în faţa voastră este un colonel francez în serviciul împăratului şi reîntors de la Viena dintr-o misiune secretă.

Napoleon care până acum nu a cerut decât viaţa mea, mi-a pus acum inteligenţa la încercare.

Ca întotdeauna am îndeplinit poruncile sale. Sub acest nume m-au primit acolo mult mai bine decât dacă m-aş fi prezentat ca un urmaş al Eppsteienilor.

Austria vrea să facă din Germania o a doua Spanie, iar vechea dinastie, geloasă pe imperiul de ieri, vrea să sprijine răscoala din peninsulă. Pentru aceasta ea a trimis în Germania pe agenţii săi, a împărţit acolo manifestele sale, a pregătit o armată de patru sute de mii de oameni, şi a reînoit alianţa sa cu Anglia. De aceea peste cel mult şase luni sau un an va fi dezlănţuit războiul contra fostei mele patrii. Îmi iubesc însă mai mult ţara pe care am ales-o, decât pe aceea în care m-am născut.

Jonathas şi Everard, ştiţi acum totul. Eram obligat să consolez ultimele momente ale vieţii părintelui lui Noemi, dar n-am putut să mă împiedic de a vă dezvălui vouă, care sunteţi atât de simpli şi atât de iubitori viaţa mea. Vă implor însă, păstraţi secretul. În mine sunt doi oameni: pe unul vreau să-l ucid. Vreau să privesc ca un vis această lună petrecută printre voi. Iată deşteptarea, nici nu-mi mai amintesc măcar de fantomele dragi care m-au obsedat; îmi reiau viaţa şi numele ales, devin din nou persoana care trebuie să existe.

Prieteni, vă conjur, nici un cuvînt din cele ce v-am spus: să fiu ca înmormântat în sufletele voastre. Fratele meu, îndeosebi, să nu ştie nimic de trecerea mea pe aici. Poate că dacă l-aş fi ştiut nenorocit, m-aş fi dus

să-l îmbrățișez ; dar știu că e mulțumit și nu vreau să-i tulbur fericirea.

Acum, adio, prieteni. Nu știu dacă vă voi mai vedea? Cum va fi voia Domnului ! Totuși parcă ceva îmi spune că nu părăsesc castelul pentru ultima oară. La revedere, Jonathas. Ție, Everard, îți mai datorez o explicație vrei să mă întovărășești până la Worms, cale de câteva zile ? Și apoi plecându-se spre urechea lui, Conrad adăugă :

— Vom vorbi despre mama ta.

— Da, iubite prietene, cu multă plăcere.

— Ei bine, atunci s-a hotărât, plecăm peste o oră. Vei fi înapoi peste opt zile.

Everard era bucuros că putea părăsi castelul. De ce ? Care era cauza ? Rosemonde ? Îi era frică de ea, tremura la ideea de a se găsi din nou în fața tinerei fete ; de aceea accepta cu bucurie tot ce ar fi putut întârzia momentele în care aveau să se găsească față în față.

Își făcu deci repede pregătirile de plecare, își luă în fugă rămas bun de la Rosemonde și nu observă deziluzia ei când îl văzu depărtându-se atât de grăbit.

XII

După opt zile, întocmai cum spuse Conrad, Everard era îndărăt la Frankfurt; nu văzuse în toată viața lui ceea ce văzuse acum într-o săptămână.

Înainte de a se reîntoarce la Epppstein, se opri după cum îi era obiceiul, în pădure; ajuns la peștera lui, rămase acolo pentru a cugeta asupra celor petrecute.

Câte evenimente într-o singură lună plecarea lui Jonathas, sosirea lui Conrad, povestirile uimitoare ale colonelului, moartea lui Gaspard, reîntoarcerea Rosemondei, destăinuirile unchiului său asupra primei sale reveniri la Eppstein, călătorie care precedase cu șase luni nașterea lui, întâlnirea cu lumea reală, limpezirea trecutului, înnegurarea viitorului...

Câte lucruri, câte idei!

Îl preocupa însă în primul rând ceea ce aflase de la Conrad asupra mamei sale. Fără îndoială, Gaspard și Jonathas îi vorbiseră de multe ori despre Aldina, dar amintirile unuia se strecurau prin sita anilor, iar poveștirile celuilalt erau cernute prin grosolănia unei minți simple; în timp ce Conrad îi vorbise de mama lui ca un frate cu suflet de poet și cu mintea unui visător.

Apoi, această dragoste dintre Conrad și Noemi, această unire dintre castel și colibă, acest trecut al altuia, care putea fi viitorul său, îl impresiona mult.

Curios! Această amintire menită să lumineze calea lui, nu-l înspăimânta; dimpotrivă, ca și o promisiune, ca și un miraj, ea atrăgea sufletul copilului.

Acest exemplu, trimis de Creator pentru a-l speria, îi părea ca o îndreptățire. Conrad de Eppstein iubise pe Noemi.

Un tînăr înflăcărat, un conte de Eppsteien, ieșise odată din castelul său, întâlnise o fată de origine burgheză care se trăgea din coliba lui Gaspard, maestrul de vânătoare. O iubise și se căsătorise cu ea; da se căsătorise cu ea, asta era tot ce rămăsese în mintea lui Everard.

Toate acestea îl tulburau, îl influențau, îl transformau, și-l entuziasmau: se credea foarte puternic și era mândru de aceasta; visuri spulberate, speranțe deșarte, noi suferințe, el împărtășise totul mamei sale cu o bucurie de care nu-și dădea seama. Everard era fericit și nu știa pentru ce trăise și gândise, acum trebuia să înfăptuiască.

Înțelese atât de bine și de repede lucrurile care-i fuseseră arătate pentru prima oară, deși nu era la înălțimea lor, credea că va ajunge la ele prin gândire. Care ar fi lucrul pe care nu l-ar putea întreprinde acum? Ce piedică l-ar mai putea opri? Înaintea cui va tremura?

În acel minut se gândi că nu se găsea decât la o palmă de loc de casa maestrului de vânătoare și că o va putea vedea pe Rosemonde; se opri, și păli la acest gând.

Da, cu siguranță că ar putea înfrunta tot restul lumii; dar oare va îndrăzni să apară în fața Rosemondei, atât de frumoasă, de încântătoare și de învățată acum? Și fără să-și dea seama, nu se mai întoarse, ca de obicei, spre coliba lui Jonathas, ci se îndreptă spre castel.

Când ajunse la porțile palatului, începuse să se înnsereze. Absorbit de gânduri, el nu observă că o mișcare neobișnuită domnea în curțile și coridoarele castelului. Intră în palat fără să vadă și fără să audă ceva; sufletul lui devenise mândru și îndrăzneț, căci toată ființa lui se înnoise.

— Iată pe domnul Everard, zise un valet, pe când deschidea ușa unui coridor care ducea în camera roșie.

Copilul nu știa de ce sosirea lui era anunțată. Intră în odaia roșie. Cineva pe care Everard nu-l cunoștea, înalt, stătea înaintea căminului în care ardea un foc mare. Căci în această cameră cu zidurile groase, se aprindea focul în orice timp al anului. Dar pentru că vâlvătaia nu lumina îndeajuns, un servitor aprinse lumânările unui

candelabru cu patru brațe ; ele formau un cerc luminos care cuprindea aproape toată încăperea.

— Ah, da. Iată-l pe domnul Everard, zise străinul cu o voce batjocoritoare. Spre uimirea băiatului, el părea că se instalase în această cameră pe care o locuise mama sa și în care ea murise.

— Da, iată-mă, răspunse Everard. Ce este și ce vreți de la mine ?

— Ce este ? Ce vreau de la tine ? Mai întâi, hoinarule, vreau să știu de unde vii.

— Vin de unde-mi place. Am fost întotdeauna liber să fac ce vreau, și n-am dat nimănui vreodată socoteală unde m-am dus.

— Ce înseamnă această obrăznicie ? zise străinul încruntând sprâncenele și punând mâna pe spătarul fotoliului din fața sa : domnule, pesemne că nu știi cui vorbești astfel.

— Într-adevăr, nu știu, răspunse Everard din ce în ce mai mirat.

— Cum ? Nu știi ? Îți bați joc când te întreb ceva ? glumești când te acuz ?.

— Fără îndoială căci nu știu de unde v-ați luat acest drept de a mă întreba sau de a mă acuza.

— De unde-mi iau acest drept ? Trebuie să fii cel puțin nebun, domnule, dacă îndrăznești să mă întrebi astfel de lucruri, pe mine, Contele Maximilian de Eppstein... Pe mine... tatăl tău ?

— Sunteți Contele de Eppstein ! Sunteți tatăl meu?

— A, nu m-ai recunoscut ? Scuza e bună și mai ales demnă de un copil.

— Domnule, vă rog să mă iertați, dar este atât de întuneric... și apoi eu n-am avut cinstea să vă văd de atâta timp...

— Taci ! strigă contele furios, la auzul acestor cuvinte, ce păreau o dojană adresată lui însuși. Taci sau vorbește mai bine ca un fiu supus și nu ca un copil răzvrătit.

Se lăsă o tăcere apăsătoare ; Everard rușinat, cu capul gol, cu ochii înlăcrimați, aștepta în picioare. Maximilian, a cărui mânie creștea din ce în ce, se plimba de-a lungul

și de-a latul camerei, oprindu-se din când în când pentru a privi pe acela căruia, cu mare greutate, îi zisese „fiul meu".

Și toate acestea, gândea Maximilian, se petrec în această cameră roșie, în această încăpere locuită de Aldina și chiar în același loc în care, cu 15 ani mai înainte, stăpânit de aceeași mânie care și azi îl sugruma, omorâse pe aceea pe care o credea vinovată.

Maximilian simțea o ură nemărginită pentru acest copil; nu-i putea ierta groaza care-l cuprinsese în noaptea când o văzuse pe Aldina legănându-și copilul.

Deodată, cu mâinile încrucișate pe piept, se opri în fața băiatului, și parcă dorind ca gândurile ce-l frământau să fie ghicite, îi strigă :

— Ei răspunde odată !

— Credeam că mi-ați spus să tac, răspunse copilul.

— Am zis așa ceva ? Ei bine, acum însă îți poruncesc să vorbești. Hai, spune, de unde vii ? Pentru ce părăsești castelul săptămâni întregi ? Sunt aici de cinci zile, am întrebat de tine, dar nimeni n-a știut să-mi spună unde ești ; mi s-a spus doar că după ce ai luat parte la înmormântarea unui țăran, ai plecat cu un vagabond.

— Domnule, a murit Gaspard Muden, iar vagabondul nu era altul decât...

— Și tu, Conte de Eppstein, ai condus înmormântarea acestui țăran ? Foarte bine ; dar după aceasta, ce ai făcut ? Unde te-ai dus ? Răspunde... Pentru numele lui Dumnezeu, răspunde.

— Iartămă, stăpâne, zise cu o voce liniștită Everard, dar părăsind castelul pentru zile sau chiar săptămâni, știu bine că nu îngrijorez pe nimeni.

În aceste cuvinte atât de simple, dar atât de pline de înțeles în simplicitatea lor, contele văzu o aluzie la părăsirea în care-l lăsase pe fiul său. Într-adevăr purtarea pe care tatăl o avea față de copilul lui era de așa natură încât Everard n-ar fi putut spune nimic care să nu-l supere pe Maximilian.

Știm cât de mânios era contele și ne putem închipui câtă furie produse în el cuvintele ironice ale aceluia pe care-l privea ca un intrus în familia lui.

Se îndreptă deci spre Everard și cu o voce tunătoare îi spuse :

— Vei înceta să mă insulți ? N-ai pe cine să neliniștești ? Dar oare tu, copil blestemat, care umilești toată familia noastră prin grosolănia și neștiința ta, meriți să neliniștești pe cineva ? Ești demn să faci parte din această nobilă familie sau să fii iubit de tatăl tău ? Ai câștigat oare dreptul la dragoste ? Cine ești tu ? Ce ești ?

— Conte Maximilian mi s-a spus că sunt fiul dvs. Nu știu nimic mai mult.

— Ți s-a spus ? Ți s-a spus, repetă contele ale cărui bănuieli se treziră la aceste cuvinte ; ah, ți s-a spus că ești fiul meu ? Ești însă sigur, adăugă Maximilian, apăsându-și mâna pe umărul copilului, că cel ce ți-a spus aceasta nu te-a mințit ?

— Domnule, strigă băiatul indignat, domnule, probabil că dumneata minți, căci necinstești memoria aceleia care ne privește din mormânt pe amândoi.

— Nu, nu ești copilul meu, strigă contele. Ești fructul unei dragoste neîngăduite.

Și în același timp, Maximilian, neputându-și stăvili mânia, ridică mâna, lăsând-o să cadă asupra lui Everard, care căzu la pământ, sub greutatea ei.

Maximilian înspăimântat de cele întâmplate, făcu un pas înapoi. Everard, se sculă încet și-l privi pe tatăl său.

Urmă o tăcere înfricoșătoare. Apoi Everard umilit, mânios, cu ochii plini de lacrimi, rosti cu o voce întretăiată, aceste cuvinte simple dar pătrunzătoare, naive dar înfricoșătoare, cuvinte de copil mai groaznice decât amenințarea unui om în vârstă :

— Ia seama, domnule, am să te spun mamei !

XIII

Înspăimântat, Everard ieși din cămeră și din castel. Merse câtva timp drept înainte, fără să știe unde se ducea și nu-și găsi liniștea decât lungindu-se în iarba ce înconjura peștera lui. Plângea.

Numai cu două ore înainte era atât de mândru și de voios, gândurile sale îl măriseră atât, era fericit de dragostea și de prietenia pe care le câștigase și, deodată o singură insultă, îl adusese îndărăt la copilăria lui tristă și fără speranță.

Cu toată dragostea Rosemondei, de care îi era teamă, și cu tot disprețul tatălui său, de care-i era rușine, Everard se simțea singur și părăsit. Castelul și coliba îi erau pentru totdeauna închise ; acum nu-i rămânea ca adăpost decât peștera în care se afla și ca prieten, decât umbra protectoare a Aldinei — o pustietate și o stafie.

— Mamă, mamă ! strigă el suspinând, ce insultați am fost amândoi ! Mamă, ești aici ? Mă auzi ? Sau mă vei îndepărta și tu ? Știi cât sufăr, nu pentru că am fost pălmuit pe nedrept, dar pentru că numele tău a fost întinat, pentru că dragostea ta a fost pângărită și pentru că respectul ce ți se datorează a fost nesocotit.

Sfătuiește-mă mamă, oare mânia mea a fost nedemnă ? Oare revolta mea e nedreaptă ? Sfătuiește-mă și mângâie-măi căci sufră prea mult.

Plânsete, suspine, rugăminți se îmbulzeau în pieptul lui Everard ; iar lacrimile pe care le vărsă necontenit ușurau amărăciunea deznădejdii sale, astfel încât în curând fu în stare să gândească mult mai liniștit.

Noaptea era limpede și răcoroasă. Stelele scânteiau pe cer. Razele lunii argintau apa izvorului, tufele de

trandafirii sălbatici răspândeau un miros pătrunzător; o privighetoare cânta frumusețea acestei naturi liniștite și toată pădurea părea cuprinsă de bucurie și de farmec. Iar Everard, eliberat parcă printr-o forță nevăzută, de acele gânduri chinuitoare, legănat de acele cântece fermecătoare și de acele palide lumini, se liniști în sfârșit. Ridică capul și privi cerul senin. Adierea vântului usca lacrimile ce șiroiau pe obrazul lui.

— Da, mamă, da buna mea mămică, zicea el, ai avut dreptate, nu trebuia să mă supăr. Nu trebuia să privesc acele insulte ca pe o jignire. După cum mama mea nu poate atinge razele lunii, tot așa nici necuviințele lui nu te puteau atinge pe tine. Am fost nebun că m-am putut necăji pentru o dojană sau pentru o pedeapsă ce nu venea de la tine. Tu, mamă, tu mă iubești. Da. Pe această noapte senină eu te aud și te văd. Tu împrumuți întunericului această dulce împăcare ce stârnește întreaga natură.

Îți mulțumesc, îți mulțumesc, mămico, că mă liniștești căci știu că tu nu ești supărată pe fiul tău, dimpotrivă, știu că tu mă plângi și mă mîngîi. Susurul izvorului este vocea ta, adierea este respirația ta, știu, știu, toate acestea.

Îți mulțumesc, mamă. Încă un cuvânt, încă o îmbrățișare și voi adormi liniștit și fericit sub privirea ta îngerească.

Și pronunțînd aceste cuvinte, Everard închise ochii și adormi în curînd, într-un somn lin și odihnitor.

Să vedem însă dacă cel din castel dormea tot atât de liniștit ca băiatul din pădure.

Contele Maximilian rămase înmărmurit la vorbele lui Everard: „**Voi spune totul mamei mele**". Pentru remușcările sale, aceste cuvinte aveau o însemnătate îngrozitoare.

Contele îngălbeni de frică; se întreba mereu oare cine l-a învățat pe copil să rostească această amenințare? Nu găsea însă răspunsul. Tremura de frică la ideea că spusele băiatului ar fi putut deveni o realitate. Făcu câțiva pași și sună servitorul, apoi se adânci în fotoliu.

Câțiva valeți veniră în grabă.

— Să se facă focul! Să se aducă lumină! porunci contele, dar numaidecât!

Servitorii ascultară aprinseră focul în vatră și cât ai clipi din ochi șase ulmănări luminau încăperea.

— Aprindeți și lampa! Du-te caută-l pe Everard, se adresă el unui valet. Să-l aduci aici.

Simțea în sufletul său atâta groază, încât vroia să i se aducă copilul; se gândea că dacă va reveni asupra injuriei sale, Everard nu-și va mai îndeplini amenințarea.

Ceva mai tîrziu, servitorul se reîntoarse singur: nu putea să-l găsească nicăieri pe Everard.

— Atunci, zise Maximilian, să vină secretarul meu. Am de lucru cu el.

Secretarul veni. Pretextând că voia să verifice socotelile arendașilor săi, contele îl ținu la el pînă seara. Atunci, fu vestit că masa era pregătită. Maximilian coborî singur, poruncind secretarului să-l aștepte. Credea că prezența unui străin va alunga stafiile.

Albert aștepta pe tatăl său în sufragerie. Era un tânăr bine dezvoltat, dar trist, obraznic, plictisit și plictisitor. Fața contelui era atât de palidă și de neliniștită, încât Albert, privindu-l cu mirare, îl întrebă cu o voce caldă dacă nu i s-a întâmplat ceva. Maximilian, pe un ton zgomotos și vesel, îl liniști, apoi se așeză la masă vorbea, râdea, bea și mânca mai mult ca de obicei. Un minut, contele se gîndi să-și înece teama în beție, dar apoi se gîndi că alcoolul poate scoate la iveală spectrul care-l înspăimânta. Încetă imediat să mai mănânce și căzu într-o toropeală adâncă: mintea lui era atât de absentă, încât nici nu observă când Albert părăsi sufrageria.

Deșteptat din această stare de un valet care-l întreba dacă nu se simte bolnav, Maximilian își dete seama că era singur, întrebă unde s-a dus fiul său, și apoi aflând că acesta se retrăsese în camera lui, se hotărî să se ducă la culcare.

Secretarul îl aștepta lucrând.

— Nu ai văzut și nu ai auzit nimic, Wilhelm? întrebă contele.

— Nu, Excelență, pentru ce?

— Oh, pentru nimic ; mi s-a părut că aud pași cuiva.

— Domnul conte s-a înșelat. Și spunând acestea secretarul se apucă din nou de lucru.

Contele se plimba prin cameră oprindu-se din când în când în fața ușii secrete și privind-o cu teamă.

— Wilhem, întrebă contele trecînd prin fața lui, cât timp crezi că mai ai de lucru ?

— Trei sau patru ore, Excelență.

— Aș vrea să fie totul gata până mâine de dimineață.

— Dacă țineți, mă voi duce să lucrez în camera mea.

— Mai bine isprăvește aici.

— Dar poate că astfel voi stânjeni somnul domnului conte.

— Nu, de altfel nu mă prea simt bine și aș vrea ca cineva să stea cu mine.

— Voi face cum vrea domnul conte.

— Ei bine, atunci fă cum vreau eu, cred că e mai bine.

Secretarul se înclină în semn de ascultare și, crezînd că într-adevăr stăpânul său vroia să verifice socotelile, se apucă grăbit de lucru. Maximilian, încântat că cineva sta cu el chemă pe cameristul său pentru a-i ajuta să se dezbrace. Apoi se culcă.

Dar cu toate acestea, contele nu putea să adoarmă. Camera era luminată, Wilhelm era acolo, auzea scârțâitul peniței secretarului, dar gândurile sale țineau locul fantomelor. Un singur lucru îl mai liniștea, seninătatea acestei nopți de lunie, atât de deosebită de acea noapte furtunoasă de Crăciun. De data aceasta o liniște completă domnea peste tot ; toată natura părea adormită, iar prin fereastra sa, contele vedea stelele sclipind.

Bătându-și joc de închipuirile sale și liniștit de prezența lui Wilhelm, Maximilian trase perdelele alcovului și adormi.

Nu-și dădea seama cât dormise, când deodată, se deșteptă suspinând ; se ridică. O sudoare rece îi îmbrobona fruntea, apoi, uluit, văzu prin despărțitura perdelelor, cum candelabrele se stingeau. Wilhelm, doborât de oboseală adormise pe fotoliul său. Contele vru să-l strige pentru a-l deștepta, dar glasul i se opri în gât ; s-ar fi

zis că o mână nevăzută îl sugruma. Vru să coboare din pat; dar se simțea ca pironit locului. În acest timp lumânările se stinseră și camera fu cufundată în întuneric.

Atunci se auzi scârțâitul unei uși. Contele, trăgându-și plapuma peste cap, se întoarse spre perete.

Cu siguranță, cineva se apropia de pat; o simțea mai mult decât o auzea. Dădu la o parte plapuma și-și îndreptă privirea către partea din care venea zgomotul.

Maximilian se frământa degeaba: nu putea nici să vorbească, nici să se ridice, nici să gonească și nici să fugă de stafia care-l amenința.

Deschizătura perdelelor se lărgea din ce în ce mai mult; Contele rămase împietrit văzând umbra palidă a Aldinei. Ea părea acum mai supărată decât prima oară, și când privirea sa se pironi asupra lui Maximilian, vinovatul rămase nemișcat ca un mort și părul i se zbîrli în cap.

Atunci, în tăcerea acestei nopți înstelate, la fel ca și acum 14 ani, o voce gravă și dojenitoare se auzi:

— Maximilian, Maximilian, fără îndoială că vrei să uiți plângerile muribundei și poruncile moartei! Lovești în copilul meu și profanezi mormântul în care mă odihnesc. **Ia seama, păzește-te! Copilul te va învinovăți și mormântul te va pedepsi.** Pentru ultima oară, ascultă-mă și amintește-ți, crede-mă, căci dacă nu vei crede vorbele mele, te va convinge mâna mea înghețată.

Contele vru să spună ceva, dar, printr-un gest, Aldina îl sili să tacă și continuă

— **Ascultă, Maximilian, Everard este fiul meu, tot așa după cum e și al tău.** Tot așa după cum este și Albert. Îl iubești pe Albert și l-ai părăsit pe Everard fie. Veghez eu asupra copilului meu și nu am nevoie de sprijinul tău, pentru a face din el un om de valoare. Pleacă, dacă vrei, părăsește acest castel fără a te mai gândi la Everard, reîntoarce-te la Viena și la viața ta de ambiții; admit să fie așa, ba chiar îți ordon să faci astfel. **Dar, în numele lui Dumnezeu, îți interzic să ridici mâna asupra copilului meu;** poți să-l părăsești, dar nu ai dreptul să-l amenințe; poți fi indiferent, dar nu violent; dacă nu vrei să fii tatăl lui, nu ți-e îngăduit să fii că-

lăul său. Nu ești în drept să-l cerți și nu vreau să te atingi de Everard.

M-ai auzit, Maximilian, acum ascultă-mă, căci de nu, ești pierdut pe această lume, iar pe cealaltă, vei fi condamnat. Prima oară când m-ai văzut după moartea mea, a fost acolo sus, în camera copilului, acum mă vezi aici, într-o cameră a etajului de mijloc, în camera roșie, dar bagă de seamă, data viitoare mă vei vedea la mine, în camera mea de jos, în mormântul meu.

— Ce groază, murmură contele.

— Încă un cuvînt, Maximilian, și mă întorc la locuința mea de piatră. Să știi că sufletul meu vorbește cu adevărat sufletului tău, să nu crezi că este un vis; dacă vrei însă, poți să exclami și acum ca odinioară, când te vei scula, „am visat, am visat". Dar nici pentru Everard și nici pentru mine, nu vreau să te las să comiți această greșeală. Maximilian, recunoști acest lanț cu care ai împodobit, acum 20 de ani, gâtul logodnicei tale și cu care ai înmormântat, patru ani mai târziu, pe soția ta? Mâine dimineață, când vei găsi pe umărul tău acest lanț, nu vei mai putea spune că ai avut un coșmar, nu vei mai putea cădea în inconștiența ta oarbă și ucigătoare, căci vei vedea cu ochii tăi și vei pipăi cu degetele tale dovada trecerii și a cuvintelor mele primește de la moartă acest lanț, pe care mi l-ai dat pe când trăiam.

Și zicând acestea, Aldina își scoase lanțul petrecându-l pe gâtul lui Maximilian, înmărmurit de spaimă.

Buzele contelui se mișcară, dar el nu putu scoate un cuvânt.

— Și acum, termină Aldina, ți-am spus tot, adio sau la revedere, Maximilian: adu-ți aminte.

Contele de-abia auzea cuvintele ei. El nu văzu nici când fantoma se îndepărtă, ochii i se închiseră, respirația i se curmă și se prăbuși pe pernă.

...În acest timp, Everard, culcat pe iarbă, dormea un somn liniștit.

...A doua zi, când Maximilian se trezi, sau mai bine zis când se deșteptă din toropeala care-l cuprinsese, simți pe gât, acel lanț de aur, îl pipăi cu mâna sa înghețată de frică, și atunci... văzu că nu visase.

— Wilhem, Wilhem, strigă el, scoală-te, nenorocitule. Secretarul se trezi suspinînd.

— Ce este, Excelență ? întrebă el buimăcit de somn.

— Vreau să vorbesc cu Jonathas, maestrul de vânătoare. Coboară și ordonă unui servitor să-l caute numaidecât. Trebuie să-i vorbesc.

— Dar lucrul meu, trebuie să-l termin aici ? mai întrebă Wilhelm.

— Nu, du-te în camera ta. Vreau să rămân singur.

Când Jonathas, înștiințat că stăpânul îl chema, intră în odaie, îl găsi pe Maximilian sculat și îmbrăcat. Contele era atât de palid și părea atât de îngrozit, încât Jonathas nu avu curajul să se apropie de el. Dar Maximilian încercă să surâdă.

— Jonathas, apropie-te și fii sincer Ai fost aici când a fost înmormîntată contesa Aldina ?

— Din păcate da, stăpâne.

— Cum era îmbrăcată ?

— Cu rochia ei albă de mireasă.

— Ai observat, Jonathas, avea ceva la gât ?

— Da, un lanț de aur pe care i-l dăduse Excelența voastră, și cu care ea vroise să fie înhumată.

— Ai recunoaște acest lanț ?

— Desigur. Numai dacă moarta n-ar fi închisă într-un mormânt de plumb, acoperit cu o placă grea de marmură.

— Uită-te bine, Jonathas, este acesta ?

— Profanare sau minune, strigă maestrul de vânătoare. Este chiar acesta.

Maximilian deveni alb ca varul. Își puse lanțul la gât și făcu semn lui Jonathas să plece.

...După un sfert de ceas Maximilian și Albert se aflau în trăsura ce-i ducea spre Viena.

XIV

Everard, obosit de călătoria pe care o făcuse și de emoțiile prin care trecuse, nu se sculă decât foarte târziu.

Soarele era la orizont, păsărelele umpleau văzduhul cu ciripitul lor. Totul era numai lumină și voioșie. Totuși pe cer, în partea dinspre Nord, se adunau nori negri. Everard privea spre cer, iar din când în când își îndrepta ochii spre acest nor amenințător.

— Iată, zise el, simbolul destinului meu ; azi sunt liniștit și fericit, căci știu că mama mea nu e supărată pe mine ; mâine, voi fi neliniștit și turburat.

Unde voi fi mâine ? Nu mai vreau să rămân la castel, căci tatăl meu mă va primi mai rău ca pe un cerșetor. Dar nici la colibă nu pot să mă întorc, căci acolo o voi întâlni pe Rosemonde, în fața căreia, nu știu de ce, tremur de frică. Ce să fac atunci ? Ce adăpost îmi mai rămâne ? Tu singură, mamă...

Copilul își luă capul în mâini și gândi. Nu mai plângea, dar era foarte curios ; multe proiecte și gânduri îi treceau prin minte.

Apoi, hotărât, se ridică zicând

— Singura cale ce-mi rămâne este să mă duc cu unchiul Conrad. Cum voi face ? Sunt singur și n-am nici un ajutor. Nu știu, dar o voi face. Voi părăsi pentru totdeauna aceste locuri ; sprijinul providenței, al Atotputernicului și al mamei mele, mă va întovărăși peste tot. Cu ajutorul lor, voi fi tare și curajos, iar dacă piedici de netrecut se vor ivi în calea mea, mă voi întoarce și voi renunța la planurile mele, căci cu siguranță că Domnul și mama, au vrut să nu-mi îndeplinesc scopul. Fac ceea ce cred că e bine, să facă din mine ceea ce vor.

Mă îndrept într-acolo unde cred că trebuie să mă duc, să mă conducă unde au hotărât.

Călătoria lui Everard nu cerea multe pregătiri. El ducea cu sine toată averea sa, tot viitorul lui, nu avea decât să-şi ia un baston şi să pornească. Dar înainte de a pleca, înainte de a părăsi pădurea, văile sau peştera lui, îngenunchie şi se rugă mamei sale.

Se ridică mulţumit şi hotărât. Nu vroia să se gândească prea mult. Începu să urce dealul care-l conducea pe şoseaua ce ducea la Meinz. Către prânz, găsi drumul ce mărginea pădurea de la un capăt la altul. Valea Meinului şi calea ce ducea la graniţa franceză. Era pe punctul de a părăsi pentru totdeauna castelul în care se născuse şi pădurea pe care o îndrăgise încă cîţiva paşi şi va fi într-o ţară străină.

Se întoarse încă o dată spre a privi pentru ultima oară, spre a-şi lua rămas bun de la acest colţ în care-şi legănase visele copilăriei.

Everard avusese dreptate când, în proiectele sale lăsase un loc providenţei, căci aruncându-şi ochii spre dealul pe care nu avea să-l mai vadă vreodată, zări, ieşind dintr-un luminiş, pe Jonathas cu puşca pe umăr ţinând de căpăstru calul său, pe care-l călărea surâzătoare, Rosemonde.

Băiatul, care, am zis-o, nu mai avea de făcut decât un pas pentru a părăsi pentru totdeauna locul în care se născuse, rămase nemişcat şi privea cu admiraţie pe maestrul de vânătoare şi pe fiica lui, ca şi când i-ar fi văzut în vis şi ca şi cum prietenii săi nu l-ar fi văzut.

Viaţa sa pe care şi-o închipuise cu puţin înainte, îi părea acum cu totul alta. Dacă Everard ar fi trecut pe acolo, cu cinci minute mai târziu sau mai devreme, soarta sa ar fi fost cu totul alta.

...Înainte însă de a vedea ce se va întâmpla când Jonathas, cel cu părul cărunt şi Rosemonde, cea cu bucle de aur, se vor întâlni cu Everard să pătrundem în viaţa tinerei fete şi să aflăm care erau secretele şi gândurile sale...

În toată viaţa ei de pînă acum, scursă la mânăstirea Sfântul Tei, ea nu urmărise decât un singur scop : să

pătrundă și să înțeleagă forțele spiritul și să-și păstreze curățenia sufletului. Acum, Rosemonde se întorcea la Eppstein foarte instruită și totuși foarte nevinovată. Învățase cu ardoare limbi străine, istorie și muzică, dar nu știa ce e răul. Avea darul de a învăța totul, de a înțelege orice ; cu toate acestea, nu pricepuse niciodată viciul. La vârsta ei de 15 ani, era femeie prin gând, dar copil prin suflet.

Foarte puține evenimente în existența ei studii serioase și prietenii sincere, multe sentimente și idei, dar puține fapte ; iată totul.

Din toate tovarășele sale de studii, — și ea avea drept colege cele mai bogate și mai nobile fiice ale Austriei, — fusese întotdeauna cea mai inteligentă și, lucru curios, cea mai iubită. Era atât de duioasă și de bună, încât i se ierta superioritatea. Toate prietenele se sfătuiau cu ea. O respectau, se supuneau voinței sale, și aceasta fără s-o pizmuiască. Era regina demnă, bună și fermecătoare a acestui popor tânăr, era iubită de profesoare care o considerau ca pe copilul lor. Astfel ne explicăm de ce și maicele și pensionarele regretau atât plecarea ei.

De altfel, nici nu mai avea ce să învețe la mânăstire, căci ea singură putea acum să învețe pe altele. La 15 ani, curiozitatea ei era atât de mare, încât studiile nu mai aveau nicio taină pentru ea. Cu toate acestea, grația și modestia sa nu fuseseră atinse. Povestea cu cea mai mare simplitate orice lucru și nu se mândrea niciodată cu ceea ce știa. Vorbea cu același entuziasm sincer de Corneille sau de Klopstock, de Goethe sau de Shakespeare. Îl înțelegea deopotrivă de bine pe Glück sau pe Palestrina, pe Mozart sau pe Paisiello ; firea ei poetică sau inteligența ei muzicală n-o împiedicau însă să se joace cu mingea sau cu cercul.

Pe cât de serioasă și de gânditoare era în orele de învățătură, pe atât de zglobie și de veselă era în timpul liber pe care și-l petrecea în tovărășia prietenelor sale. Contrastele sufletului ei, vesel și entuziast, serios și gânditor, o făceau dragă și respectată de toți.

Dintre toate prietenele ei, Rosemonde iubea cel mai mult pe fiica unui fost ambasador în Anglia, care se retrăsese din viața politică de mai mulți ani. Mama Luciei de Gansberg era englezoaică, așa că tânăra fată învăță ușor pe prietena ei nedespărțită limba insularilor. De multe ori, Rosemonde fusese invitată în casa Luciei ; acolo învăță multe despre viața mondenă, totdeauna însă, revenea la mânăstire fără ca pacea sufletului ei să fi fost turburată. Ea nu vedea lumea decât prin vălul naivității și al cinstei.

Aceasta fusese până aici viața Rosemondei : liniștită și lipsită de evenimente.

Am uitat totuși unul, și poate cel mai însemnat, căci el le preocupă mult pe cele două prietene la adăpostul unui tufiș, ele citiseră împreună Romeo și Julieta. Acest înflăcărat poem de dragoste, transportase pe cititoare într-o lume ideală, mult mai periculoasă decât cea reală.

Frumusețea pasiunii pe care Shakespeare a fixat-o atât de bine, tulbură pe cele două copile ; curând însă, nevinovăția sufletului lor, învinsese jocurile imaginației. Rosemonde fu prima care se deșteptă din acest vis periculos.

...Înțelegem cât de mare a fost durerea Rosemondei, când a trebuit să se despartă de mânăstirea care o fermecase, de colegele care o îndrăgiseră, și mai ales de Lucia cu care legase o prietenie atât de strânsă. Regretele lor erau și regretele celor ce o cunoșteau.

— Te vom iubi întotdeauna, i se striga de peste tot. Ne vom gândi mereu la tine. Cine ne va mai împăca acum ? Cine ne va mai sfătui ? Cine va obține pentru noi iertarea călugărițelor ?

Îngerul nostru păzitor ne părăsește, conducătoarea noastră pleacă.

Și atunci, urmară mii de proteste, mii de cadouri, mii de alintări ; vroiau s-o mai rețină cel puțin câteva zile, nu se puteau hotărî să se despartă de ea atât de repede aceasta era cauza pentru care Jonathas rămase la Viena mai mult decât se așteptase.

Călugărițele nu erau mai puțin triste decât elevele.

— Dacă departe de noi nu vei fi fericită, întoarce-te. Vei găsi totdeauna un loc, vei fi oricând bine primită, vei fi întotdeauna înconjurată de dragostea noastră de mamă.

— Vă mulţumesc, măicuţelor, vă mulţumesc. Cu siguranţă că nu v-aş fi părăsit niciodată dacă tatăl meu nu ar fi rămas singur, dacă bunicul meu, pe patul de moarte, n-ar vrea să mă vadă şi dacă n-aş fi avut un frate care mă aşteaptă ; simt că las aici toată liniştea şi veselia vieţii mele. Şi dacă voi suferi cândva, dacă într-o zi nu voi mai fi trebuincioasă nimănui, mă voi reîntoarce.

Cu toate acestea Rosemonde trebuia să plece ; bătrânul care murea, nu mai avea timp să aştepte ; se va despărţi deci de mânăstire, de călugăriţe şi de prieteni. Se va despărţi şi de Lucia.

După ce se îmbrăţişară de sute de ori, după ce-şi făgăduiră că-şi vor scrie, Rosemonde plecă ducând cu ea cadoul Luciei, o bibliotecă mică, alcătuită din autorii lor preferaţi şi adăpostind într-un colţ operele lui Shakespeare în original.

— Citind pe poeţii noştri, îi zise Lucia, îţi vei aminti de ziua în care le citeam împreună şi de cea care stătea alături de tine. Adio, iubita mea prietenă, şi poate la revedere.

Poarta grea a mânăstirii se închise în urma Rosemondei.

— Se vor redeschide oare cândva pentru mine ? gândea ea, mergând la braţul tatălui său. Voi revedea oare vreodată aceste ziduri liniştite, aceste călugăriţe, aceste prietene ? Nu îndrăznesc să cred ; facă-se voia Domnului. Am fost fericită aici, căci am fost tânără, dar nu mă voi mai întoarce decât după ce voi fi suferit ; când însă bucuriile devin consolări, ele sunt dureroase ; când faci din paradisul tinereţii refugiul bătrâneţii, el este foarte trist ; iată de ce, cu voia Domnului, n-aş mai vrea să mă reîntorc la Sfântul Tei.

Curând însă noutatea impresiilor şi diversitatea călătoriei reuşiră s-o distreze pe Rosemonde.

Tăcută la început, ea răspundea acum întrebărilor lui Jonathas, iar după două zile de drum îl ruga să-i povestească despre Eppstein, despre viața de acolo și despre cei pe care-i va întâlni.

Jonathas era bucuros că putea satisface curiozitatea fiicei sale. La început fusese chiar gelos că Rosemonde regreta atât de mult plecarea de la mânăstire. Nu-i spunea că va fi fericită, ci că va fi iubită, că va fi mândria și fericirea lui și că se va simți tot atât de stăpână ca pe vremuri, când era atât de alintată de Wilhelmina.

Îi vorbi apoi despre tânărul simplu, trist, dar atât de bun pe care-l va vedea, despre Everard care o aștepta cu multă nerăbdare.

Rosemonde se gândise adesea la Everard, care era orfan ca și ea, se născuse în aceeași zi cu ea, era părăsit și nefericit, în sufletul ei mila se adăugase dragostei frățești ce nutrea pentru Everard.

Punea tatălui ei tot felul de întrebări despre acest tânăr. Toate răspunsurile lui Jonathas îl arătau ca pe o ființă visătoare și fermecătoare ; nu știa de ce simțea atunci nevoia de a-l vedea cât mai repede. De altfel, această nerăbdare i se părea naturală ; Everard era fratele ei, crescuseră împreună, avuseseră aceeași doică, Everard era fiul binefăcătoarei ei, era copilul Aldinei a cărei amintire se păstra încă vie la Sfântul Tei, era singurul om care o înțelegea și cu care putea vorbi frățește. Tatăl ei îi spunea că era simplu și încântător. Nu-l mai întrebă deci dacă era inteligent sau învățat, principalul era că nu avea o fire mândră și disprețuitoare.

Nevinovata Rosemonde se gândea astfel la cel pe care-l numea fratele său vroia să grăbească clipa când îi va putea întinde mâna și când îi va putea spune toate bucuriile pe care vroia să i le povestească.

Să mărturisim chiar că bucuria revederii lui Everard, ștergea din sufletul Rosemondei durerea pe care ar fi trebuit s-o simtă la gândul morții apropiate a bunicului. Acest egoism al tinereții, care se crede stăpână pe lume și care nu privește decât înainte, este doar atât de natural — s-o spunem chiar — atât de încântător !

Să uite trecutul ; să nu se ocupe de ceea ce a fost ieri, căci ei îi aparţine viitorul.

Am văzut cum s-a petrecut revederea dintre Rosemonde şi Everard. Băiatul nu era numai modest, era chiar şi timid. Nu numai că era lipsit de orice mândrie era chiar fricos. Duioşia şi neîndemânarea lui se potriveau de minune cu firea hotărâtă şi serioasă a Rosemondei, care nu ura nimic mai mult decât obrăznicia şi îngâmfarea.

Bucuria sa se prefăcu în tristeţe, când observă că Everard o ocoleşte. Oare nu o înţelegea ? Era jignită în simpatia pe care o avea pentru acest tânăr, căci el nici nu se uitase la ea atunci când plecase cu Conrad.

Îşi închipuise că va putea să-l ajute, să-l susţină pe Everard şi suferea că trebuia să renunţe la acest rol de soră iubitoare. Indiferenţa fratelui îi rănea sufletul ; ce ar fi putut face spre a şi-l apropia pe Everard, care se îndepărtase de ea ?

...Tot timpul cât lipsise Everard, Rosemonde fusese neliniştită şi îngrijorată ; cu toate acestea Jonathas se străduia s-o mulţumească. În fiecare dimineaţă călărea şi umbla prin pădure cu maestrul de vânătoare, iar el era fericit când o vedea surâzând. Îi vorbea cât mai mult de Everard căci observase că era singurul subiect care o încânta.

Am aflat destul despre Rosemonde care-l întâlnea acum pe Everard care, sprijinit de trunchiul unui copac o privea venind. Să revenim la ei ; îi vom găsi împreună.

XV.

Văzându-l pe Everard, Rosemonde scoase un țipăt de bucurie.

— Iată pe fratele meu, Everard !

Descălecă și se duse drept spre băiat, căruia îi întinse o mână prietenească.

Era bine dispusă Jonathas îi povestise cum Everard salvase de la înnec copilul unei femei sărace care căzuse în Mein.

— În sfârșit, Everard ! Ce mult ai lipsit ! Începusem să fim îngrijorați. Ai făcut rău că ne-ai lăsat fără veşti ; dar iată-te întors.

În acest timp, Jonathas se apropie de copil.

— În sfârșit, te-ai întors, începu maestrul de vânătoare. Nici nu știi, Everard că pe când lipseai, contele de Eppstein a venit la castel și că te-a căutat mai multe zile în șir fără să te găsească. Asta nu l-a împiedicat însă să plece fără să te revadă

— A plecat ? întrebă Everard.

— Da, azi dimineață, și plecând n-a mai vorbit de tine. Părea foarte nervos și grăbit. Eram aici și văzând că se pregătește să părăsească castelul, l-am întrebat dacă nu te așteaptă. M-a silit însă să tac.

— Plecat ? repetă Everard. Plecat...

— Da, dar în schimb te-ai întors tu, zise Rosemonde.

Deși stânjenit, băiatul o privi cu duioșie ; Rosemonde plecă ochii și surâse.

— Și pentru că te-ai reîntors, vă las, adăugă Jonathas. să vă plimbați singuri mai departe : Rosemonde, de când ești aici, de când îmi petrec timpul umblând cu tine și povestindu-ți mereu, puşca mea n-a mai fost întrebuințată, iar lupii și-au făcut de cap.

— Everard, condu pe această domnișoară în luminișurile pădurii ; le cunoști tot atât de bine ca și mine. Veți mânca împreună; a adus în sacul ei tot ce trebuia, drept desert, veți culege mure și fragi, setea vi-o veți potoli-o la vreun izvor. Ei, și acum vă las, copii... Pe diseară, la cină. Plimbare plăcută copii !

Maestrul de vânătoare își aruncă puşca pe umăr și se îndepărtă fluerând.

Rosemonde și Everard rămaseră singuri. Amândoi erau stânjeniți ; fata rupse cea dintâi tăcerea.

— Să mâncăm numaidecât, Everard, la umbra acestui stejar. Iar în timp ce păsărelele, vor cânta, noi să ospătăm pe iarbă.

Zis și făcut. Băiatul leagă calul de un copac, iar fata întinse pe iarbă o bucată de pânză albă, improvizând o masă ; se așezară să mănânce.

Everard era tăcut ; de abea schimbase câteva cuvinte, dar Rosemonde văzu că ochii lui spun mai mult decât ar vrea, și-i ghicea gândurile.

În veșmintele sale țărănești. Everard, am mai spus-o era frumos, avea mai ales o frumusețe sufletească.

Din gesturile lui cunoșteai mândria și demnitatea firii sale ; privirea lui te fermeca, și cu toată stângăcia și tăcerea lui, nu era prost. Iar Rosemonde, care avea un spirit pătrunzător, învățase să cunoască oamenii.

— Când vom sfârși masa, zise Rosemonde, îmi vei arăta acele colțuri din pădure care-ți plac mai mult. Vrei, Everard ? Spune, nu te va plictisi să fii călăuza și conducătorul meu ?

— Să mă plictisesc ?

— Sau poate, reluă Rosemonde, ți-am turburat plimbarea și singurătatea care-ți place, atât de mult, cum văd prea bine. Singur, te simțeai fericit, pe când eu te plângeam.

— M-ai plâns, Rosemonde ?

— Da, și-mi ziceam : „De acum va avea o soră, o prietenă". Am crezut că ne vom înțelege. Îmi aminteam de zilele trecute și credeam că vom putea relua prietenia frățească ce ne lega. Visam întâmplări ca

acelea povestite în „**Paul și Virginia**", adăugă ea surâzând.

— Ce e aceea „**Paul și Virginia**", întrebă Everard ?

— O carte franțuzească foarte frumoasă, scrisă de Bernardin de Saint-Pierre. Nu ai citit-o ? Ți-o voi împrumuta.

Sperasem că vom fi fericiți. Am fi trăit neștiuți de nimeni, dar atât de mulțumiți, în munți, în păduri cu tatăl meu laolaltă. Mă gândeam în tot timpul la asta. Jonathas, răspunzând întrebărilor mele, îmi încuraja visele și speranțele. De îndată ce am sosit însă, mi-am dat seama că planurile mele nu erau decât iluzii. Ți-am întins mâna ca unui frate, dar mai privit ca pe o străină ; știu că nu ești mândru ; tatăl meu mi-a spus că ai un suflet nobil de ce ești atât de rece și de indiferent atunci ?

— Nu sunt rece și nici indiferent... Dar, ce vrei, sunt copilul sălbatec al acestei păduri, iar prezența ta m-a intimidat, tot așa ca și apariția unei zâne sau a unui înger.

— Ce ? Într-adevăr, te-am speriat atât de mult ? întrebă Rosemonde, râzând. Everard, să nu fim niciodată stăpâniți de mândrie ; îți spun sincer mă simt atrasă de tine, și pentru că te cred cinstit și bun te rog să-mi fii tovarăș și prieten.

De ce să fim singuri, când am putea fi uniți ? Natura în mijlocul căreia trăim și amintirea morților care ne proteguiesc, consfințesc înfrățirea noastră. Să nu ne rușinăm în fața mamelor noastre și a acestor bătrâni stejari, te rog să fii fratele meu, vrei ?

— Mă întrebi dacă vreau ? Ești prea bună, Rosemonde; mă voi sili să merit prietenia ta. Mi-e rușine acum că am fost atât de fricos și de timid ; dar sălbaticul s-a domesticit și în loc să fugă la vederea ta, îți va sta la picioare.

— Îmi iei o piatră de pe suflet, continuă fata. Așa dar, numai din timiditate nu mi-ai vorbit în prima zi, numai din timiditate te fereai să mă întâlnești, numai din timiditate ai plecat cu unchiul Conrad, fără să-ți iei rămas bun de la mine ?

— Da, și numai din timiditate aș fi plecat pentru totdeauna din Germania, fără să te revăd, căci nu te-aș mai fi revăzut dacă soarta nu mi te-ar fi scos în cale.

— Dar acum, acum vei rămâne, se grăbi să adauge Rosemonde; ne vom iubi și ne vom înțelege... Ei bine, la ce te gândești ?

— Cred că n-am vrut să plec în Franța, să mă înrolez în oastea împăratului, numai din timiditate. Doar tatăl meu mai putea... dar a plecat la Viena. Mai era încă ceva care...

— Ce ? întrebă Rosemonde cu neliniște.

Urmă o tăcere apăsătoare. Everard, cu ochii fixi părea că privește adânc în noaptea gândurilor sale. Într-un târziu, el adăogă :

— Rosemonde, Rosemonde, farmecul tău mă atrage, totuși parcă o voce îmi spune : fugi, fugi. Nu mă înțelegi ? Nu trebuie să mă judeci ca pe ceilalți. Eu sunt o fire ciudată, am un caracter cu totul deosebit, nu trăiesc viața celorlalți.

Vezi, îți vorbesc cu încredere, da, am încredere în tine și... mi-e frică de tine ; ceva îmi spune că prietenia noastră va fi nenorocită, ceva îmi spune că aș face mai bine să plec, și totuși nu voi pleca. E soarta noastră, Rosemonde.

— Este Atotputernicul, răspunse fata.

— Da, Atotputernicul, rosti Everard devenind visător. Doamne, tu care călăuzești pașii mei, tu care mă faci să doresc această îndepărtare fără ca să-mi dai curajul și puterea de a pleca, Doamne, numai pe tine te ascult, fă cu mine ce vrei.

De ce mă neliniștesc, când mâna ta mă conduce ? Poate că mama mea mă sfătuește să plec, dar dacă Tu, Doamne, vrei altfel, ce pot să fac ?

— Da, da, rămâi, zise fermecătoarea Rosemonde, vom fi atât de fericiți împreună ! Mi-a spus tata că sunt colțuri de pădure în care-i place să te retragi. Mă vei duce și pe mine acolo și vei vedea că e mult mai mai bine să fim împreună, decât singuri ! Departe de tine, fără tata, care-și petrece toată ziua în pădure, m-aș plictisi de moarte, pe când împreună, vom putea vor-

bi, ne vom putea împărtăși ideile, simțirile, în sfârșit, vom putea învăța împreună.

Pari mirat, cu siguranță că mă crezi o fetiță neștiutoare ? Te înșeli însă, am învățat multe, pot să te înțeleg și să-ți răspund aproape la toate întrebările pe care mi le vei pune. Mărturisesc că n-am adâncit ca tine, care ești bărbat, cunoștințele mele de franceză, de greacă, de latină, de istorie sau de matematici, care nu-mi plac deloc.

— Rosemonde, Rosemonde, dar eu nu știu nimic din toate acestea ?

— Ce e ? Ce spui ?

— Adevărul. Mama ta m-a învățat să citesc, Dom Aloysius să scriu, dar ei au murit iar eu am rămas singur și părăsit aici, neavând alt profesor decât natura și neprimind altă educație decât pe aceea a naturii. Cine ar fi putut să mă învețe ? Nimeni. N-am deschis decât biblia, și aceasta încă foarte rar. Copacii și păsărelele nu mă certau pentru neștiința mea pentru prima oară mi-am dat seama cât de puțin sunt instruit, acum o lună, la sosirea unchiului meu ; pentru prima oară mi-e rușine de mine, acum.

— Este oare cu putință ? Da, fără îndoială, aș fi trebuit să mă gândesc că nu putea fi altfel... sărman prieten, te rog iartă-mă dacă, fără să vreau, te-am jignit.

— Nu m-ai jignit. Rosemonde, vezi prea bine că tovărășia mea nu poate să-ți placă, căci nu ți-ar fi folositoare, nu sunt la înălțimea minții tale, și poveștile mele nu te vor distra, ci te vor obosi ; vezi bine că aveam dreptate, și că aș face foarte bine să plec, să mă duc la luptă.

— Prietene, răspunse Rosemonde, ai un suflet prea nobil pentru a asculta glasul mândriei sau al lingușirii. Rămâi aici și vom putea fi folositori unul altuia. Everard, ai un suflet curat ; cu siguranță că livezile, pădurile, păsărelele și cerul te-au învățat multe lucruri folositoare. Mi le vei spune și mie, căci îmi sunt necesare. Iar mie, eu care datorez soartei, sau mai bine zis contesei Aldina, învățătura mea, dă-mi voie să-și înapoiez ceea ce am luat de la mamă, dă-mi voie să fiu profesoara ta, va fi încântător.

— Nu, Rosemonde, acum e prea târziu, mult prea târziu.

— Dumnezeule ! Crezi că învățătura e atât de grea ? Nu vei afla nimic nou, Everard : vei vedea cum popoarele se nasc ca și isvoarele muntelui, cum geniile se înalță ca stejarii, cum revoluțiile izbucnesc ca furtunile. Sunt cărți care te vor încânta ca și o frumoasă seară de Mai, sunt epoci, care te vor mâhni ca și o zi ploioasă de Decembrie. Limbile străine nu sunt mai greu de învățat decât semnele cerului și ale vântului ; vei fi mândru când vei întâlni în istoria Germaniei numele glorioasei tale familii, numele tău, Eppstein.

— Dar oare eu sunt un Eppstein ? întrerupse Everard cu tristețe. Te înșeli, Rosemonde, eu sunt un copil părăsit, renegat de tatăl său. De ce să învăț, de ce să mă înalț ? Pentru a înțelege mai bine starea de decădere în care mă aflu ? Mie mi-ajunge ceea ce sunt. Mama mea mă călăuzește, mi-este de ajuns. Nu mă înțelegi ? Dar dacă vei fi prietena mea, dacă vei fi părtașa secretelor mele, îți voi spune lucruri care te vor mira și înspăimânta chiar. Ți-o repet : sufletul și existența mea sunt foarte ciudate ; Atotputernicul mă îndreaptă spre un viitor de la care nu pot să mă abat. „El" vede pentru mine, atunci la ce-mi va folosi știința omenească ? Neștiința mea îmi este de ajuns pentru a-I asculta. Știința mă va înspăimânta ; cel mai bun lucru pentru mine ar fi să plec, sau dacă nu, să nu învăț nimic.

...Nu vom reproduce aci toate rugămințile Rosemondei, nici toate răspunsurile lui Everard. Aproape că ghicim ce și-au spus ei, care a fost rezultatul acestei lupte dintre instinctul luminat și prudența cea oarbă.

Rolul de proteguire și de învățătoare se potrivea de minune cu sufletul senin și cu firea serioasă a tinerei fete. Ea îi arâta lui Everard cât de încântătoare aveau să fie lecțiile lor, la umbra copacilor și în singurătatea pădurii. Băiatul ezita, părea că acceptă, apoi șovăia iar.

Își petrecură toată ziua în aceste discutii. Sfaturile Rosemondei — s-o recunoaștem — erau deseori întrerupte de jocuri copilărești.

Soarele asfințise. Intunericul nopții avea să cuprindă în curând pământul ; Everarrd se grăbi deci s-o conducă pe Rosemonde la casa maestrului de vânătoare. Nu se hotărîse încă să accepte propunerile fetei, ba chiar gândea că va pleca a doua zi, dis de dimineață.

Nu spuse nimic Rosemondei, căci nu-i putea spune, pentru ce vroia să plece insulta pe care o primise de la tatăl său și care-l împiedica să se mai întoarcă la castelul din care plecase. Era frământat de aceste gânduri, când intră în casa lui Jonathas ; maestrul de vânătoare îl aștepta

— Ce mult ați lipsit ! Eram neliniștit. Everard, iată o scrisoare pe care am primit-o de la d-l conte. Citește-o, te privește.

Everard luă hârtia cu o mână tremurătoare și o citi. Contele îl înștiința pe Jonathas că se stabilea pentru totdeauna la Viena și nu se va mai reîntoarce niciodată la Eppstein.

„Anunță pe fiul meu, mai adăugă Maximilian, că poate stăpâni castelul și că poate încasa un sfert din venituri. Voi trimite în fiecare an pe cineva, ca să ia partea mea. Dar Everard, să știe bine, că n-are nici dreptul de a părăsi castelul și nici voie să vină aici. Destinele noastre trebuie să fie despărțite și nu-i dau voie să le unească. Aceasta e singura condiție pe care i-o pun. Va face tot ce va voi, dar numai aici, la Viena, n-are dreptul să se arate. Nu-l voi mai turbura niciodată, dar nici el să nu mă turbure pe mine. Nu-i voi cere niciodată socoteală pentru faptele sale, dar nici el să nu caute să afle motivul faptelor mele. Ca să fim liniștiți amândoi, să rămânem străini unul de altul. Aceasta e hotărârea mea, să nu caute să i se împotrivească".

Everard nu era nici trist nici vesel, la citirea acestei scrisori. Plecase capul în piept, dus pe gânduri.

— Ei bine ? întrebă Rosemonde neliniștită.

— Ei bine, răspunse el suspinând, Dumnezeu vrea să rămân.

XVI.

Aproape de castelul Eppstein la două sute de paşi de căsuţa maestrului de vînătoare, se afla, la marginea pădurii, un luminiş unde ţăranii din împrejurimi se strîngeau Duminica.

Aci era locul de petrecere al celor din vecinătate.

Ceva mai departe, la umbra unui tei, stăteau bătrînii şi înţelepţii satului. Între copaci, o fîntînă limpede la care ajungeai coborînd nişte scări de piatră acoperite cu muşchi. În jurul fîntînii, se află bănci pe care se odihneau cei care veneau să ia apă.

Într-o dimineaţă de Septembrie, la trei ani după moartea lui Gaspard, un tînăr, culcat pe iarbă, desena trunchiul găunos al unui arbore din care albinele îşi făcuseră adăpost. Tînărul îşi întrerupea deseori lucrul, pentru a privi luminişul. Dar nimeni nu se arăta, căci era o zi de lucru. Nu se auzea decît şipotul apei şi cîntecul unei privighetori rătăcite printre crengile copacilor.

După o oră de aşteptare, o fată tînără apăru dintr-un desiş. Tînărul se ridică ca pentru a-i ieşi întru întîmpinare ; dar după cîţiva paşi se opri, privind-o fără a fi văzut.

Tînărul nu era altul decît Everard, iar fata era Rosemonde.

Everard, nobil şi frumos, purta cu mai multă eleganţă ca altădată, costumul său simplu, dar pitoresc ; privirea sa era tot aşa de speriată şi duioasă, dar mult mai pătrunzătoare şi mai tristă ; fruntea sa părea tot atît de serioasă, dar cutele ei erau parcă mai adînci

Rosemonde, încîntătoare şi demnă, era îmbrăcată cu un ilic roşu şi cu o fustă neagră ; gulerul încreţit al

cămăşii dădea o mare distincţie feţei sale. Avînd pe umăr un urcior mare de pămînt şi ţinînd în mînă unul mai mic, ea se îndrepta spre fîntînă.

În vreme ce cobora scările, roase de vreme, Everard îi ieşi în cale.

— Bună ziua, Everard, îi zise ea zărindu-l, fără să pară surprinsă, căci era sigură că-l găseşte aici.

Se aşezară amîndoi pe bancă.

— Iată, Rosemonde, spuse băiatul, arătîndu-i tabloul, aproape am terminat desenul şi cred că, datorită sfaturilor pe care mi le-ai dat ieri, n-a ieşit prea rău. Am căutat să-i imprim acea sălbăticie pe care Albert Dürer, a cărei sublimă epopee mi-ai povestit-o mai demult, o atribuia pădurilor noastre.

— Dar este foarte bine, răspunse Rosemonde. Un singur lucru umbra acestei crengi poate produce un efect mai frumos.

Şi luînd creionul, ea corectă greşala din câteva trăsături.

— Acum e perfect, zise Everard bătând din mâini, iar eu sunt de două ori mai mândru de opera mea, de când ai lucrat şi tu la ea. Trebuie să fii tot atît de bună pe cât eşti de frumoasă, Rosemonde, pentru a avea atâta bunăvoinţă şi răbdare cu un şcolar neîndemânatec.

Ce copil eşti, răspunse fata, în timp ce el, cu sufletul lui inocent, o admira ; spuse, nu-i aşa că studiile noastre sunt fermecătoare ?

Şcolarul meu nu este oare şi prietenul meu ? Şi apoi eu sunt foarte mândră, Everard, că pot reda nobleţei germane pe unul din cei mai strălucitori reprezentanţi ai ei, un cavaler chemat să îndeplinească datorii atât de mari, dar care, din pricina neştiinţei se plictisea grozav. Am făcut pentru tine, ceea ce ar fi făcut mama ta, sau ceea ce ar fi trebuit să facă contele Maximilian. Ce progrese ai făcut în aceşti trei ani ! Ce repede înţelegeai orice ! Ce iute ghiceai până şi ceea ce eu însămi nu ştiam !

Acum te poţi arăta la Curtea din Viena ; cine-ţi va putea ţine piept ?

— Din păcate, răspunse trist Everard, nu prin ştiinţă m-ai făcut fericit ; la ce bun să mai îmbogăţesc gândirea, când albia vieţii este atât de îngustă? Cum poate schimba

un nume strălucit, un destin întunecat ? Niciodată nu mi-am iubit mai mult singurătatea decât astăzi când cunosc lumea ; dacă prezența ta nu mi-ar fi atât de dragă, crede-mă că te-aș urî pentru lecțiile tale. Nu exist decât din clipa când te-am revăzut, dar sufăr de când am învățat să gândesc. Rosemoned, poate că într-o zi îți va părea rău de darul pe care mi l-ai făcut.

— Nu voi regreta niciodată că am redat pe un Eppstein țării sale.

— Da, dar eu sunt un Eppstein renegat și uitat, răspunse Everard, dând din cap cu tristețe ; nu voi fi niciodată un general celebru ca bunicul meu Rudolf, de care se temea și Frederich cel Mare și nici un diplomat dibaci ca strămoșul meu Kaunitz ; voi fi cel mult eroul câtorva legende triste, și dacă se va vorbi de mine cândva, asta nu se va întîmpla nici la orașe, ci poate prin cocioabele țăranilor.

— Everard, întrerupse Rosemonde, iar cu aceste gânduri ?

— Da, căci simt că soarta mea e nenorocită. De când m-ai obișniut cu realitatea, îmi dau seama de viața ciudată pe care Dumnezeu mă silește s-o duc alături de o moartă. De când am început să întrevăd adevărul, îmi dau seama că sunt în afara lumii ; sunt orice vrei, o umbră, o fantomă, o amenințare, poate o răzbunare, dar nicidecum un om.

— Everard !

— Nu poți face nimic împotriva acestui destin. Tu, Rosemonde, îmi stai înainte, dar mama se află în spatele meu. Tu, poate ai fi un viitor strălucit, ea însă e un trecut măreț. Dar, hai să vorbim despre altceva.

Urmă o tăcere apăsătoare.

— Ai isprăvit istoria războiului de 30 de ani ? întrebă Rosemonde.

— Da, Wallenstein era un general tot atât de glorios, pe cât de celebru era poetul Schiller. Îți mulțumesc, Rosemonde, că m-ai ajutat să cunosc cronicile trecutului, că ai împodobit existența mea cu viața acestor bărbați străluciți, îți mulțumesc că m-ai învățat ce înseamnă entuziasmul. Iartă-mă, când îți spun cuvinte usturătoare,

nu mă asculta, sunt nedrept, sunt rău, totuși eu te iubesc și te respect.

— Everard, zise Rosemonde — și într-adevăr vocea sa gravă și atitudinea ei serioasă o făceau să semene cu o mamă care-și descălește copilul — știu că ești bun și duios, dar te cert, pentru că ești trist și descurajat. De ce crezi în fatalitate și nu în Providență ? Faci rău.

Oare Atotputernicul și mama ta, nu veghează asupră-ți ? Îți lipsea un singur lucrù ; educația minții. Am fost aleasă pentru a ți-o da, și atunci, iarna în fața vetrei, sau vara în peștera ta, sau la umbra acestei fântâni, am discutat, citit și gândit, ai învățat repede, tot ceea ce știam și apoi, întrecându-mă, mi-ai arătat ceea ce eu nu cunoșteam încă. Acum, fie că vei rămâne în mijlocul acestei singurătăți, fie că te vei duce la Viena, vei fi pretutindeni o inteligență luminată. Acum te poți conduce singur și poți sfătui și pe alții. Nu turbura, prin îndoielile și tristețile tale, bucuria pe care o simt când mă gândesc că am contribuit, cu slabele mele mijloace, la a te face demn de numele pe care-l porți și de viitorul pe care-l aștepți.

— Voi fi fericit, Rosemonde, atât timp cât vei fi aici, întocmai ca florile care cresc atât timp cât soarele strălucește pe cer.

— Foarte bine, dar acum lasă-mă să iau apa pe care trebuie s-o duc imediat acasă, și pe urmă, dacă vrei vom revedea împreună istoria Hobenstaufenilor.

— Cred și eu că vreau, strigă entuziasmat Everard. Rosemande, îți promit să nu mă mai gîndesc la trecut, dacă rămâi azi cu mine toată ziua.

Și cei doi prieteni își strânseră mâinile surâzând. Apoi, Rosemonde umplu cu apă urciorul cel mic, iar Everard pe cel mare.

Cerul era de un albastru deschis, iar fețele lor se oglindeau pe suprafața lucie a apei.

— Lasă-mă să beau, zise Everard.

Și Rosemonde îi dădu să bea.

Sculptorul care i-ar fi putut vedea, care ar fi putut admira atitudinile lor pline de grație, ar fi găsit cel mai frumos grup ce se poate închipui.

Cu urciorul pe umăr, Rosemonde se îndepărtă. Cu celălalt în mînă şi cu desenul sub braţ, Everard o urma. Amîndoi se îndreptau spre casa maestrului de vânătoare.

Mergând, se uitau adesea unul la altul. Privirea lui Everard era plină de admiraţie şi duioşie, cea ce Rosemondei plină de seriozitate şi bunătate.

XVII

Descrierea acestei dimineți ne face să înțelegem care a fost, în timpul acestor trei ani, viața celor doi tineri. Duiosul cavaler al Munților Taunus și serioasa pensionară a mânăstirii Sfântului Tei, se dezvoltară amândoi așa cum le cerea caracterul și destinul lor. Rosemonde îl învățase pe Everard, Everard o iubise pe Rosemonde. Singuratecul de altă dată nu mai era singur. Avea în sfîrșit cui să împărtășească sentimentele sale, cui să-i dedice timpul pe care mama sa i-l lăsa liber. Era fericit ascultînd-o pe Rosemonde făcea ceea cei spunea ea. O lăsa să fie stăpână minții sale. Îi închina totul.

Singurul lucru pe care Everard îl păstra pentru el, fu respectul și dragostea sa pentru umbra Aldinei.

Încolo, împărtășea Rosemondei toate secretele sale; dar nu-i pomenea decât anevoie de aparițiile și sfaturile Aldinei.

Ca și dragostea cea adevărată, respectul filial îl împiedica pe Everard să trădeze secretul acestui mormânt, închis pentru toți în afară de el.

De atunci, Everard ducea o existență dublă, împărțindu-se între dragostea față de mama sa și aceea pentru Rosemonde; dar Aldina nu părea supărată de aceasta.

Când Rosemonde era lângă el, lucra împreună cu ea, căci era fericit s-o poată auzi vorbind. Când ea lipsea, se afunda în pădure și chema pe mama sa, care-și lua asupra lui stăpânirea de altădată și care-i vorbea întotdeauna, fie pentru a-l învăța ceva, fie pentru a-l face mai bun.

El nu pomenea nimic Rosemondei, despre aceste convorbiri.

Razele slabe ale lunii și licărirea slabă a stelelor, erau singurii martori ; trebuie să spunem însă că mama lui îl plângea și că, dacă el nu-și da seama de amărăciunea imputărilor, simțea mila și compătimirea ei, căci el se întorcea totdeauna din peșteră trist și gânditor.

Iar când Rosemonde îl întreba care-i cauza necazurilor sale, el nu-i răspundea : începea să plângă și-i vorbea cu mâhnire de viitorul său întunecat. Atunci nici chiar ea nu putea să-l mai consoleze. În afară de aceasta, el era cu totul supus Rosemondei, a cărei influență o suferea zi de zi.

Să mărturisim însă că ea se folosea de această putere cu foarte multă băgare de seamă. Întreprinsese cu voioșie și terminase cu dragoste educația lui Everard ; dovedise multă răbdare atunci când trebuia să parcurgă cu el paginile grele de știință, îi arătase cu multă bunăvoință tot ce știa ; istorie, geografie, desen, muzică. Îl învățase franceza și engleza, îi vorbise în sfârșit, cu înflăcărare, de literatura țării sale.

În multe privințe, el o depășise, în altele, ea îi era superioară ; era foarte impresionant să-l vezi pe acest copil care servise de profesor celuilalt, și era într-adevăr o minune dibăcia cu care această fată reușise să facă dintr-un țăran neștiutor, un bărbat elegant și învățat.

Ne-ar fi imposibil de altfel, să povestim evenimentele acestor trei ani. Nimic nu era mai simplu decât existența pe care o duceau Rosemonde și Everard, existență lipsită de evenimente dar bogată în idei.

Să-i urmărim în decusul unei zile și vom cunoaște viața lor în acest răstimp.

Dis de dimineață Everard părăsea castelul, unde se instalase definitiv, și după ce se ruga la mormântul mamei sale, venea la coliba lui Jonahtas.

În vreme ce Rosemonde, ca o bună gospodină deretica prin casă, el învăța singur ; citea lecțiile din ajun, sau le învăța pe cele noi. Urma masa în familie întotdeauna simplă și veselă. Veneau apoi orele de lucru în casă, când timpul era ploios, în luminiș sau la fântână, când era frumos.

Cu toate acestea, lecțiile nu erau rău făcute, deși se petreceau într-un lan de grîu, iar lecturile nu erau mai puțin pasionate, deși erau întovărășite de cântecul păsărilor.

Seara se odihneau sau vorbeau. Iarna se așezau în fața focului din vatră, vara, pe banca din prag sau chiar pe iarbă. Iarna, ascultau zgomotul ploilor sau priveau dansul fulgilor de zăpadă, vara contemplau asfințitul soarelui și răsăritul stelelor. Apoi, Jonathas și Rosemonde aveau întotdeauna de istorisit vreo poveste minunată sau vreo legendă încântătoare.

Îndeosebi, maestrul de vânătoare, cel mai bun povestitor de prin părțile locului, nu termina niciodată cu depănarea amintirilor sale. Nu uita nici poveștile de dragoste, care ar fi fost poate periculoase pentru copii, dacă el nu le-ar fi spus cu atâta nevinovăție și naivitate.

Atunci când nu se vorbea, Rosemonde se așeza la clavecin și cânta cele mai frumoase bucăți de Glück Haiden, Mozart sau de Beethoven, care tocmai începuse să se facă cunoscut.

Nu s-ar putea descrie efectul pe care aceste melodii îl făceau asupra lui Everard, al cărui spirit era tot atât de profund ca și muzica.

În timp ce dragostea Rosemondei luneca pe clape, gândurile tânărului visător alergau nestingherite pe câmpiile fără margini ale imaginației.

Am spus că Everard se simțea înconjurat de o armonie sublimă și că, în tăcerea sa, auzea glasuri cerești.

De multe ori recunoștea în inspirațiile maeștrilor muzicii, notele divine ale acestei armonii.

În acele momente, Rosemonde îi apărea, ca și altă dată Aldina, precedată de sunete serafice și înconjurată de nimbul melodiei. Ar fi venerat-o atunci ca pe o sfântă, dacă vocea lui Jonathas nu i-ar fi amintit că se află pe pământ și nu în paradis.

Apoi, cu toate că evenimentele erau foarte rare în viața sa, pustnicul nostru credea că în cutare sau cutare sonată sau simfonie se oglindește însăși istoria vieții sale.

Da, această melodie minunată și gravă, era fondul trist și întunecat al existenței sale, amintirea veșnic prezentă a mamei sale, amenințarea surdă a unui viitor necunoscut ;

în timp ce fanteziile vesele și luminoase — arabescuri de sunete brodate pe canavaua acordurilor monotone, — îi reaminteau soarele sclipitor, surâsul fermecător al Rosemodei, câmpiile aurii, pădurile înfrunzite și lecțiile sale amestecate cu jocuri copilărești. Everard asculta și se desfăta, legănat de capriciile armoniei, până când, — ca o bubuitură de tunet în cerul albastru, — o notă fulgerătoare îi evoca evenimente sinistre.

Când nu se povestea, când nu se făcea muzică, atunci Rosemonde și Everard cîntau cu voce tare. Astfel, într-o seară, fata citi Hamlet.

Everard ascultă în tăcere această dramă sumbră, și când lectura fu terminată, fără a spune un cuvînt, plecă, covârșit de povara gândurilor.

A doua zi, el împărtăși Rosemondei impresiile pe care epopeea îndoelii i le lăsase în suflet.

Amândoi vedeau fără încetare o umbră pe lângă ei. Erau tineri, trişti și foarte slabi. Credeau că au de îndeplinit ceva înspăimântător și că nu sunt decât instrumentele unei fatalități răuvoitoare.

Everard nu îndrăznea s-o spuie, dar lui, ca și lui Hamlet, îi era frică de viață, de speranță, de siguranță, dar mai ales de dragoste.

— Este totuși, zicea Everard gînditor, o mare diferență între prințul Danemarcei și mine: el cunoștea misiunea destinului său, eu nici nu o bănuiesc măcar. El vede ținta spre care merge, sau cuțitul cu care trebuie să lovească și se înspăimîntă. Ce ar fi fost dacă întocmai, ca mine, ar fi bâjbâit prin întuneric sau s-ar fi simțit un călău orb?

— Everard, ce spui? strigă disperată Rosemonde.

— Da, Rosemonde, poate că insuflu teama, dar fiecăruia îi e milă de mine. Cu toate acestea nu sînt nebun. Revelațiile mele nu mă înșeală. Hamlet era instrumentul unei răzbunări și eu trebuie să fiu instrumentul unei pedepse. Mama este tristă și plânge necontenit. Poate nu voi lovi, dar voi fi cauza pentru care Domnul va lovi. N-am venit pe lume pentru altceva, Rosemonde. Sunt oameni mari și glorioși, sunt alții care îndeplinesc lucruri minunate, sunt alți care schimbă fața pământului, dar eu nu sunt dintre aceștia. Nu sunt liber ca semenii mei, și nu

voi folosi Creatorului sau Satanei decât pentru a pedepsi pe cineva. Ca o piatră căzută pe marginea drumului, nu sunt bun decât pentru a face ca cineva să cadă în infern. Într-acolo mă conduce viața, această viață pe care tu, Rosemonde, vrei s-o faci folositoare.

Acestea erau, cîteodată, tânguierile acestui suflet obidit. Cu mare greutate, surâsul Rosemondei îl liniștea și-i dădea speranțe.

Datorită îngrijirilor, curajului și bunătății ei, tânăra fată reușea.

Cine va triumfa în această luptă dintre dragoste și soartă ? Cine va învinge ? Speranțele Rosemondei sau influențele Aldinei ? Cea care trăia, sau cea care murise ? Numai Dumnezeu știa !

Cunoaștem acum amănuntele impresionante sau înfricoșătoare, copilărești sau sinistre, ale acestor trei ani de viață.

Să adăugăm că, dacă noi am pronunțat de mai multe ori cuvântul **„dragoste"**, cei doi copii nu-l rosteau niciodată. Everard era prea trist, iar Rosemonde prea cinstită pentru aceasta.

Daphnis și Cloe s-au iubit fără să știe, fără să și-o fi mărturisit.

Numai o revelație din afară i-ar fi putut lumina.

Trăiau nevinovați laolaltă, sub cerul albastru, la umbra copacilor, în casa rustică, totdeauna uniți, mână în mână, atingându-și frunțile când citeau aceeași carte.

XVIII.

Jonathas avea un suflet cinstit şi naiv. Lipsit de spiritul prevederii, în sufletul său nu se putea încuiba vreo pasiune, iar mintea lui era incapabilă să provoace sau să oprească cursul evenimentelor.

Everard şi Rosemonde îi păreau tot doi copii.

Deşi crescuseră şi se schimbaseră atât, el nu se înşela prea mult; nevinovăţia sufletelor lor îndreptăţea această credinţă.

Ar fi fost într-adevăr frate şi soră — aşa cum obişnuiau să se numească — dacă o prietenie mult mai sinceră nu i-ar fi unit în convorbirile şi jocurile lor. De-i întrebai dacă se iubeau, ţi-ar fi răspuns cu multă nevinovăţie, „da", ei nu-şi dădeau însă seama de ceea ce se petrecea în sufletele lor. Numai o întîmplare le-ar fi putut dezvălui această taină.

Pentru a grăbi desfăşurarea poveştirii lor de dragoste, Atotputernicul le-a hărăzit această întâmplare.

...Într-o zi maestrul de vânătoare, întorcându-se acasă, găsi o scrisoare. Era de la Conrard.

Tovarăşul împăratului care, de trei ani, nu le mai dăduse nici o veste, le vorbea puţin despre el şi le trimetea numai o amintire.

De altfel, spera să vină să-i vadă în curînd, căci de multe ori — în timpul glorioaselor campanii — se gândea la familia ce se adăpostea în munţii Taunus.

Le trimitea tuturor cele mai calde urări.

Ei erau singurele rude pe care le mai avea.

În tabără, sau când gornistul suna pornirea la atac, imaginea lor îi trecea pe dinaintea ochilor.

Dar ei oare, ei se gândeau la cel plecat ? Jonathas îl pomenea vreodată ? Copiii se rugau pentru el ? Tânărul Everard, tovarășul său, era tot atât de sălbatic, de singuratec și de visător, sau întocmai ca Hypolit, eroul lui Racine, s-a domesticit ? Iată ceea ce scria Conrad.

— Desigur că păstrăm mereu în mintea și în sufletele noastre amintirea lui, exclamă Jonathas, înduioșat de citirea acestei misive.

Este frumos din partea lui că nu ne-a uitat.

Și acum, la masă, copii. Să bem în sănătatea lui.

Într-adevăr, Jonathas bău în amintinea lui Conrad câteva pahare mai mult ca de obicei ; își simți chiar sufletul extaziat și limba dezlegată.

Era la sfârșitul lui Decembrie. Noaptea se lăsase. Afară, zăpada cădea în fulgi mari. Un foc vesel ardea în vatră, răspândind o căldură ce te îmbia, tot așa ca și vinul, la vorbă.

După ce isprăviră cu cina, Jonathas se cuibări într-un jilț de piele. Copiii se așezară în fața lui, pe o bancă, mică din fața patului. Vorbeau, bineînțeles, despre Conrad.

Jonathas, era aproape de aceeași vârstă ca și cumnatul său, pe care-l cunoscuse din copilărie. Povesti despre plimbările sale singuratice, despre gusturile sale serioase și în sfîșit, despre felul în care el fiul celei mai strălucite familii din Germania, devenise oaspetele lui Gaspard și iubitul lui Noemi.

Povestea era prea asemănătoare cu a lor, pentru ca Rosemonde și Everard să nu asculte cu cea mai mare luare aminte, cele ce le povestea Jonathas.

Odaia nu era luminată decât de flăcările focului numai maestrul de vânătoare, care sta lângă vatră, era luminat ; copiii se aflau în umbră.

Fără să știe de ce, ei se simțeau emoționați și-și țineau răsuflarea ca la apropierea unui mare eveniment.

— Știți, întrebă Jonathas, când mi-am dat seama de iubirea lui Conrad pentru Noemi ?

Observînd că soarta încăpățînată îi scotea întotdeauna față în față.

Noemi avea o capră pe care o ducea la păscut în livada din marginea pădurii. Ei bine, la orice oră s-ar fi

dus şi pe orice potecă ar fi apucat, era sigur că se va întâlni cu Conrad, care se plimba cu puşca pe umăr. Cu un aer indiferent, el o oprea atunci pe Noemi ; şi astfel începea convorbirea. Când nu era capra, era o vizită, iar cînd nu era nici o vizită, era slujba de Duminică, care o silea pe Noemi să iasă din casă şi dragostea care-l conducea pe Conrad pe urmele tinerei fete.

Şi, mai adăugă Jonathas, pe vremea aceea eu eram tot atât de tânăr ca şi ei ; nu mi-era greu să ghicesc că aceste întîlniri nu se datorau numai întâmplării.

Everard şi Rosemonde se priviră, cu tot întunericul în care se aflau. Şi ei, atraşi ca de un magnet de neînvins, se întâlniră, fără să vrea, de multe ori ; nu se vorbiseră ; se credeau singuri, gândeau unul la altul, şi deodată într-un luminiş sau pe marginea unei ape, se pomeneau faţă în faţă, veseli amândoi, dar uimiţi de această legătură nevăzută, care-i apropia, fără ca voinţa lor să poată interveni.

— Îmi amintesc, reluă Jonathas, de ziua în care câinele lui Gaspard a omorât pitulicea lui Noemi. Fata plângea cu suspine, căci iubea mult acestă pasăre care, la primul strigăt al stăpânei sale, venea şi se aşeza pe mâna ei. Conrad nu zise nimic, dar plecă în pădure ; reveni seara, cu hainele sfâşiate şi mâinile însângerate, dar aducând lui Noemi, cinci păsări cântătoare, în loc de una, viitorul în locul prezentului. Într-adevăr, reuşise să pătrundă acolo unde nimeni n-ar fi putut ajunge. Lacrimile de tristeţe se schimbară repede în lacrimi de bucurie ; dar această ispravă a lui Conrad se potrivea atât de puţin cu caracterul lui, încât dacă Gaspard ar fi văzut mai bine...

Nici Rosemonde şi nici Everard nu auziră sfârşitul acestei fraze. Mîinile lor se uniră ; iar Rosemonde îşi aminti de surpriza pe care i-o făcuse Everard.

Într-o zi, îi desenase pe o bucată de hîrtie planul unei grădiniţe de la mânăstire, pe care o cultivase singură şi de care-i părea nespus de rău.

A doua zi, plimbîndu-se prin grădina tatălui său, Rosemonde, zări ceva ce o făcu să chiuie de bucurie : o grădiniţă asemănătoare cu cea pe care o părăsise la Sfântul Tei.

Într-un colț, Everard se bucura de fericirea ei. Iar ea, era cu atât mai mândră și-i era cu atât mai recunoscătoare băiatului, cu cât era pentru prima dată că Everard punea mâna pe o sapă sau un hârleț.

...Povestea pitulicei avea o mare legătură cu cea a grădiniței ; cei doi copii, deși tulburați, erau încîntați de această asemănare.

Rosemonde strânse mâna lui Everard, ca și cum ar fi vrut să-i mulțumească încă odată pentru plăcerea pe care i-o făcuse în acea zi.

Mâinile lor rămaseră unite, iar ei erau fericiți. Lí se părea că ceea ce povestea Jonathas era un vis frumos.

— Erau într-devăr două suflete foarte nobile, continuă maestrul de vânătoare. Erau nevinovați ca doi îngeri. Erau tineri, frumoși și se iubeau.

Eu eram aproape de aceeași vârstă cu ei : și eu o iubeam atunci pe Wilhelmina, și de aceea îi înțelegeam, poate chiar mai bine decât se înțelegeau ei înșiși.

Într-o zi Noemi se îmbolnăvi. Din fericire, nu era grav. Doctorul îi interzise totuși să părăsească patul câteva zile. Conrad nu avea de ce să se neliniștească, dar rămânea singur. O mare tristețe îi cuprinse atunci sufletul.

De multe ori îl înlocuiam pe bătrânul Gaspard. De fiecare dată când ieșeam, mă întâlneam cu acest tânăr ; mă întrista durerea și disperarea lui. Când mă vedea își ștergea lacrimile. Nu vroia să-mi spună ce-l întrista.

„Ce vrei?" îmi răspundea el, de câte ori îl întrebam ce are, **eu nu știu, nu-mi explic cauza indispoziției mele. Orice mă jignește, orice mă supără, orice mă face să plâng, dar nu știu de ce?**

Eu însă, îmi dădeam bine seama care era cauza supărării sale și i-aș fi putut-o spune, căci, și eu o iubeam pe Wilhelmina, dar fusesem despărțit de ea.

Dacă umbra ce-i învăluia pe Everard și Rosemonde n-ar fi fost atât de deasă, s-ar fi putut vedea cât de adâncă fusese asupra lor impresia cuvintelor lui Jonathas.

Cu o lună mai înainte, Rosemonde petrecuse câteva zile la o rudă a tatălui său, din alt sat.

La întoarcere Everard îi povestise ce lungi și plicticoase îi păruseră zilele petrecute departe de ea.

Plângea atunci ceasuri întregi, fără să știe de ce : tînjea de dorul ei.

— Doamne, gândiră ei atunci, când ești atras fără încetare spre cineva, cînd ți-ai da fericirea și viața pentru mulțumirea cuiva, când simți că nu trăiești decât pentru altcineva, atunci înseamnă că iubești. Doamne, Doamne, iată deci misterul pe care-l căutam : este dragostea !

O lume necunoscută se dezvălui celor doi copii, minunați, și poate puțin speriați de descoperirea lor. Tremurau de emoție. Trupurile lor se atinseră, mâinile lor se țineau strâns ar fi putut auzi atunci bătăile inimilor, dacă tumultul gîndurilor nu le-ar fi acoperit.

Afară, noaptea era liniștită și senină. Vântul încetase să mai sufle. Luna strălucea pe cer și trimitea câteva raze în ferestrele cocioabei. Pădurea părea adormită. Everard și Rosemonde se simțeau înspăimîntați de tăcerea ce-i înconjura.

— Dar până la urmă, cum s-a înțeles Conrad cu Noemi ?, întrebă Everard cu o voce întretăiată de emoție

— S-au înțeles fără să-și spună nimic, răspunse Jonathas. Cei ce se iubesc n-au nevoie de cuvinte pentru a se înțelege. Ei nu se iubeau însă ca alții. Erau atât de curați și de nevinovați, încât îmi făcea impresia că sunt căsătoriți, chiar când nu erau ; credeam că Domnul i-a unit, înaintea preotului. Și apoi, au suferit atâta, încât durerea și moartea i-a învăluit într-un nimb sfânt.

Povestea dragostei lor este tot atât de cucernică ca și viețile sfinților și ale martirilor.

Aveau încredere în mine și-mi împărtășeau gândurile lor. Cu câtă duioșie vorbeau unul de altul.

Noemi i-a povestit Wilhelminei, care apoi mi-a spus și mie, cum într-o zi stăteau pe bancă amândoi. Cu mâinile împreunate citeau o carte — cu toate că ei n-au citit cu adevărat, decât o singură carte, aceea a sufletului lor — și fără să știe cum, respirațiile lor nevinovate se amestecară, iar buzele lor se uniră și atunci și-au spus, fără cuvinte, ceea ce bănuiți : **că se iubeau.**

În timp ce Jonathas, cel cu sufletul naiv și cu gândul curat, vorbea astfel, Everard și Rosemonde, cu mâinile

unite și cu sufletele împerechiate, se strîngeau unul în altul ascunși de întunericul nopții.

Brațul tânărului cuprinse trupul tremurând al Rosemondei, care fascinată, sta acolo fără gând, cu răsuflarea oprită capetele lor se atinseră, respirațiile lor se amestecară, buzele lor se uniră. Sărutarea lor, prima lor fericire, nu dură însă mai mult decât scăpărarea unui trăznet. Speriați de ei înșiși, se depărtară grăbiți.

— Haideți, copii, zise Jonathas, ca și cum ar fi vrut să le vină în ajutor. Focul se stinge, e timpul să ne culcăm. Tu, domnule conte, trebuie să te duci la castel, iar tu, Rosemonde, du-te în camera ta.

Vocea puternică a maestrului de vânătoare îi deșteptă din extazul lor pe cei doi copii, făcîndu-i să cadă din ceruri pe pământ.

Se sculară atunci. Everard și Rosemonde erau atât de năuciți, încât trebuiră să se sprijine unul de altul pentru a nu cădea. După câteva cuvinte ei se despărțiră, Jonathas gândindu-se la trecut, Everard și Rosemonde preocupați de viitorul lor.

Ce repede băteau inimile lor, și ce gâfâită era respirația lor. S-ar fi zis că au gonit multă vreme.

Iată cum au înțeles Everard și Rosemonde ce se petrecea în sufletele lor. Destinul se slujise de povestea dragostei dintre Conrad și Noemi, pentru a o continua cu nepoții lor.

Care va fi sfârșitul acestei povești ?

Am spus numai Dumnezeu putea să-l știe.

XIX

A doua zi, cei doi îndrăgostiți, căci de acum înainte le putem da acest nume, se întâlniră la peștera lui Everard.

Sufletul băiatului cânta de fericire. Ochii lui străluceau de bucurie ; Rosemonde însă, părea mai gânditoare și mai serioasă ca niciodată.

Nu trebuie să mai spunem că nu dormiseră nici unul nici altul. Everard petrecuse noaptea într-un fel de delir. Era iubit și iubea.

Ceea ce gândiseră deci împreună, ceea ce făcuseră de când se găseau laolaltă, acea tulburare care-i cuprindea mereu, acele porniri mai puternice decât voința lor, toate acestea nu erau decât exprimarea dragostei cade-i unea.

O viață nouă i se deschidea acum lui Evedard multe amintiri dulcoase i se lămureau, multe speranțe îi luminau viitorul. Nu va mai fi trist. Și ce dacă destinul lui părea întunecat? Oare acum nu avea lângă el un altul care să-l poată adăposti ?

Pentru Rosemonde însă, veghea fusese plină de neliniște, nu pentru că sufletul său curajos cedase unei porniri de neînvins, ci fiindcă nu-și ierta că ar fi putut să pricinuiască noi suferințe lui Everard, și fiindcă i-ar fi dat lui Maximilian un nou prilej de mânie. Așa răsplătea ea toate binefacerile Aldinei ? Căci în cele din urmă, dragostea sa, nevinovată în ochii lui Dumnezeu, era vrednică de dojană în fața lumii, iar exemplul lui Conrad și al lui Noemi, care o fascinase mai înainte, o înspăimînta acum. Unde i-a dus dragostea lor sfîntă ? La exil, la disperare, la moarte. Și asta cu toate că Rudolf

nu-l ura pe fiul său așa cum Maximilian îl ura pe Everard.

— Rosemonde, începu Everard, cuvintele îmi lipsesc ; lasă-mă totuși să-ți spun un singur lucru, o vorbă care îmbrățișează toată lumea : **„Te iubesc"** și încă una care cuprinde tot cerul **„Rosemonde mă iubești"**.

Și tânărul, privind-o cu atenție, îngenunchie în fața ei.

— Everard, prietenul meu, fratele meu, zise Rosemonde cu o voce demnă. Ridică-te și să vorbim frățește așa cum ne este obiceiul. Nu voi tăgădui niciodată ceea ce ți-am mărturisit fără vorbe, într-o clipă de uitare ; da, te iubesc așa cum și tu mă iubești.

— O, îngeri ai cerului, o auziți ? exclamă Everard.

— Da, urmă gânditoare Rosemonde, da, o repet, căci sufletul meu îndrăgește farmecul acestor cuvinte, te iubesc așa după cum Noemi îl iubea pe Conrad ; dar gîndește-te la Conrad și la Noemi. Ți-aș da viața mea dar din păcate, n-aș putea-o primi pe a ta. Mi-ai spus, Everard, că prevezi o mare nenorocire în viitorul tău ; n-aș putea suporta ca ea să vină de la mine. Aș vrea ca eu să fiu nenorocită, dar n-aș putea admite ca tu să nu fi mulțumit. Cel mai bine ar fi, așadar, să uităm visul pe care l-am făurit ieri seară.

— Ar trebui atunci, reluă Everard, să uit toată viața mea, căci aceste vise este suflarea mea, este existența mea; de acum înainte nimic nu ne mai poate despărți. Tu ești a mea tot așa după cum eu sunt al tău.

— Cine vorbește de despărțire ? zise Rosemonde, care fără îndoială asculta de imboldul unei pasiuni de neînvins. Putem rămâne împreună, Everard, cu condiția ca să trăim ca și în trecut. dacă vrei să ștergem din mințile noastre amintirea serii de ieri, dacă consimți să revenim la liniștea și nevinovăția prieteniei noastre, dacă primești să fi sprijinul meu și dacă primești ca amintirea mamelor noastră să fie păstrată vie în sufletele noastre. Dacă ai vrea, am putea trăi foarte fericiți, căci îți mărturisesc că aș suferi mult dacă ar trebui să ne despărțim. Să ne gândim că viitorul nostru depinde de voința Atotputernicului așa dar, să împlinim cu curaj și cu resemnare datoria noastră.

— Viitorul... da, zise Everard cu amărăciune, să amânăm fericirea noastră, așa după cum un datornic rău la plată își amână datoriile.

— Everard, prietenul meu, răspunse Rosemonde, privind cu tristețe pe băiat. Pentru ce atâta ironie, pentru ce ești atât de nedrept ? Dispreţuiești oare acum bucuriile cu care până ieri te mulţumeai ? Nu vrei oare ca prietena și sora ta să fie sfîntă pentru tine și onorată de toți ?

— Da, Rosemonde. trebuie să fii respectată și onorată de toată lumea, tocmai de aceasta nu trebuie să ne limităm la cuvinte îndoelnice.

Ascultă : îmi place azi părăsirea în care am fost lăsat, părăsire care altădată, Dumnezeu și mama mea o știu, m-a făcut să vărs multe lacrimi.

Tatăl meu a hotărât că dacă el nu va mai exista pentru mine, nici eu să nu mai exist pentru el ; sunt deci liber și stăpân pe viaţa mea. Ei bine, viaţa mea îţi aparţine ; nu ţi-o dau eu, ţi-o dă Domnul care făcându-mă orfan, mă îndreptăţeşte să fac ce vreau cu ea. Primeşte-o, Rosemonde, primeşte-o. Fii soţia mea.

— Din păcate, astfel a vorbit și Conrad Noemiei... Iar Noemi... amintește-ți, Everard.

— Noemi a murit pe eșafod. Dar eu, Rosemonde, nu-ţi propun o căsătorie secretă ; dimpotrivă va fi o căsătorie făcută la lumina zilei, o căsătorie recunoscută de oameni și de Dumnezeu, o căsătorie pe care n-aș ascunde-o nici tatălui meu.

Cărţile pe care le-am citit, m-au învăţat să cunosc lumea, cu ajutorul lor am ghicit care sunt planurile și sentimentele contelui Maximilian.

Cu siguranţă că m-ar fi blestemat tacă aș fi căutat să mă cultiv, dacă aș fi râvnit la o parte din gloria lui, dacă aș fi îndrăznit să mă arăt la curtea imperială ; dar el nu se va supăra niciodată dacă mă închid în singurătate, dacă nu lupt pentru un renume, dacă, după ideile sale strâmte cobor și face o mezalianţă. Asta nu-l va supăra câtuși de puţin, te asigur ; dimpotrivă, el nu mă va îndepărta de la această cale, ci mă va îndemna chiar spre ea.

Acolo, poate aș atinge ambiţia și vanitatea sa ; dar crede-mă că va fi mulţumit să scape de mine, prin mine

însumi. Din momentul în care voi ridica această barieră dintre noi, de îndată ce nu va mai trebui să răspundă nimănui de mine, când va putea să mă învinovățească și să se plângă de mine, atunci, va începe pentru el rolul de martir și, în sine va fi recunosrător, pentru că i-am prilejuit acest rol. Va putea atunci să se gândească în liniște la soarta lui și a fratelui meu mai mare. Albert va fi atunci singurul lui copil, eu nu voi mai sta în calea proiectelor sale. Voi fi atunci un copil răzvrătit, care ca și Conrad de Eppstein s-a căsătorit cu o țărancă și pe care tatăl său l-a renegat pe deplin drept. Ca și pe Conrad, lumea mă va uita ; nu vom mai fi siliți atunci să fugim și nimic nu ne va mai sili să ne schimbăm viața și să renunțăm la fericire.

Maximilian se afla la Viena, și, după scrisoarea pe care mi-a trimis-o, nu va mai părăsi niciodată capitala iar noi, Rosemonde, vom putea locui în casa tatălui tău, singuri și neștiuți de nimeni, adică liniștiți și fericiți.

Poți primi, Rosemonde ; nu moștenitorul bogatei case de Eppstein te ia în căsătorie, ci un proscris, sărac și nefericit, căruia îi dai speranță, bucurie și dragoste. Nu vrei să-mi arăți această recunoștință ? Oare căsătoria noastră nu va fi un adevărat rai și oare tu, Rosemonde ai avea curajul să respingi acest rai ?

— Everard, Everard, răspunse Rosemonde, nu mă ispiti. Da, tu îmi oferi cerul, dar noi suntem pe pământ. Ești copil, dacă năzuiești la o fericire absolută, tot așa după cum erai netrebnic atunci când îți preziceai un viitor întunecat. Visătorule, oare nu știi că, aici jos, n-ai dreptul să visezi ? Tot ce ai de făcut este să aștepți.

— Rosemonde, nu mă neliniști, cred că numai tu poți îndepărta nenorocirea care mă urmărește.

Printr-un singur semn, întocmai ca o zînă fermecătoare, ai putea goni îndoielile și iluziile mele. Dacă mă respingi, dimpotrivă, voi crede că nu vrei să împarți cu mine suferințele destinului meu.

— Să nu zici și să nu crezi asta, nu mi-e frică decât că aș putea provoca aceste nenorociri.

— Bine, atunci, Rosemonde, vei fi soția mea. Vie și moartea acum, ce însemnătate mai are ? O zi de fericire împreună cu tine, e totul pentru mine.

Tânărul vorbea cu atâta înflăcărare încât, ca și seara, Rosemonde se simți fascinată. Ea se așeză pe o piatră, el îngenunchie.

Privea în jurul ei și admira frumusețea acestor locuri, martori ai atâtor ore fericite, petrecute împreună cu Everard. În sufletul ei simțea o bucurie îngerească, și ea, ea nevinovata, căzu pradă unor emoții periculoase.

Apoi, chiar liniștea ce o înconjura, o turbura și o seducea.

Dar tocmai noutatea acestor senzații o deșteptă din visele sale.

Trecându-și mâna peste frunte, ca pentru a îndepărta gândurile ce o stăpâneau, se ridică și cu un gest hotărît, îi porunci și lui Everard să se ridice și el. Apoi, în picioare, în fața iubitului său, zise cu o voce liniștită, dar hotărîtă.

— Frate, să nu fim slabi, să nu visăm lucruri deșarte. Oare trebuie într-o clipă de uitare, să legăm, nu sufletele noastre, căci ele sunt de mult unite, ci viețile noastre ? Curaj și sânge rece ; să ne gândim în liniște la viitorul pe care Atotputernicul ni l-a făurit și la viața pe care trebuie s-o urmăm.

— Dacă te gândești, răspunse Everard, înseamnă că nu mă iubești.

— Te iubesc cu sfințenie, Everard ; când mă gândesc la tine, o simțire duioasă și îmbătătoare pune stăpânire pe sufletul meu, dar trebuie să-ți spun că dragostea mea e pură, maternă.

— Nu mă iubești, nu mă iubești, repetă Everard.

— Ascultă, zise fata, mi se pare că nu te iubesc cu aceeași dragoste cu care mă iubești tu. Te iubesc în felul meu, totuși, pot să-ți mărturisesc un lucru, la care m-am gândit mult azi noapte **îți jur, Everard, că dacă nu voi fi a ta, nu voi fi decât a lui Dumnezeu, căci n-aș putea să-mi leg viața, pe această lume, de altcineva.**

Aș fi foarte fericită să știu că prin aceasta te-ai liniștit puțin.

— Mă încântă azi, dar este oare îndeajuns și pentru mâine ?

— Mâine ca și azi, Everard, viața mea îți aparține ; să lăsăm însă dragostei noastre ocazia și timpul suferinței,

căci dacă n-am supune bucuria noastră la vreo încercare, soarta s-ar răzbuna. Nu-ți cer nimic mai mult decât răbdare. Poate că greșesc dându-ți o speranță vagă, poate că greșesc negândindu-mă îndeajuns, dar nu pot renunța la toată fericirea dorită... O Doamne, o contesă Aldina, iartă-mă.

— Rosemonde, nu numai că mama mea te iartă, dar chiar prin fiul ei, ea îți mulțumește, căci tu vei schimba tristețea vieții mele în veselie.

În numele ei, Rosemonde, primește acest inel pe care-l purta atunci cînd nu era căsătorită încă, și deoarece tu-mi dai speranțe pentru viitor, fie ca acest dar să fie semnul logodnei noastre.

— Everard, o dorești ?

— Te rog, te implor.

— Iată atunci condițiunile mele, reluă Rosemonde.

— Le ascult.

Dacă mă logodesc cu tine, tu rămâi totuși liber și poți face ce vrei. Păstrînd amintirea acestei dimineți încântătoare, nu vom mai vorbi niciodată de ea. **Vom deveni iarăși frate și soră, vom relua lecțiile și convorbirile noastre liniștite. Niciodată nu vom mai rosti cuvîntul „dragoste" și vom aștepta cu răbdare schimbările timpului și ale soartei.**

— Oare această încercare dureroasă nu va avea un sfîrșit ?

— Peste doi ani, când vom împlini amândoi 20 de ani, vei împărtăși contelui Maximilian dorințele tale, și atunci ne vom hotărî.

— Doi ani...

— Trebuie, Rosemonde.

Everard, punemi inelul în deget. **De azi sunt logodnica ta în sufletul meu, dar din acest moment redevin sora ta, în-cuvintele mele.**

— Iubită Rosemonde...

— Everard, povestește-mi sfârșitul lui „Hamlet"

Se înțelege că lecția fu în acea zi, cu toată hotărârea lor, întreruptă de jocurile lor nevinovate.

Când se despărțiră însă, rămaseră credincioși legământului lor...

XX

Rosemonde era fericită ; credea, sărmana copilă, că a câștigat totul, câștigând timp. Și pentru că reușise să-și îndeplinească datoria, nerenunțând la dragoste, pentru că își împăcase pasiunea fără să nesocotească vocea conștiinței, era mulțumită de ea însăși și credea că și Aldina și Atotputernicul erau mulțumiți.

— Doi ani este mult, își zicea ea, cu siguranță că Everard nu mă va mai iubi. Totuși îl voi scăpa de orice remușcare. Între timp va rămâne lângă mine, și dacă peste doi ani mă va mai iubi... Dar mi-ești martor, Doamne, eu sunt sigură că nu mă va mai iubi.

Everard o părăsi pe Rosemonde foarte fericit și bucuros.

Doi ani, nu este prea mult, își zicea el, căci o voi vedea zilnic ; în acești doi ani o voi convinge de dragostea mea.

Nu cred că m-am înșelat asupra hotărîrilor tatălui meu. De altfel, îl voi pune la încercare ; Dumnezeu să mă ierte de îndrăzneala pe care o voi avea ; voi căuta să-l neliniștesc în privința proiectelor mele și-l voi face să creadă că am mari ambiții. Va fi mulțumit atunci când va găsi în locul unor dorințe legitime care l-ar neliniști, o dragoste care-l va potoli ; mă va învinovăți, dar mă va lăsa să fac ce vreau, **căci Rosemonde, prea mândră ca să mă iubească, dacă sunt nobil și puternic, este prea credincioasă ca să mă părăsească atunci când voi fi singur și părăsit.** Da, chiar azi voi scrie tatălui meu și-l voi neliniști prin câteva fraze bine ticluite. Să recitesc mai întâi scrisoarea pe care a trimis-o lui Jonathas și prin care spune că dacă voi renunța la drepturile mele, va renunța și el la autoritatea lui.

Everard ascunsese această scrisoare în camera lui de la castel. Făcând planul celor ce va scrie, cu pași înceți și cu capul plecat se îndreptă într-acolo. Când ajunse la porțile castelului, scrisoarea era ticluită în gând.

— Da, își zicea el, în acest sens trebuie să-i scriu. Succesul meu este aproape sigur, și pentru că tatăl meu mi-a promis că nu mai vine niciodată la Eppstein trebuie să recurg la ajutorul unei misive.

Vorbindu-și astfel, cu sufletul plin de bucurie, Everard intră pe poarta castelului. Deodată, ridicîndu-și capul, el zări statura înaltă a contelui Maximilian, îmbrăcat în haine negre.

Tatăl și fiul, fură cuprinși de aceeași emoție.

Contele Maximilian de Eppstein, aparținea acelei rase de politicieni vicleni, care priveau linia dreaptă ca drumul cel mai lung între două puncte.

Dacă cineva ar fi observat intonația glasului lui Maximilian când acesta îl întâmpină pe Everard, ar fi presimțit că diplomatul, prin întrebările sale, urmărea un scop ascuns. Se vedea că, înainte de a rosti acel cuvânt misterios al cărui secret îl păstra încă atât de bine, contele vroia să-l sondeze pe fiul său.

— Contele de Eppstein, murmură Everard uimit.

— Spune-mi tată și îmbrățișează-mă, răspunse Maximilian.

Everard șovăia.

— Mă grăbeam să te văd, reluă contele, de aceea am venit de la Viena numai în patru zile.

— Ați venit să mă vedeți, domnule ? bâigui Everard.

— Gândește-te, fiule, că nu te-am văzut de trei ani, timp în care grijile politicii m-au reținut la Viena.

Trebuie să-ți mărturisesc, Everard, sunt foarte plăcut surprins : am lăsat un copil, și găsesc un bărbat. Ai un aer viteaz și fermecător care mă încântă, și văzându-te atât de schimbat, mă simt mândru și fericit.

— Domnule, dacă v-ași putea crede, eu însămi aș fi mândru și fericit.

Everard nu-și putea reveni din uimirea lui oare tot contele Maximilian, altă dată atât de crud, îi vorbea

acum cu atâta duioşie şi bunătate? Cu toată naivitatea sufletului său, Everard îşi dădu seama că i se întindea o cursă. La rândul său, Maximilian ghicea gândurile lui Everard.

După trei ani, era ciudată această întrevedere, dintre tată şi fiu, căci îmbrăţişându-se ei se bănuiau şi rostind cuvinte drăgăstoase, îşi supravegheau privirile şi mişcările.

— Da, Everard, reluă contele, nici nu-ţi poţi închipui cu câtă bucurie mă apropiam de Eppstein, unde aveam să întâlnesc un fiu pe care l-am neglijat puţin şi pe care l-am părăsit; dar care-mi va ierta, această neglijenţă, când va fi aflat de toate grijile mele. Everard, în singurătatea ta, pe care azi o deplâng amarnic, lumina cărţilor, şi cunoştinţele lumii n-au putut ajunge; dar pentru un suflet mărinimos, cum este desigur al tău, educaţia nu vine niciodată prea târziu.

Iată savantul profesor Blazius pe care l-am adus de la Viena pentru a te ridica la gradul de instrucţiune care-ţi este trebuitor.

În acest moment, Everard, văzu îndreptându-se spre el un om uscăţiv şi înalt. Salutându-l pe Everard, el rosti câteva cuvinte, din care viitorul elev nu înţelesese decât **„domnule"** şi **„credinţă"**.

„Cu siguranţă, gândi Everard — temenele profesorului ca şi mângâielile tatălui mă conving — că vor să ştie dacă n-am devenit periculos şi dacă am rămas acelaşi copil neştiutor de odinioară. E vremea să neliniştesc sufletele lor bănuitoare şi să le arăt că pot, la nevoie, să dejoc planurile lor".

— Tată, răspunse Everard, îţi sunt recunoscător, — ţie şi domnului profesor — că mi-aţi adus acea ştiinţă de care sunt atât de lacom, cu atât mai mult cu cât până acum n-am gust decât foarte puţin din frumuseţile ei.

— Din păcate, iată o imputare pe care mi-o poţi face, dar, — şi întorcându-se spre profesor, — domnule Blazius, se poate îndrepta, nu-i aşa?

— Fără nici o îndoială, domnule, îmi place mai mult să am de-a face cu o minte necoaptă şi neştiutoare, decât

cu o inteligență înșelată de doctrine și principii greșite; vom avea totul de făcut și nimic de desfăcut, și asta este foarte mult.

— Vă mulțumesc pentru speranțe, zise contele.

— Și eu, adăugă Everard, al cărui spirit cavaleresc se indigna de comedia la care credea că ia parte. Tânărului îi plăcea să amestece ironia sa, falsității lor.

— Vom lua, răspunse doctorul, toate lucrurile de la început istorie, limbi străine, științe și filozofie.

— Ca să nu pierdem timpul, se adresă Everard profesorului, urmărind pe fața contelui efectul cuvintelor sale, vom lăsa la o parte începuturile, pe care cred că le stăpânesc destul de bine, și vom pătrunde în miezul chestiunilor. În ceea ce privește istoria, nu cred că mă puteți învăța mare lucru, dar voi fi foarte fericit să discut cu un om atât de luminat ca dumneavoastră asupra filozofiei evenimentelor.

Sunteți, ca și mine, de partea lui Herder sau admirați pe Bossuet?

Contele și profesorul se priviră mirați.

— Cât despre limbi, reluă Everard, știu destul de bine franțuzește și englezește, ca să-l pot explica pe Molière și pe Shakespeare. Dar dacă dumneata ai vrea să mă faci să înțeleg mai bine gândirea lor, vei avea în mine un elev — dacă nu prea inteligent — cel puțin foarte sârguincios.

Maximilian și Blazius nu-și puteau reveni din uimirea lor.

— Everard, strigă contele, cine oare, în singurătatea ta, te-a învățat atâtea lucruri?

— Chiar această singurătate, răspunse Everard, care simțea că acum trebuia să fie mai prudent ca oricând. Duceam în pădure cărțile din biblioteca, gramatică, cronici, tratate de matematici — și nu le părăseam decât după ce le înțelegeam; apoi gândeam mult asupra celor citite. Mi-a fost greu; științele pozitive mai ales, mi-au dat mult de furcă, dar prin răbdare și curaj am învins toate greutățile. Într-o zi, spre bucuria mea, am găsit programul oficial al școlilor de stat și atunci mi-am dat seama că mă pot prezenta la Universitate sau la școala

de ofițeri, ba chiar dacă m-aș prezenta la curtea împăratului, n-ai avea de ce să te rușinezi de mine.

— E oare cu putință ? Dar, profesorule, asta-i minune ! exclamă Maximilian. Vino sus și examinează-l, căci eu nu pot crede. Vino și tu fiul meu, vino.

Intrară în sufragerie, care se află în drumul lor.

Acolo, profesorul Blazius supuse la un examen pe pretinsul școlar ; dar curând își dete seama că nu trebue să meargă prea departe, căci desigur în multe privințe elevul era mai învățat decât profesorul. Curiozitatea și aplicația lui Everard depășiseră în multe direcții pe aceea a Rosemondei. Acum, băiatul se mândrea, că putea uimi prin știința lui pe profesor și pe tată.

— Este o minune, zise el în sfîrșit contelui, este o minune pentru care trebuie să mulțumim cerului.

— Și eu, și eu mă bucur atât la aflarea acestei vești, încât am uitat pentru moment doliul sufletului meu.

Da, dragă Everard, acum îți pot spune și ție această tristă veste, pe care nu voiam să ți-o împărtășesc mai înainte de a te vedea demn de tine însuți și de strămoșii tăi. Fratele tău mai mare, sărmanul Albert, este...

— Ce ? întrebă Everard cu neliniște.

— A murit, Everard... A fost doborât în chip fulgerător, numai în trei zile, de o boală necruțătoare. La vârsta de 21 de ani. Ucis tocmai acum când un viitor atât de frumos, un viitor pregătit de mâinile mele și de talentele sale, i se deschidea în cale. Era atât de dibaci, atât de deștept, știa să se poarte atât de bine la curte, dejuca cu atâta pricepere intrigile cele mai criminale, pătrundea atât de bine planurile dușmanului, încât nu se putea ca laurii fericirii să nu-l aștepte. Și domnul mi l-a luat. Everard, mă înțelegi ? M-i l-a luat.

Atotputernicul mi-a lăsat totuși o mângâiere, căci mi-a mai rămas un fiu, tot atât de vrednic ca și Albert, de dragistea mea și de favoarea împăratului. Vei fi urmașul fratelui tău ; iată-te cel mai mare și singurul moștenitor al Eppsteinilor. Știi care ți-e datoria ? O viață nouă începe pentru tine ; să uităm trecutul, și să nu privim decât spre viitor. Fii sigur, de acum înainte, de

dragostea și de proteguirea tatălui tău. Am făcut planuri care-ți vor reda tot ceea ce ai pierdut.

Everard păli la auzul acestor cuvinte : își închipuia ce schimbare se va petrece în viața sa.

Cu toată lupta sa interioară însă, fața lui rămase senină.

— Everard, urmă contele, de azi înainte ești ofițer în slujba Austriei. Iată brevetul tău de numire.

Contele se îndreptă spre un scaun, pe care se afla o sabie, o luă și o întinse fiului său.

— Iată sabia ta, adăugă contele. Nu ar fi trebuit să-ți fac aceste daruri decât peste șase luni ; dar pentru că le meriți de pe acum, primește-le din mâna mea. Crede-mă însă, Everard, favorurile împăratului nu se vor opri aici.

Dar despre acestea, vom mai vorbi altădată. Amintirile pe care vederea ta mi le-a evocat, regretele morții lui Albert, fericirea pe care am resimțit-o văzîndu-te la nivelul năzuințelor mele, toate aceste emoții, bune sau dureroase, m-au obosit.

Acum te las să stai de vorbă cu profesorul Blazius. Te voi vedea înainte de căderea serii ; atunci îți voi împărtăși planurile mele, și vei vedea că-ți vor fi pe plac.

Până atunci, gândește-te cu mândrie la destinul ce te așteaptă la curtea din Viena, unde vei merge cu mine peste câteva zile.

Apoi, contele îmbrățișând pe Everard uimit, și salutându-l pe Blasius, ieși.

— În câteva zile la Viena, repetă Everard, zdrobit de emoție și privind întristat brevetul și sabia sa. Doamne, Doamne, ce va zice ea ? Și cu toate strigătele lui Blasius, el o luă la fugă.

— Nu uitați, îi strigă profesorul, că tatăl dumneavoastră vă așteaptă la masă.

Everard, ajunse cât ai clipi din ochi la colibă. Rosemonde se plimba în grădinița pe care i-o aranjase el. Palid și gîfîind apăru în fața ei, ținînd încă în mână sabia și brevetul.

— Ce ai, Everard ? întrebă Rosemonde.

— Ce am, ce am ? Contele s-a întors şi ca întotdeauna a adus nenorocirea cu el.

— Ce vrei să spui, Everard ?

— Iată, iată, strigă tânărul.

— Ce-i asta ?

— Nu ghiceşti ?

— Nu.

— Fratele meu Albert a murit ; sunt cel mai vârstic urmaş al familiei şi tatăl meu, care mi-a adus acest brevet şi această sabie, vrea să mă ia la Viena.

Rosemonde păli ; totuşi un surâs trist îi înflori pe buze.

— Ia-mă de braţ, Everard, şi hai în casă.

Cei doi tineri intrară în colibă. Rosemonde se lăsă într-un fotoliu, iar Everard zvârli brevetul sub masă şi puse sabia într-un colţ.

— Ei, Everard, începu fata, nu ţi-am spus oare azi dimineaţă că trebuie să ţii seamă şi de partea fatalităţii ? Numai că ea a venit mai repede decât mă aşteptam.

— Ce-mi pasă, Rosemonde, crezi că voi pleca ?

— Fără îndoială.

— Nu te voi părăsi niciodată, am jurat.

— N-ai jurat de loc, căci atunci ar fi însemnat să nu asculţi pe tatăl tău, ceea ce nu ai dreptul să faci.

— Contele mă părăsise, mi-a scris-o el singur, eu nu mai eram fiul lui, iar el nu mai era tatăl meu.

— Un gând mârşav l-a depărtat de tine, un gând bun îl apropie ; Atotputernicul n-a dorit această despărţire dintre tată şi fiu.

Îl vei asculta, te vei duce la Viena.

— Niciodată, ţi-am spus.

— Atunci mă voi reîntoarce la mânăstirea Sfântul Tei, căci, fără îndoială, nu vreau să fiu părtaşa neascultării tale.

— Rosemonde, nu mă iubeşti.

— Dimpotrivă, Everard, tocmai pentru că te iubesc, vreau să-l asculţi pe tatăl tău. Unii oameni au datorii chiar din ziua naşterii lor. Atât timp cât aveai un frate mai mare, atât timp cât altul răspundea de gloria şi de numele Eppsteinilor, puteai rămâne un necunoscut. Acum, dacă ai refuza această moştenire, ai comite o crimă

față de strămoșii și de urmașii tăi. Cariera armelor pe care ți-a propus-o tatăl tău, e frumoasă și onorabilă. Vei pleca deci.

— Rosemonde, Rosemonde, se crudă ești !

— Nu, Everard, îți vorbesc însă ca și când n-aș fi existat, căci în fața unor asemenea interese, o fată ca mine trebuie...

— Bine, Rosemonde, dar jură-mi un lucru.

— Care ?

— Dacă nu voi putea să conving pe tatăl meu să nu mă ducă la Viena, dacă voi fi obligat să mă dedic acestei cariere a armelor unde nu voi aduce decât dezgust pentru viață și dispreț pentru moarte, dacă în sfârșit, ajung liber, stăpân pe mine însumi, jură-mi Rosemonde, că vei îndeplini ceea ce mi-ai promis azi dimineață vei fi a mea.

— Am jurat, Everard, că nu voi fi decât a ta, sau a lui Dumnezeu, ți-o jur încă odată, și-mi voi respecta jurământul.

— **Și eu, ascultă bine, Rosemonde, jur pe mormântul mamei mele că nu mă voi căsători decât cu tine.**

— Everard, Everard, strigă fata speriată.

— Jurământul e făcut, Rosemonde, nu-l voi călca : a mea sau a lui Dumnezeu, al tău sau al nimănui.

— Jurămintele sunt groaznice, Everard.

— Pentru sperjuri, da, dar nu și pentru cei ce vor să le respecte.

— Ascultă, Everard, pentru a te dezlega de jurământul tău, n-ai nevoie să vii până la mine, ești dezlegat de pe acum.

— Bine, Rosemonde.

Iată clopotul care mă cheamă la masă. Pe mâine.

Și Everard plecă, lăsând pe Rosemonde înspăimântată de hotărârea iubitului ei.

XXI

După cină, în timpul căreia contele se arătase față de fiul său și mai drăgăstos decât la sosire, Maximilian îl invită pe Everard în camera sa. Tânărul, cu mintea tulburată și cu inima palpitând, își urmă tatăl.

Când ajunseră în camera roșie, Maximilian îi oferi lui Everard un fotoliu, pe care acesta se așeză. El se plimba nervos prin odaie, aruncând din când în când câte o privire băiatului care simțise atât de puțin dragostea lui de tată.

Aproape intimidat de fruntea lui senină și de privirea sa pătrunzătoare, contele își căuta cuvintele, neștiind cum să înceapă ; în cele din urmă se hotărî să ia un ton dojenitor și o atitudine gravă, ca aceea pe care o întrebuința cu succes în relațiile sale diplomatice.

— Everard, zise el, așezându-se în fața fiului său, dă-mi voie să-ți vorbesc, nu ca un tată, ci ca un bărbat de stat, cu alte cuvinte, ca un om care e însărcinat cu destinele marelui nostru imperiu. Everard, vei cârmui și tu într-o zi — pentru că fratele tău ți-a cedat locul lui — popoarele și ideile ; primind însă această glorioasă, dar periculoasă misiune, trebuie să cunoști datoriile pe care ți le impune.

Trebuie, ca să poți conduce cu dreptate, — așa după cum Dumnezeu călăuzește pașii întregului univers — națiunea de al cărui destin ești răspunzător, să te desparți de pasiuni și de personalitate, de dorințe și de mândrie ; să nu trăiești pentru tine, ci pentru toți, să fii superior convențiilor sociale, sistemelor sau prejudecăților, să nesocotești lucrurile omenești și să te ridici deasupra binelui sau răului.

Mulțumit cu această introducere, contele făcu o pauză, pentru a observa efectul pe care aceste cuvinte îl avea asupra lui Everard. Băiatul părea atent, dar nu încântat; atitudinea lui trădă tot atât de bine plictiseala ca și respectul.

— Cu siguranță, Everard, întrebă contele, neliniștit de tăcerea fiului său, că te-ai și gândit la toate aceste lucruri și că îmi dai dreptate.

— Sunt de aceeași părere, tată, și admir din tot sufletul pe cei ce-și înțeleg atât de bine funcția lor. Dar cred, și cu siguranță că și tu îmi împărtășești credința, că sacrificînd talentele și dorințele tale, trebuie să-ți păstrezi drepturile conștiinței și că renunțând la mândrie, trebuie să-ți păstrezi neatinsă demnitatea.

— Vorbe goale, reluă contele, vorbe goale, de netemeinicia cărora îți vei da și tu în curând seama.

— Nu știu dacă cuvintele **virtute** și **cinste** sunt pentru unii vorbe goale, dar pentru mine — aici în singurătatea mea — sunt lucruri la care țin ca și la viața mea, poate mai mult chiar.

Dă-mi voie să-ți spun, mi se pare că speranțele pe care ți le-ai pus în mine nu sunt tocmai întemeiate.

În definitiv nu sunt decât un țăran, copilul sălbatic al acestor păduri și munți; și-mi va fi foarte greu să mă obișnuiesc cu cerințele curții. Aș putea — fără rușine — să apar pentru un moment în lume, dar îmi pare un lucru imposibil să mă conduc fără a face stângăcii. Mă cunosc, și de azi dimineață, de când ești aici, mă gândesc la toate astea. Obișnuit cu aerul pădurilor, mă voi înăbuși între zidurile orașului; învățat cu adevărul și libertatea, voi muri în mijlocul intrigilor și convenientelor. Voi arăta indignările mele, mă voi revolta și în felul acesta eu voi fi pierdut, iar tu, cu siguranță compromis. Te rog, tată, renunță la aceste proecte și — pentru că nu este vorba decât de fericirea mea — lasă-mă aci, în mijlocul pădurilor și livezilor mele și dute singur la Viena.

— Nu este vorba numai de fericirea ta, răspunse contele cu o voce aspră, căci — înnăbușindu-și mânia care începea să clocotească în el — mai avem în vedere și gloria și soarta acestei case al cărui singur moștenitor,

din nenorocire, ai rămas tu. Şi eu, odinioară aş fi preferat să vânez pe domeniile mele, decât să mă înham la jugul politicii, dar nu degeaba sunt un Eppstein.

Tatăl meu m-a învăţat să pun frâu dorinţelor mele : azi îi mulţumesc, tot aşa după cum mai târziu îmi vei mulţumi şi tu. Am fost altă dată, tot atât de iute şi de nerăbdător, pe cât de liniştit şi de răzbdător mă vezi azi, dar am ştiut să-mi înving pasiunile. Cu toate acestea, Everard, nu ar trebui să mi te opui prea mult şi nici să pui răbdarea mea la încercare, mai ales că eu mă consider judecător suprem al acestei familii ; de multe ori, pornirile cele mai vechi se deşteaptă, şi să nu uiţi că mânia mea e înfricoşătoare.

Furtuna începea ; vocea contelui era din ce în ce mai tăioasă. Vorbea totuşi cu linişte.

— De altfel cred, Everard, că nu va fi nevoie să recurg la ameninţări. Vei asculta de sfaturile mele părinteşti. Nu am nevoie să-ţi spun decât un singur cuvânt pentru a-ţi dovedi că am dreptate Everard, copilul meu, am nevoie de tine...

Ce ? strigă băiatul impresionat în naivitatea sufletului său şi mişcat de bunăvoinţa cu care contele pronunţase aceste cuvinte. Cum, tată, ai putea să ai nevoie de mine ?

Maximilian observă buna impresie pe care cuvintele sale o făcuseră asupra lui Everard, şi se hotărî să profite de ea.

— Adică, reluă contele luând mâinile fiului său, vreau să spun că-mi eşti necesar. Nici nu ştii ce înseamnă viaţa de curte şi nu-ţi poţi da seama de intrigile care se ţes îndărătul tău. Ei bine, acum două luni una din aceste intrigi era să mă piardă. Dragostea şi devotamentul fratelui tău erau să mă scape, când... Domnul mi l-a răpit. Atunci, Everard, eu care te-am uitat, mi-am adus aminte de tine şi am venit.

— Spune-mi, tată, spune-mi, exclamă Everard şi voi face ceea ce ar fi făcut şi Albert.

— Da, o vei face, Everard, răspunse Maximilian căci înţelegi că oamenii chemaţi prin naşterea lor în fruntea

statului, trebuie să plătească această glorie printr-o abnegație completă și că nu pot obține demnități decât prin multe sacrificii și grele încercări. Pregătirea pentru aceste onoruri este foarte grea, Everrd ; trebuie să-ți câștigi titlurile prin multă bunăvoință, prin nopți nedormite, prin zile fără odihnă. De multe ori, prinții și miniștrii, pentru a ne pune la încercare, ne impun sarcini foarte grele. Scopul este însă atât de frumos și de măreț, încât uităm greutățile semănate în calea noastră.

De astă dată, diplomatul greșise efectiv :- Everard își câștigase sângele rece, acum el căuta un mijloc de a refuza oferta contelui.

Acesta, crezând că fiul său este atent, continuă

— Ei bine fiule, în timp ce atâtea obstacole se pun în calea acestor ambițioși, tu jucându-te și dormind ai ajuns la un punct pe care alții, după douăzeci de ani de trudă zadarnică, nu l-ar fi putut atinge. Pentru tine, totul depinde de o simplă formalitate, de un act neînsemnat. Nu este vorba decât să te însori.

— Să mă însor? strigă Everard, să mă însor! Ce spui, tată?

— Da, înțeleg că ești tânăr, dar n-are nici o importanță. Haide, ascultă-mă până la capăt. Dacă vrei, te vei mira apoi. Dar căsătoria pe care ți-o propun va face fericirea ta, poți să fii încredințat. Când fratele tău a murit, era tocmai pe punctul de a contracta această căsătorie pe care ți-o propun. Pe urmă, m-am gândit la tine, căci vezi tu, această unire este un viitor minunat, o fericire neașteptată, o cale deschisă care te va conduce lângă tron, ba cred chiar, pe tron.

— Tată, nu acesta era idealul meu.

— Dar ce? Everard, acest vis pe care tu îl disprețuiești, a fost idealul curții întregi. Cei mai strălucițI nobili s-au silit să obțină mâna acestei B..., dar toți au înțeles că trebuiau să se dea în lături înaintea numelui de Eppstein, și atunci au părăsit lupta.

— Și cine este această ducesă B..., de care n-am auzit vorbindu-se niciodată și care vrea să se mărite cu moștenitorul celei mai vestite case din Germania ?

— Ducesa B..., Everard, este totul și nimic, este o femeie fără nume, deoarece i s-a creat un ducat, dar ea este adevărata împărăteasă. Înțelegi, Everard, ce putere va avea acela care va avea norocul să devină soțul ducesei ?

— Nu, tată, nu înțeleg prea bine.

— Cum ? Nu înțelegi că pentru a salva aparențele această femeie trebuie să fie căsătorită ? Soțul ei va putea dori și da orice. Mărirea sa și a familiei sale va fi o necesitate de stat. Privește lucrurile prin această prizmă, și răspunde-mi dacă nu te ispitește.

— Domnule, la ce trebuie să răspund ? înrebă Everard ?

— La propunerea mea.

— Ce propunere ?

— Ei drăcie, la această propunere de căsătorie !

— Sunt uimit că dumneata, conte de Eppstein, propui fiului dumitale... Dar iartă-mă, tată, mă pui la încercare, sau îți bați joc de mine ? Nu e așa că n-ai vorbit serios ?

— Everard, Everard, zise contele scrâșnind din dinți.

— Nu, tată, reluă Everard fără să fi auzit pe tatăl său , nu, nu, te cred. Iubești titlurile și onorurile mai mult decât gloria ; aceasta îmi pare destul de curios, totuși mai înțeleg. Dar să te servești de strămunii tăi, să vinzi numele pe care-l vor purta nepoții tăi, este o rușine pe care n-o pot înțelege și nu cred că dumneata Maximilian de Eppstein, îmi poți cere un astfel de lucru. Admit să mă împingi la a fi ambițios, dar nu voi fi niciodată un netrebnic.

— Mizerabile, strigă contele pălind de furie.

— Mizerabil, nu. Dar nebun că am putut să mă înșel asupra intențiilor dumitale.

Iartă-mă, ce vrei, nu trebuie să crezi prea mult în puterea mea de înțelegere. Iau totul așa cum mi se spune și comit de multe ori greșeli prostești. Cum îți spuneam ; mai bine lasă-mă aci și du-te singur să-ți pui în aplicare planurile tale. Vezi bine că nu sunt bun de nimic ; pentru că știu să vorbesc două trei limbi străine, nu înseamnă că voi ști să vorbesc și limba de la

curte. Părăsește-mă, tată, reîntoarce-te singur la Viena și nu mă sili să părăsesc acest sat, unde am îngropat ambiția și dorințele mele.

De câteva minute, cu toată mânia sa, contele observă fața senină a lui Everard. În cele din urmă, el păru a se fi hotărât, și zise :

— Totuși, Everard, dacă nu te-ai fi înșelat, dacă această căsătorie n-ar fi o simplă presupunere, ci un fapt, oare te-ai împotrivi ?

— Da, tată, răspunse băiatul. Numai că atunci aș fi zis „tată, pentru numele lui Dumnezeu", și atunci el gândi să spună „în numele mamei mele", (dar fără să-și dea seama de ce, nu îndrăzni să invoace această amintire) „nu mă împinge la o faptă rușinoasă".

Umilirea fiului tău n-ar putea să te facă atât de fericit, pe cât de nenorocit m-ar face pe mine. Tată, ia-mi viața, dar cruță-mi demnitatea. Și dacă ai fi insistat în cererea ta, ți-aș fi răspuns : „Conte de Eppstein, cu ce drept îmi ceri onoarea mea ? Viața mea îți aparține, poate, dar nu și virtutea mea ; și fiindcă port unul din cele mai strălucite nume ale Germaniei, nu mă vei nesocoti ca pe cel din urmă om ? Nu voi asculta, domnule !

Everard vorbea cu convingere. Contele, cu privirea rece și pătrunzătoare, surâdea.

Când tânărul isprăvi, el îl luă de mână și, părând foarte mulțumit îi spuse

— Bine, Everard, vino fiul meu, să te îmbrățișez și iartă-mă că m-am îndoit o clipă de sufletul tău cavaleresc. Dar eu nu te cunoșteam decât de azi. Sunt cel mai fericit dintre părinți, căci văd, acum, că ești demn de cea care ți-e destinată ; cea mai nevinovată și încântătoare fată a Vienei va fi a ta. Cea mai nobilă și bogată fiică a Austriei: Lucia de Gansberg, va fi soția ta.

Contele Maximilian îi pomenise de aceea despre care Rosemonde îi vorbise de multe ori.

— Ce ? strigă Everard, înmărmurit. Ce ? Lucia de Gansberg ?

— Așa am hotărât, te vei însura cu ea peste o lună. Sper, că onoarea ta nu va avea nimic de obiectat asupra acestei uniuni.

— Credeam că Lucia de Gansberg este fata cea mai căutată din toată Germania.

— Ei bine, Everard, aştept să-mi mulţumeşti. O femeie nevinovată şi o sabie de ofiţer sunt două daruri care merită o răsplată.

— Da, tată, îţi mulţumesc, răspunse Everard, sărutând mâna pe care i-o întindea Maximilian ; da, eşti cel mai bun tată care poate exista. Nu ştiu cum să-ţi exprim recunoştinţa mea, dar nu pot... nici nu îndrăznesc... nu voi putea niciodată iubi şi nici nu mă voi căsători cu Lucia de Gansberg.

— Te-am prins, strigă Maximilian, ridicându-se. Ai căzut în cursă ; nu numai onoarea te împiedică să te căsătoreşti cu fata pe care ţi-am ales-o ! Nu ca persoană, ci însăşi ideia căsătoriei te înspăimântă. Unde ţi-e oare dragostea ta ascunsă ?

Comedia devena dramă. Everard, palid şi tremurând, nu avea putere să mai vorbească. Contele puse mâna pe umăr, o mână care părea de plumb. Cu o voce ascuţită, zise scrâşnind din dinţi ;

— Ascultă, iubite fiu, acum nu te mai rog, ci îţi poruncesc ! Nu-ţi mai spun „vrei" îţi spun „îţi ordon" Am dat cuvântul prinţului, nunta e hotărâtă. Dacă n-aşi fi avut cincizeci de ani, m-aşi lipsi de tine dar aşa, am nevoie de cineva tânăr. Eşti fiul meu, te iau ; să nu spui un cuvânt, căci ia seama, să nu aflu motivul refuzului tău, a cărui singură bănuială mă înfurie. Sunt de temut, ia seama. Nu mai încape nici o vorbă. Taci şi pleacă ochii. Sunt amintiri care mai mult mă supără decât mă înspăimântă. Mi-e milă de tine şi frică de mine. Ieşi, ai timp să te hotărăşti până mâine ; ieşi, pe mâine. Gândeşte-te bine că tatăl tău insultat, va fi un judecător de temut.

Şi Contele, îngălbenit de mânie, arată cu braţul ameninţător uşa.

Turburat de această mânie şi convins că până mâine nu va obţine nimic, Everard ieşi.

Toate acestea se petreceau cu o zi înainte de Crăciun.

XXII

Everard ieşi din castel şi se afundă în pădure. Noaptea era rece, dar frumoasă, cu cerul albastru şi senin. Sufla un vânt tăios, ninsese câteva zile, iar pământul era acoperit cu linţoliul zăpezii. Pinii se desenau întunecaţi pe albul sinistru al câmpiilor.

Everard, cu capul gol, cu părul sburlit, umbla în neştire, fără vreo ţintă, fără vreun gând: nu simţea nici frigul, nici vântul.

Mai mult instinctul decât voinţa, îl conduse drept la colibă, era aproape de miezul nopţii. Uşile erau încuiate şi nici o lumină nu se vedea. Făcu de cincişase ori ocolul căsuţei, dar văzând că stăpânii ei dormeau, fugi la peştera lui şi îngenunchind în prag, se porni pe plâns, invocînd pe mama sa.

— Mamă, mamă, strigă el disperat, unde eşti? Ştii tu oare ce vrea să facă cu copilul tău? Ştii ce ruşine vrea să-i facă? Ştii ce-l ameninţă? Vei îngădui oare ca el să fie dezonorat? Vei asista neputincioasă la pierderea lui? Erai aici azi dimineaţă, chiar în acest loc unde plâng acum, şi m-ai văzut plin de bucurie. Oare nu aprobi tu fericirea mea? Mi se pare că nu. Dar tu nu mi-ai vorbit deloc azi; este drept că nici eu — ameţit de fericire sau de durere, nu te-am mai întrebat nimic, dar te întreb acum. Iartă-mă, şi răspunde-mi.

Everard ascultă. Nu auzea decât şueratul vântului şi trosnetul crengilor. Rămase tăcut câteva minute: s-ar fi zis că-i era frică de însuşi glasul lui.

— Mamă, reluă el cu glas duios, nu-mi spui nimic? Sau dacă-mi vorbeşti prin acest geamăt lugubru al

crivățului, eu nu te aud, nu te înțeleg ; ești oare supărată din pricina dragostei mele ? Mă părăsești ?

Sau poate, având a-mi împărtăși vești îngrozitoare, preferi să taci ? Dumnezeule, se poate ca marele eveniment al vieții mele să se apropie ? Nu mai vrei deci să mă sfătuiești ? Aș face poate bine să fug ? Este oare prea târziu ? Ah, nimic... nimic..

Mamă, nu-mi răspunzi nimic ? Și acest vânt care plânge mereu ! Este înfricoșător. Mamă, oare pentru prima oară în viața mea mă lipsești de dragostea ta ? Mă simt singur ; oare Domnul te îndepărtează de mine, pentru a mă lăsa pradă fatalității ? Sau poate ai murit, umbră a mamei mele ?

Totul tăcea, numai vântul înghețat sufla dinspre Nord. Nu se auzea decât mugetul lui sinistru. Everard începu să tremure de frig și de spaimă.

— Milostivire cerească, strigă el descurajat, cu un glas întretăiat de suspine, sunt sigur că îngerul meu păzitor nu se mai află lângă mine.

Ce va fi mâine ? Ce va face contele ? Ce voi face eu însumi ? Trebuia să plec acum trei ani ! Dar mai este timp ! Da, să plec ! Mă duc la unchiul meu Conrad. El e singurul meu prieten, unicul care mă va ajuta ; el a fost prietenul tău, mamă ! Să plec, să fug, din fața destinului meu.

Și zăpăcit, se ridică, vrând să fugă.

„Dar Rosemonde ! exclamă el, trebuie s-o văd. Este logodnica mea, să plec fără ea" ?

Mamă, ești crudă că mă pedepsești și părăsești. Ce mult sufăr...

O bufnitură de vânt, mai puternică decât celelalte, atât de puternică încât dezrădăcină unul din stejarii ce ascundeau intrarea peșterii, răspunse tânguirilor lui Everard, înspăimântându-l. Petrecu restul nopții între aceste alternanțe de groază și disperare, de resemnare sau revoltă.

Când palida lumină a aurorii învălui coamele munților, Everard era mai alb decât pământul acoperit de zăpadă, mai înghețat decât stâncile acoperite de chiciură ; cine l-ar fi văzut, ar fi crezut cu siguranță că era o fantomă.

Soarele, un soare trist de Decembrie, trimitea printre arbori câteva raze palide; Everard, sleit de puteri, se îndreptă totuşi spre colibă.

Singura hotărâre pe care o luase, era s-o revadă pe Rosemonde şi să se sfătuiască cu ea. Ştia bine că trebuia să fugă departe de tatăl său, departe de Germania, dar vroia s-o vadă pe Rosemonde.

Pe când mergea astfel, îngândurat, auzi deodată sunetul unui corn de vânătoare şi lătrat de copoi. Întoase capul într-acolo : văzu prin desişul arborilor haita de câini, înaintaşii şi în sfârşit pe Maximilian călare, care se ducea la vânătoare.

Avu doar timpul, să sară peste un şanţ şi să se ascundă îndărătul unui copac, pentru a nu fi văzut.

Când îşi reluă drumul, i se păru că-l urmărea un valet al contelui ; nu era însă decât o iluzie, căci fusese cuprins de delir.

Chinuit de aceste gânduri, ajunse la căsuţa maestrului de vânătoare. Jonathas plecase de dimineaţă, pentru a-şi întovărăşi stăpînul. Everard nu găsi deci acasă decât pe Rosemonde. Văzându-l atât de palid şi de tulburat, tânăra fată scoase un ţipăt de spaimă.

...Everard îi povesti ceea ce se petrecuse în timpul discuţiei cu tatăl său. Povestirea fu lungă, căci de multe ori îl podidiră lacrimile.

Ca întotdeauna, Rosemonde îi dădu sfaturi înţelepte.

— Prietene, îi spuse ea, dacă într-adevăr Lucia de Gansberg ar trebui să devină soţia ta, atunci ţi-aş spune „Everard, Lucia este o fată nobilă, ascultă-l pe tatăl tău, căsătoreşte-te cu ea, şi, dacă nu vei fi fericit, cel puţin vei rămâne cu demnitatea neatinsă.

Dar această unire cu ducesa, este îngrozitoare. Iar eu am dreptul să te opresc de la îndeplinirea unei asemenea fapte, căci prin această hotărâre, contele Maximilian nu numai că ne desparte pe noi, dar nesocoteşte însăşi dreptatea şi puterea Atotputernicului. Este tatăl tău, dar are un suflet hain şi tiranic ; e prea primejdios să lupţi contra lui şi atunci, cel mai bun lucru ar fi să fugi. Nu te ocupa de mine, Everard ; ştiam prea bine că visele noastre nu sunt decât iluzii şi că — în afară de vreo minune — eu n-aşi fi putut nici-

odată să ajung soția ta. Nu-i nimic, nu sunt a ta, dar nu voi fi nici a altuia.

Voi rămâne aici și mă voi ruga pentru tine, iubindu-te fără nici o speranță. Fără speranță, căci iată-te bogat acum, iată-te conte; și chiar dacă tatăl tău ar admite, ceea ce este imposibil, să te căsătorești cu mine n-aș mai vrea eu.

Îți voiu fi însă, toată viața mea, tot așa de credincioasă ca și când aș fi soția ta, dar tu, Everard, tu ești liber. Fii bun, liniștește mânia contelui, silește-l prin faptele tale bune, să te ierte, să te numească fiul său... Apoi dacă vrei, poți să mă uiți, să uiți pe cea care te va iubi întotdeauna.

— Rosemonde, exclamă Everard cu ochii înlăcrămați, cel puțin tu să nu mă părăsești; vorbește, căci cuvintele tale drăgăstoase potolesc zbuciumul sufletului meu. Te voi asculta, voi pleca, nu pentru a mă salva pe mine, ci pentru a-l salva pe tatăl meu. Mama nu a răspuns întrebărilor mele în noaptea aceasta. Azi e Crăciunul și mi-e frică, mi-e frică pentru el. Fug dinnaintea primejdiei, poate dinaintea blestemului său.

— Ce vrei să spui, Everard? întrebă fata neliniștită de privirile rătăcite ale băiatului.

— Nimic, nimic, morții știu totul, cei vii, nimic. Lasă-mă să plec iute, Rosemonde; o ultimă sărutare. Nu te speria, o sărutare de soră, pe frunte, pe care o voi primi în genunchi.

Everard îngenunchie, iar Rosemonde — așa după cum obișnuia la sfârșitul fiecărei lecții, — îl sărută pe frunte suspinând.

În acest moment, îndărătul acestor doi copii nevinovați, se auzi un rânjet înfiorător.

Se întoarseră și-l văzură pe contele Maximilian, ținând biciul într-o mână și pușca în cealaltă.

— Foarte bine, zise el cu ironie.

Și după ce-și sprijini pușca de zid și-și asvârli biciul și șapca pe masă, contele intră în odaie. Rosemonde, rușinată, plecă ochii și nu îndrăzni să facă un pas. Everard, se așeză înaintea ei, înfruntând cu o privire mândră și hotărâtă, zeflemisirea contelui.

Maximilian, fluierînd o arie de vânătoare și uitîndu-se batjocoritor când la fată când la băiat, își scotea încet mănușile, apoi lăsându-se într-un fotoliu, zise cu indiferență

— Iată dezlegarea enigmei. Iată pentru ce ai refuzat propunerea mea. Trebuie să admit că ai avut un motiv foarte drăguț și ispititor.

— Domnule, zise Everard, dacă mânia dvs...

— Mânie ? întrerupse contele. Dar cine vorbește de mânie ? Everard, sunt un cavaler și trăiesc în secolul al XVIII-lea.

Slavă Domnului, nu m-am călugărit încă. Nu, copii, nu vă dușmănesc.

Nu te-am urmărit, Everard, pentru a te deranja, ci în interesul tău. Frumoasă copilă, am trimis la oraș cu un pretext oarecare pe tatăl tău, care cred că nu știe secretul vostru și care v-ar fi putut surprinde. Vedeți deci, că nu vă sunt dușman. Totuși, nu vreau să fiu înșelat și nu vreau ca dragostea voastră...

— Iertați-mă, domnule, dacă vă întrerup, reluă Everard cu hotărîre dar e la mijloc, o neînțelegere ce se cere îndreptată.

Vă rog fiți puțin atent. M-ați părăsit, lăsându-mă singur, fără conducător, fără profesor și fără sprijin, A trebuit să cresc singur ca arborii pădurii.

Ați fost oare tatăl meu ? Am fost eu oare fiul dumneavoastră ? După indiferența, aș zice chiar ură, pe care mi-ați arătat-o, nu s-ar putea spune așa ceva. Într-o zi mi-ați scris că trebuie să renunț pentru totdeauna la dragostea dumneavoastră, după cum și dumneavoastră renunțați pentru totdeauna la ascultarea mea ; apoi, fidel hotărârii dumneavoastră nu v-ați mai ocupat de mine, parcă aș fi fost mort sau nedemn de numele de Eppstein.

Un țăran îl învață pe fiul său să citească, pentru ca să poată buchisi cuvintele Domnului ; dumneavoastră nici nu v-ați interesat dacă știu să citesc.

M-ați lăsat neînvățat și vagabond și v-ați dus împreună cu unicul fiu pe care-l iubeați, cu Albert să cuceriți titluri și onoruri. Dar fiul dumneavoastră v-a fost

răpit de Dumnezeu a cărui dreptate se îndeplinește întotdeauna. Atunci v-ați amintit de cel părăsit, căci aveți nevoie, pentru împlinirea proiectelor dumneavoastră de un tovarăș care să fie fiul dumneavoastă. V-ați așteptat să găsiți aici un incult, un sălbatic, chiar de aceea l-ați adus pe acel profesor: ca să mă facă vrednic de a împlini proiectele dumneavoastră. Ați fost surprins constatînd că nu mai aveam prea multe de învățat, și v-ați bucurat, nu pentru că progresasem, ci pentru că așa vi s-ar fi putut realiza mai repede ambițiile.

Ei bine, domnule, știți cine m-a învățat toate aceste lucruri? Cine m-a obișnuit cu viața și cu credința în Dumnezeu? Cine a format sufletul și inteligența mea, cine a înlocuit prin lecțiile sale pe tatăl meu absent, și prin sfaturile sale, pe mama mea moartă?

— Ca să fiu sincer, nu, răspunse Maximilian.

Mi-ai vorbit de singurătate, dar nu cred că ea poate fi un profesor atât de bun.

— Nu, Domnule, profesoara mea a fost Rosemonde, pe care era s-o insultați adineauri. Această nobilă și nevinovată copilă mi-a înlesnit binefacerile educației. Zi de zi, oră de oră, ea m-a învățat toate aceste lucruri. Ea a făcut un om din cel pe care-l vedeți aici. Ea mi-a dat speranță, ea m-a făcut demn, ea m-a pregătit pentru cele mai grele lovituri ca și pentru cele mai delicate misiuni. Mai insultați-o acum!

— Îmi dau seama, cu plăcere, Everard, că știi să vorbești foarte frumos. Din tot acest discurs minunat pe care l-ai ținut, nu am desprins decât un lucru pe care îl ghicisem de mult această copilă te-a instruit. Foarte bine, îi sunt recunoscător; cred însă că în schimbul lecțiilor sale i-ai dat și tu altele, nu mai ești neștiutor, dar oare ea mai este nevinovată?

Rosemonde, înmărmurită, vru să spună ceva. Dar buzele sale nu erau în stare să articuleze vreun cuvânt, Palidă, ea încremenise locului.

— Insistați în greșeala dumneavoastră, strigă Everard, tremurând de indignare.

— În greșala mea? Nu, în disprețul meu, da.

Rosemonde, tăcută, ridică mâinile spre cer.

— Domnule, ia seama, reluă Everard, furios, ați uitat atâta vreme că sunteți tatăl meu, încât, să mă ierte Dumnezeu, și eu aș putea uita că sunt fiul dvs.

— Ar fi foarte ciudat, zise Maximilian, renunțând la surâsul său și devenind serios și mândru.

Te sfătuesc, tinere, să te liniștești, mânia ta se va spulbera repede în fața furiei mele.

Isprăvește cu dulcineea ta, care nu este ducesă, dar care mi se pare că este copia fidelă a aceleia pe care ai refuzat-o azi dimineață.

— Dumnezeule mare! strigă Rosemonde căzând leșinată pe podea.

— La dracu, exclamă Everard, apucând sabia sa pe care o sprijinise de cu seară de sobă.

Apoi trăgând-o pe jumătate, înaintă spre conte. Dar când ajunse în fața lui, se opri și o vârî din nou în teacă.

— Mi-ați dat viața, zise el, suntem chit.

Maximilian apucase pușca încărcată.

— Ți-am dat viața? Te înșeli, mizerabile, nu ți-am dat nimic și nu-mi datorezi nimic. Trage sabia ta, mâniile noastre se vor măsura. Dar tu, tu dai înapoi, ești laș; eu însă nu dau înapoi...

Se îndreptă spre ușă și chemă servitorii care-l întovărășeau.

— Luați pe această fată, porunci el și, leșinată sau nu, goniți-o de pe proprietățile mele.

Everard se postă în fața Rosemondei și trase sabia.

— Dacă cineva dintre voi o atinge, e mort...

Servitorii speriați, ezitau.

— Lașilor, veți înainta? strigă Maximilian ridicînd biciul.

— Domnule, ia seama, o voi apăra contra oricui.

— Chiar și contra tatălui tău? strigă Maximilian înaitând cu pușca întinsă spre Everard?

— Chiar, contra călăului mamei mele, răspunse Everard.

Maximilian, orbit de mânie îl doborî la pământ pe fiul său și se pregătea să tragă.

— Mamă, mamă, fie-ți milă de el, exclamă Everard.

Contele Maximilian îngălbenit de frică, rămase împetrit. I se părea că lângă Rosemonde şi Everard îl vede pe Conrad şi pe Aldina.

Într-adevăr Maximilian îl vedea pe fratele său, pe Conrad, care, ţinându-se de cuvânt, venise să-i viziteze pe Everard, pe Jonathas şi pe Rosemonde. El ajungea la timp pentru a-l împiedica pe Maximilian să comită o crimă.

Graţie lui Everard, nu fusese ucis, căci lovitura primită nu-i pricinui decât o rană uşoară.

Contele, revenind spre el, îl observă mai bine. La început crezu că este prada unei halucinaţii. Rămase singur în cameră cu fratele său ; ceilalţi plecaseră. Podeaua era pătată de sânge.

— Unde este Everard ? întrebă Maximilian tremurând.

— Sus ; linişteşte-te, e rănit uşor la umăr.

— Şi Rosemonde ?

— Şi-a revenit. Acum îl îngrijeşte pe Everard.

— Dar tu, tu eşti Conrad ? Cum se face că eşti aici, şi ce înseamnă această uniformă de ofiţer francez ?

— Da, eu sunt acela care a fost Conrad, acum sunt unul dintre generalii lui Napoleon.

Îţi voi povesti totul, atunci când te vei linişti.

— Aşadar, trăieşti ! Nu am visat ? Dar cealaltă ? cealaltă ?

— De cine vorbeşti, Maximilian ?

— De cea care era în picioare lângă Everard cu o mână întinsă asupra lui pentru a-l apăra, cu alta spre mine pentru a mă ameninţa.

— De cine vorbeşti ? întrebă Conrad neliniştit.

— Am recunoscut-o, urmă Maximilian înmărmurit de spaimă. Am recunoscut-o, sunt condamnat. Everard a avut dreptate când a spus **Ai milă de el mamă**". Nu mai pot aştepta nici o milă.

— Nu ştiu ce vorbeşti, răspunse Conrad, am să-ţi spun un singur lucru Everard mi-a spus că el te iartă şi că se va ruga pentru tine.

— La ce-mi va folosi, la ce-mi va folosi ? întrebă contele cu neliniște. Ea a fost aici, ți-o spun.

— Cine ea ?

— Ea, pedeapsa. Ea condamnarea, ea Aldina. Vino, să ieșim de aici. Nu auzi oare că acest sânge cere răzbunare ? Nu vezi că tremur de groază ? Vino. Aerul curat al câmpurilor îmi va face bine !

Dar poate că răsuflarea mea îl va strica ? Da, sunt osândit !

— Nu vrei să-l vezi pe Everard și să-l ierți ?

— Nu, nu vreau să văd pe nimeni. Nu mai sunt tată, nici om. Nu mai aparțin pământului, ci iadului... Și apoi, ce-i pasă lui de iertarea mea ? Iertarea unui blestemat este o nenorocire.

Vino, Conrad, să ieșim de aici.

Maximilian și fratele său părăsiră casa lui Jonathas. Conrad cu greu se ținea după el.

În drumul său, contele se lovea de toate pietrele, alergând peste câmp cu părul vâlvoi și cu privirea rătăcită. Ai fi zis că fugea de cineva. Și într-adevăr fugea dinaintea remușcărilor.

Cei doi frați ajunseră la castel. Maximilian îngrozit, se îndreptă spre camera roșie făcându-i semn lui Conrad să-l urmeze. Încuie ușa în urma lui.

— Acum sunt în siguranță, zise el așezându-se pe un fotoliu. Acum sunt treaz, pot să mă reculeg și pot gândi. Aș vrea să știu dacă cele întâmplate mai adineauri țin de realitate, sau sunt o viziune înfricoșătoare ?

— Din păcate, răspunse Conrad, totul este adevărat.

— Dar tu, chiar tu care-mi spui acestea, nu ești o fantomă ?

— Viața mea e o taină, cu toate acestea trăiesc. Am venit aici pentru a-mi îndeplini o promisiune făcută lui Everard și lui Jonathas. Norocul m-a făcut să ajung la timp pentru a zădărnici o crimă și încă ce crimă : uciderea fiului său.

— Este cu putință ? Este cu putință ?

— Da, și pentru a te scăpa de halucinațiile tale, pentru a te aduce pe calea adevărului, îți voiu istorisi

trista mea poveste. Ne întâlnim în împrejurări atât de înfiorătoare încât cred că e de prisos să te fac să juri că nu vei spune mai departe secretul meu.

Acest mister, fără a fi absolut trebuincios a devenit o obișnuință pentru mine.

Am trăit atât de departe de convenienţele sociale, cauzele care au determinat acţiunile mele ar fi atât de greşit înţelese, judecata mulţimii ar putea fi atât de falsă, încât prefer să nu-l am ca martor decât pe Dumnezeu, căci numai el vede nevinonăvăţia intenţiilor mele.

Şi apoi, iubesc această umbră, îndărătul căreia mă ascund, căci tăinuind altora începuturile vieţii melé de multe ori, nu mile mai aduc nici eu însumi aminte.

Conrad începu atunci povestea existenţei sale triste şi sinistre. O începu mâhnit şi o isprăvi plângând. Maximilian era foarte atent. Faţa sa devenea din ce în ce mai liniştită şi mai senină.

— Îţi mulţumesc, Conrad, zise el fratelui său, când acesta isprăvi, îi mulţumesc că m-ai adus la realitate.

Cu toate că povestea ta este ciudată, şi cu toate că omul al cărui tovarăş ai devenit este miraculos, ascultându-te, m-am simţit cel puţin printre fiinţe cunoscute, printre oameni cari trăiesc şi respiră. Eram nebuni adineauri, aveam viziuni şi eram stăpânit de o frică copilărească. Mânia mă orbise ; mi se pare că ţi-am vorbit de Aldina, de aparaţii şi de răzbunare, nu-i aşa ?

— Da, răspunse Conrad, mirat de cuvintele fratelui său.

— Dumnezeule ! Se poate oare ca sufletele tari să aibă câteodată momente de slăbiciune ? Gândeşte-te că eu, Maximilian de Eppstein, eu, sfetnicul împăratului, am fost influenţat de nişte poveşti. Te-ai distrat bine pe socoteala mea, nu ?

— Mi-ai făcut milă, zise Conrad ; furia şi groaza ta m-au speriat tot aşa după cum acum, ironia şi egoismul tău mă indignează.

— Haidem, răspunse Maximilian, trebuie să ne arătăm bărbaţi şi să nu ne lăsăm impresionaţi de nişte închipuiri. Am greşit lăsându-mă dominat de mânie, îţi mulţumesc ţie şi Domnului că mai împiedicat să comit o crimă.

Dar nu mai eram stăpân pe mine, căci acest impertinent mă supărase prea mult. Din fericire nu s-a ales decât cu o rană uşoară. Asta îi va servi drept lecţie şi-l va hotărî, sper, să mă asculte. Iar cât despre ameninţările moartei sau visele în care mi-a apărut, numai un copil poate crede în asemenea lucruri. Şi tu, Conrad, om înţelept şi soldat al lui Napoleon, crezi că aceste vise n-au fost adevărate, nu-i aşa ?

— Cine ştie ? răspunse Conrad gânditor.

— Cum ? şi tu crezi în fantome ?

— Iisus a cerut celor ce trăiesc să se roage pentru cei morţi.

De ce oare, evanghelia morţilor nu le-ar impune să vegheze asupra celor ce trăiesc ?

— Taci ! strigă contele pălind, nu, nu este posibil. Sunt sigur, vreau, ca toate legăturile dintre moartă şi cei vii să fie rupte. Frate, nu mă speria.

Într-un minut, contele, care se credea atât de puternic cu câteva clipe mai înainte, deveni mai timid şi mai fricos decât un copil. Cu mare greutate ridică privirile şi spuse

— Când Dumnezeu va face din aleşii cerului, îngeri păzitori ai pământului, va acorda el oare această favoare şi blestemaţilor ? Cred însă, sunt sigur, ştiu că Aldina nu merită mila cerului, căci nimeni, nici chiar copilul ei nu poate protegui o femeie care a înşelat.

— Aldina ? strigă Conrad. Oare vorbeşti astfel de cucernica şi inocenta Aldina ?

— Ai cunoscut-o ? întrebă Maximilian.

— Mi s-a spus, răspunse Conrad.

— Ah, ţi-a spus ! Da, părea foarte inocentă şi ştia foarte bine să înşele oamenii. Ipocrita ! Ţie însă, fratele meu, îţi pot spune, vreau şi chiar trebuie să-ţi spun ruşinea ei. Da, urmă Maximilian, la urma urmei, este o nevoie pentru mine să mă justific învinuind-o... Şi vei

vedea că am avut dreptate, că trebuie să înfrunt amenințările ei, că este o mizerabilă, că remușcările mele sunt întemeiate. Da, am fost drept, nu vinovat; dacă cuvintele mele au ucis-o, am făcut foarte bine Everard nu este fiul meu, este băiatul acelui căpitan Jacques, Dumnezeu să-l blesteme.

— Al căpitanului Jacques? strigă Conrad.

— Da, un francez care i-a arătat o dragoste plină de cavalerism, un aventurier al cărui nume sau poveste nu a vrut să mi-o spună, un străin pe care-l numea prietenul și fratele ei!

— Și care într-adevăr era prietenul și fratele ei. Nenorocitule! striga Conrad cu disperare, acest aventurier, acest căpitan Jacques, eram eu, Conrad de Eppstein, fratele tău și al ei.

Maximilian se ridică. Îngălbenise de spaimă.

— Eram eu, zise Conrad, eu care i-am cerut să nu divulge nimănui secretul pe care sufletul ei minunat l-a păstrat până la moarte, eu care ca și tine, dar cel puțin fără să vreau, sunt ucigașul ei, eu care adineauri, nu ți-am pomenit nimic despre reîntoarcerea mea la castel acum 20 de ani pentru a nu trezi amintirile tale, eu care-ți spun acum că ai omorît o nevinovată. Maximilian, vei răspunde în fața lui Dumnezeu.

Conrad tăcu, căci descurajarea contelui, a acestui om atât de mândru altădată, îi făcea milă. Contele era galben ca un mort s-ar fi zis că mâna Atotputernicului apăsa greu pe umerii lui. Deabia îndrăznea să-și ridice ochii plini de spaimă. I se părea că vede alături de el îngerul răzbunător cu sabia în mînă.

O tăcere apăsătoare urmă cuvintelor lui Conrad, care nu mai avea putere să blesteme. Maximilian, cu glas tremurător, repetă de mai multe ori: sunt pierdut.

Era ora patru. Afară se întuneca. Norii cenușii goniți de un vânt năpraznic, goneau pe cer. Copacii trozneau. Corbii se roteau în jurul turnurilor castelului.

Deodată, ieșind din toropeala ce-l cuprinsese, Maximilian strigă

— Lume, să vină lume! De ce suntem singuri? Conrad, poruncește ca toți oamenii castelului să se adu-

ne în sala mare de jos, să se aprindă toate candelabrele, să se facă zgomot ; împiedicați-mă s-o văd și s-o aud.

— Ești salvat pentru că te căiești, spuse Conrad, cuprins de milă la vederea fratelui său.

— Mă căiesc ? Mi-e frică ! Mă înțelegi, Conrad, nu-i așa ? Lumină ? lumină și zgomot !... Aș putea oare rămâne singur în această cameră, în camera roșie, lângă scara ce duce la cavou ? Nu observi nimic sinistru în aceste perdele care se mișcă ? În această flacără de lampă care pâlpâie, în acest foc tremurător, în aer, în această tăcere ? Nu vezi că la gâtul meu am acel lanț de aur, ultima înștiințare a moartei ? Uiți că suntem în ajunul Crăciunului ?

Repede ! cântece, lumini, mulțime !... Sau mai bine să se înhame caii la trăsură. Vreau să plec imediat la Viena.

— Frate, zise Conrad, de ce să fugi, de ce să te înconjuri de mulțime ? Cel mai bine ar fi să te căiești, căci de pe acum tu simți o teamă care te va salva.

— Cine spune că mi-e teamă ? strigă Maximilian.

Cu pumnii strânși, cu pumnii încleștați, contele căzu într-un fotoliu. Rușinea și frica se luptau în sufletul lui Maximilian. Mândria însă învinsese.

— Eppsteinii nu știu ce-i frca, zise contele râzând, un râs ce aducea mai curînd a șuierat. Conrad dădea din cap cu milă, dar tocmai această milă îl înspăimânta pe Maximilian.

— Eppsteinii nu știu de frică !, repetă el. Oare această femeie care, în viață fiind, a terminat în fața mea, mă va face să tremur de frică acum când e moartă ? Nu, o înfrunt atât pe ea cât și pe fiul ei !

— Asta-i o nelegiuire ! strigă Conrad.

— Nu, bun simț. Cred în Dumnezeu, pentru că așa se cere la curte, dar nu cred în fantome. Totdeauna legenda acestui castel m-a lăsat indiferent. Lasă-mă, vreau să fiu singur, închipuirile tale m-au înebunit. N-am de ce să mă tem.

— Maximilian, zise Conrad, prefer să fii îngrozit și să lupți cu spaima, decât să fii vesel și păcătos.

— Dar despre ce spaimă vorbeşti ? Tu însuţi, sosirea ta neaşteptată, prostia ta, şi mila pe care o am pentru victimă, mi-au zăpăcit minţile ; nu mi-e frică însă de nimic, nici de fantome, nici de diavoli, şi o voi dovedi. Mă vei lăsa singur şi te vei duce la Everard să-i spui că trebuie să părăsească dragostea sa şi să mă urmeze la Viena.

— Frate, te-ai gândit bine ? Eu nu te părăsesc.

— Ba da, pleacă, căci mă plictiseşti. Nu sunt un copil care dă îndărăt tremurînd ; voi da în numele lui Everard consimţământul său la căsătoria sa, cu Ducesa B...

— Ia seama ! strigă Conrad.

— Ia tu seama ! strigă supărat contele bătând din picior. Am foarte puţină răbdare. Vreau să rămân singur, vreau să rămân singur...

— Să las să se îndeplinească dreptatea Domnului ?

— Ieşi ! strigă Maximilian.

— Da, nenorocitule ! vei scăpa în noaptea aceasta, căci aceea care ar putea merge repede, dar care vine încet pentru că are răbdarea eternităţii, te va lua mâine.

— La dracu' ! strigă Maximilian, cu privirea încărcată de mânie, îndreptându-se spre Conrad cu pumnii încleştaţi.

Printr-o privire senină, privirea oamenilor cinstiţi care liniştesc pe nevolnici, Conrad îl opri pe Maximilian.

— Adio, îi spuse el, privindu-l cu milă.

Se duse încet spre uşă, o deschise şi ieşi.

— Bună seara, îi strigă Maximilian, încuindu-se în urma lui. Vezi că vreau să rămân singur cu fantoma ? Mă închid cu ea. Ah, da ! dacă până mâine la opt nu mă vezi, vino te rog şi forţează uşa. Bună seara şi du-te la dracu.

Conrad, din capătul scării, vroia să mai ureze pentru ultima oară noapte bună, fratelui său, dar vorba i se opri în gât. Se gândise să vegheze toată noaptea în pragul camerei, dar o putere nevăzută îl împiedică. Simţea că voinţa Domnului îl împinge mai departe.

Coborî scara şi se duse să-l întâlnească pe Everard în coliba lui Jonathas.

XXIII

Conrad, Everard, Rosemonde și Jonathas laolaltă petrecură o noapte de veghe, o noapte de spaimă, o noapte de lacrimi.

Everard, a cărui rană fusese pansată de Rosemonde, era întins pe canapea. Conrad, șezând lângă el, îl ținea de mână. Rosemonde intra și ieșea. Din când în când, ea îngenunchia și se ruga.

Jonathas, pe care aceste întâmplări — pe care trebuia să le fi prevăzut în parte — îl impresionară foarte mult, plângea cu suspine.

Era o tăcere apăsătoare ; nu se auzea decât suspinele lui Jonathas, bătăile ceasornicului și vântul care vuia afară, amenințând să smulgă acoperișul casei.

Rugăciunile și invocările Atotputernicului făcea și mai lugubră această înfricoșătoare așteptare.

— Să ne rugăm pentru el, zise Conrad.

— Doamne, ai milă de el, răspunde Rosemonde.

— Mamă, iartă-l, murmură Everard.

Sună miezul nopții. Întrebarea lui Conrad îi făcu să tresară pe toți

— Mai trăiește ?

— Este pierdut, răspunse Everard. Mama mi-a spus întotdeauna că trebuie să moară sau de mâna mea sau din cauza mea. N-am fost călăul, am fost însă securea. Cu toate acestea, mama îl plângea, dar destinul a fost mai tare decât ea. Totul a contribuit la acest eveniment prezis, numai ceea ce-i rău și vinovat, ca ambiția contelui și viciile fratelui meu, dar și ceea ce e bun și ne-

vinovat, ca încrederea lui Jonathas şi dragostea noastră. Soarta a vrut-o. Pasiunile de care tatăl meu era stăpânit, s-au cerut ispăşite E pierdut...

Cu o oră mai târziu, Everard reluă :

— Ce s-o fi petrecând acum acolo ? Ce chinuri ne mai aşteaptă ? Doamne, ce fericiţi eram ieri dimineaţă şi ce vise frumoase făceam ! Iar acum ce speranţe ne mai rămân, ce viaţă ne mai aşteaptă ?

— Să ne rugăm, ziseră deodată Conrad şi Rosemonde.

Ce încet se iviră zorile... zori triste şi întunecate de Decembrie.

De îndată ce prima rază de lumină, spintecă văzduhul, Conrad se sculă.

— Mă duc într-acolo, zise el.

— Vom merge cu toţii, zise Everard.

Nimeni nu se împotrivi. Everard se sprijini de Conrad ; Rosemonde şi Jonathas îi urmau. Plecară spre castel.

Când ajunseră în faţa porţii, bătea ceasurile opt servitorii de-abia se sculaseră.

— Careva dintre voi l-a văzut pe conte de ieri seară ? întreabă Conrad ?

— Nu, contele s-a încuiat în cameră şi ne-a interzis să-l deranjăm.

— A sunat azi dimineaţă ?

Sunt contele Conrad, fratele stăpânului vostru, iar acesta e fiul său, Everard, pe care-l cunoaşteţi. Urmaţi-ne.

Conrad şi Everard, urmaţi de câţiva servitori, se îndreptară spre camera roşie ; Rosemonde şi Jonathas rămaseră în prag.

Ajunşi la uşa camerei lui Maximilian, unchiul şi nepotul se priviră înspăimântaţi.

Conrad bătu ; nimeni nu răspunse. Bătu mai tare, aceeaşi tăcere. Îl strigă pe Maximilian, mai întâi încet ; apoi mai tare. Pe urmă cu disperare, tăcere.

— Să se aducă rângile, porunci Conrad.

Ușa fu forțată.

Camera era goală.

— Vom intra numai noi, Everard și cu mine.

Intrară, închiseră ușa și priviră în jurul lor.

Patul era neatins, totul era la locul lui, numai ușa secretă era deschisă.

— Ia te uită, strigă Everard, arătând-o lui Conrad.

Acesta luă o lumânare care mai ardea încă. Coborâră scara. **Poarta cavoului era deschisă, Everard îl conduse pe Conrad la mormântul mamei sale. Piatra era ridicată.**

Mâna Aldinei ținea strâns lanțul de aur de la gâtul lui Maximilian. Nevinovăția fusese răzbunată.

A doua zi, după ce contele fu înmormântat, Conrad, Everard și Rosemonde se regăsiră la căsuța din pădure.

— Adio, zise Conrad, mă duc să mor pentru împărat.

— Adio, zise Rosemonde. Everard ți-am promis să fiu a ta sau a lui Dumnezeu. Nu pot fi a ta; mă întorc la mănăstire.

— Adio, zise Everard, eu rămân să sufăr aici.

Conrad, atins de un glonte, muri la Waterloo. După un an, Rosemonde își exprima la Viena ultimele dorințe. Everard rămase singur la Eppstein, și locuia în acea cameră roșie în care se îndeplinise acest înspăimântător destin.

Moartea soldatului, rugăciunile fecioarei, lacrimile singuraticului, au dobîndit oare iertare pentru ucigaș?

— Ah, ți s-a spus ! Da, părea foarte inocentă și știa foarte bine să înșele oamenii. Ipocrita ! Ție însă, frate le meu, îți pot spune, vreau și chiar trebuie să-ți spun ruşinea ei. Da, urmă Maximilian, la urma urmei, este o nevoie pentru mine să mă justific învinuind-o... Și vei vedea că am avut dreptate, că trebuie să înfrunt amenințările ei, că este o mizerabilă, că remușcările mele sunt întemeiate. Da, am fost drept, nu vinovat ; dacă cuvintele mele au ucis-o, am făcut foarte bine : Everard nu este fiul meu, este băiatul acelui căpitan Jacques, Dumnezeu să-l blesteme.

— Al căpitanului Jacques ? strigă Conrad.

— Da, un francez care i-a arătat o dragoste plină de cavalerism, un aventurier al cărui nume sau poveste nu a vrut să mi-o spună, un străin pe care-l numea prietenul și fratele ei !

— Și care într-adevăr era prietenul și fratele ei. Nenorocitule ! striga Conrad cu disperare, acest aventurier, acest căpitan Jacques, eram eu, Conrad de Eppstein, fratele tău și al ei.

Editura ATLANTIS Ploiești
Editura „Grafica Prahoveană"
— 1993 —

Preț 500 Lei